

**ΕΣΠΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2014-2020.
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ
ΝΑ ΑΝΑΛΗΦΘΟΥΝ ΣΤΟΝ Ν.ΛΑΚΩΝΙΑΣ**

της
Στυλιανής Γρουμπού

*Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται
στο καθηγητικό σώμα για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων
απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος
«Οργάνωση και Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων» του Τμήματος
Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην
κατεύθυνση
«Οικονομικά του Αθλητισμού».*

Σπάρτη 2017

ΚΑΘΗΓΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑ

1^{ος} Επιβλέπων καθηγητής : ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΡΙΕΜΑΔΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

2^{ος} Καθηγητής-Μέλος : ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Ε.Ε.Π

3^{ος} Καθηγητής-Μέλος : ΜΑΡΙΟΣ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑΣ ΑΝΑΠΛ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Copyright ©ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΓΡΟΥΜΠΟΥ 2017
Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στυλιανή Γρουμπού: ΕΣΠΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2014-2020. Προοπτικές και Επιπτώσεις των Έργων που πρόκειται να αναληφτούν στο Νομό Λακωνίας.
(Με την επίβλεψη του κ.Αθανάσιου Κριεμάδη,Καθηγητή)

Η εργασία αυτή έχει ως στόχο την καταγραφή , ενημέρωση και διευκρίνηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ για την περίοδο 2014-2020 στην Ελλάδα. Σε σύγκριση με τα προηγούμενα προγράμματα του ΕΣΠΑ, βασικός στόχος της εργασίας είναι η διερεύνηση των πτυχών αυτών του ΕΣΠΑ που διαμορφώνουν ένα περιβάλλον καλύτερο για την ελληνική κοινωνία , σε μια περίοδο παρατεταμένης αβεβαιότητας λόγω της οικονομικής κρίσης που διανύει η Ελλάδα από το 2009 και έπειτα. Γίνεται σαφές ότι το πρόγραμμα ακολουθεί συγκεκριμένους στόχους με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των περιοχών αυτών όπου και εφαρμόζετε καθώς και των ανθρώπων που κατοικούν στην Ελλάδα, την εξάλειψη κάθε οικονομικής ανισότητας που μπορεί ενδεχομένως να έχει παρουσιαστεί κατά την περίοδο της κρίσης και τέλος τους τρόπους που οι ανισότητες αυτές ελαχιστοποιούνται μέσω του προγράμματος ΕΣΠΑ 2014-2020. Βασικό παράδειγμα στην εργασία αυτή αποτελεί ο Νομός της Λακωνίας, καθώς μετά από μελέτη βιβλιογραφική και διαδικτυακή και στη συνέχεια με έρευνα μέσω συνεντεύξεων σε συγκεκριμένους φορείς του Νομού, καταγράφονται τα αποτελέσματα του προγράμματος κατά την περίοδο εφαρμογής του.

Λέξεις Κλειδιά: ΕΣΠΑ, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ, Προοπτικές & Επιπτώσεις

ABSTRACT

STYLIANI GROUMPOU: NSRF PELOPONNESE 2014-2020. PROSPECTS AND IMPACT OF PROJECTS TO BE CARRIED OUT IN LAKONIA

With the supervision of Dr.Athanasios Kriemadis Accosiate Professor

This work aims at recording, updating and clarifying NSRF programs for the period 2014-2020 in Greece. Compared to the previous NSRF programs, the main objective of the work is to explore the NSRF aspects that shape a better environment for Greek society, during a period of protracted uncertainty due to the financial crisis that Greece is going through from 2009 onwards. It is clear that the program follows specific objectives in order to better serve these areas where you apply, as well as people residing in Greece, to eliminate any economic inequality that may have occurred during the crisis and finally the ways in which these inequalities are minimized through the 2014-2020 NSRF program. A basic example of this work is the Prefecture of Lakonia, as the results of the program during the period of its implementation are recorded after a bibliographic and online study and then by interviews with specific bodies of the Prefecture.

Keywords: NSRF, PELOPONNESE, PROSPECTS & IMPACTS

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Μετά το πέρας της ενασχόλησης μου με τη συγγραφή της παρούσας διπλωματικής εργασίας, νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω τους ανθρώπους εκείνους που καθ' όλη τη διάρκεια της στάθηκαν αρωγοί στην προσπάθειά μου.

Κατ' αρχήν ευχαριστώ θερμά τους συμμετέχοντες στην έρευνα.

Τους ανθρώπους εκείνους που με δεδομένο το φόρτο εργασιών τους, δέχτηκαν πρόθυμα να μου παραχωρήσουν τη συνέντευξη . Δίχως αυτούς η έρευνα δεν θα πραγματοποιείτο.

Συγκεκριμένα, ευχαριστώ ειλικρινά :

Την κυρία Βασιλική Δερτιλή , πρόεδρο του Επιμελητηρίου Λακωνίας.

Την κυρία Χριστίνα Μακρυσσοπούλου Δημοτική Σύμβουλο του Δήμου Σπάρτης.

Την κυρία Σοφία Ζυγά αναπληρώτρια καθηγήτρια του τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Την κυρία Μαρία Τσούλη, ΠΕ Αρχαιολόγος Προϊσταμένη Τμήματος Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιολογικών Χώρων, Μνημείων, Αρχαιογνωστικής Έρευνας και Μουσείων Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας.

Τον κύριο Αθανάσιο Κριεμάδη καθηγητή και πρώην Πρόεδρο του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Τον κύριο Σωτήρη Μπότσιο Διοικητή του Νοσοκομείου Σπάρτης.

Τον κύριο Δημήτρη Πολλάλη Πρόεδρο της Ένωσης Ξενοδοχείων Λακωνίας.

Τον κύριο Δημήτριο Χλωράκο πολιτικό μηχανικό εκπρόσωπο Υποστηρικτικού Γραφείου του Αντιπεριφερειάρχη Ν. Λακωνίας.

Τους καθηγητές μου, στο Π.Μ.Σ. του Τ.Ο.Δ.Α για όλα εκείνα που μου δίδαξαν και με καθοδήγησαν με τις πολύτιμες συμβουλές τους.

Τα μέλη της τριμελούς μου επιτροπής , κύριο Μάριο Παπαλουκά και κύριο Παναγιώτη Δημητρόπουλο για τη βοήθεια τους και την έμπρακτη και ηθική συμπαράσταση τους κατά τη διάρκεια των σπουδών μου και την προσυπογραφής της ολοκλήρωσης των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Ιδιαίτερα , οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στον επιβλέποντα της παρούσας διατριβής, κύριο Αθανάσιο Κριεμάδη Καθηγητή Στρατηγικού Σχεδιασμού Αθλητικών Οργανισμών Διευθυντή Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ο.Δ.Α. Με τις συμβουλές του την καθοδήγηση του την ετοιμότητα του και την ενθάρρυνση του άλλα κυρίως με την αμεσότητα του στην εξεύρεση λύσεων ,κατάφερα να ολοκληρώσω την διατριβή μου. Είναι τιμή μου που συνεργάστηκα μαζί του.

Τέλος, δεν πρέπει να παραλείψω να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, τον σύζυγο μου Σαράντη και τον γιο μου Μάριο ,για την αγάπη τους την συμπαράσταση τους και κυρίως την υπομονή τους σε όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	3
Εισαγωγή.....	10
Κεφάλαιο Πρώτο.....	12
Εισαγωγή.....	12
1.1.Τι είναι το ΕΣΠΑ.....	13
1.2.Οι Χρηματοδοτικές προτεραιότητες του ΕΣΠΑ.....	13
1.3.Τομεακά Προγράμματα.....	15
Κεφάλαιο Δεύτερο το ΕΣΠΑ στην Πελοπόννησο.....	23
Εισαγωγή.....	23
2.1.Το ΕΣΠΑ στην Πελοπόννησο.....	24
2.1.1.Όραμα.....	24
2.1.2.Προϋπολογισμός.....	24
2.1.3.Στόχοι.....	24
2.1.4.Ενδεικτικές δράσεις.....	25
2.1.5.Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ.....	25
2.1.6.Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων.....	26
2.1.7.Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκριση.....	26
2.1.8.Δράσεις για την προώθηση στην απασχόληση.....	27
2.1.9.Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης – ΕΤΠΑ.....	27
2.1.10.Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση.....	28
2.1.11.Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων.....	28

2.1.12. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των πόρων.....	28
2.1.13. Προαγωγή των βιώσιμων μεταφορών και εξάλειψη των σημείων συμφόρησης σε υποδομές βασικών δικτύων.....	29
2.1.14. Τεχνική βοήθεια.....	29
Κεφάλαιο Τρίτο.....	31
Επιχειρησιακό πρόγραμμα βάσει του στόχου Επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση.....	31
Εισαγωγή.....	31
3.1. Στρατηγική για τη συμβολή του επιχειρησιακού προγράμματος στη στρατηγική της ένωσης για έξυπνη διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.....	32
3.1.1. Κυριότερες αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας Πελοποννήσου	32
3.2. Περιβάλλον - Φυσικό Περιβάλλον – Πολιτισμός.....	37
3.3. Υποδομές Μεταφορών.....	41
Κεφάλαιο Τέταρτο.....	47
Επιχειρησιακό πρόγραμμα βάσει του στόχου Επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση.....	47
Εισαγωγή.....	47
4.1. Η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου.....	48
4.2. Οι βασικές Αναπτυξιακές Προτεραιότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την περίοδο 2014-2020.....	49
4.3. Περιγραφή της Στρατηγικής του Προγράμματος της Περιφέρειας.....	51
4.3.1. Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα.....	51
4.3.2. Καταπολέμηση της Φτώχειας.....	51
4.3.3. Περιβάλλον.....	51
4.3.4. Υποδομές.....	52
Κεφάλαιο Πέμπτο.....	57
Το ΕΣΠΑ 2014-2020 στο Νομό Λακωνίας.....	57

Εισαγωγή.....	57
5.1.Το πρόγραμμα LEADER.....	58
5.1.1.Το πρόγραμμα LEADER την περίοδο 2014-2020.....	58
5.1.2.Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων.....	59
5.1.3.Το πρόγραμμα Leader στη Λακωνία.....	60
5.2.Υποδομές στη Λακωνία μέσω ΕΣΠΑ 2014-2020.....	66
5.2.1.Ο δρόμος Μονεμβασιά-Νεάπολη.....	66
5.2.2.Το ξενοδοχείο Ξενία στη Σπάρτη.....	66
5.2.3. Ο δρόμος Σκούρα – Γεράκι στη Λακωνία.....	67
Κεφάλαιο Έκτο.....	68
Έρευνα μέσω συνεντεύξεων για την εφαρμογή του ΕΣΠΑ 2014-2020 στο Νομό Λακωνίας.....	68
6.1.Συνέντευξη στο Δήμο Σπάρτης.....	69
6.2.Συνέντευξη στο Νοσοκομείο Σπάρτης.....	73
6.3.Συνέντευξη στο Επιμελητήριο Λακωνίας.....	75
6.4 Συνέντευξη στην Ένωση ξενοδόχων Λακωνίας.....	81
6.5.Συνέντευξη στην Αντιπεριφέρεια Λακωνίας.....	84
6.6.Συνέντευξη στο Πανεπιστήμιο Πελ/σου.....	89
6.7.Συνέντευξη στην Αρχαιολογία Λακωνίας.....	101
Κεφάλαιο Έβδομο.....	106
7.Συμπεράσματα.....	106
Βιβλιογραφία.....	107
Διαδικτυακή Βιβλιογραφία.....	107

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1.Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την περίοδο 2014-2020.....16

Πίνακας 2.Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 στα διμερή Προγράμματα Συνεργασίας.....17

Εισαγωγή

Η Ελλάδα έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1981, η οικονομία της, οι δομές της και οι υποδομές της δεν έμοιαζαν καθόλου με τις οικονομίες, τις δομές και τις υποδομές των εννέα ανεπτυγμένων χωρών που συνιστούσαν την ενωμένη Ευρώπη τότε.

Για να επιταχυνθεί η διαδικασία της σύγκλισης, άρχισαν να αξιοποιούνται κάποια διαρθρωτικά ευρωπαϊκά ταμεία με στόχο να στηριχθεί η ανάπτυξη της περιφέρειας και να εξασφαλίσουν τη συνοχή της ολοένα διευρυνόμενης Ένωσης.

Τα ταμεία αυτά υλοποιούσαν πενταετή και, αργότερα, επταετή προγράμματα χρηματοδότησης, το πιο πρόσφατο εκ των οποίων ήταν το ΕΣΠΑ.

Το ΕΣΠΑ “Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Ανάπτυξης” της περιόδου 2007-2013, με την εξαίρεση κάποιων έργων-"γεφυρών", έληξε με το τέλος του 2015.

Αντικαταστάθηκε από το επόμενο πρόγραμμα που καλύπτει την προγραμματική περίοδο 2014-2020, και το οποίο ονομάζεται επίσης ΕΣΠΑ -αν και τα αρχικά πλέον σημαίνουν “Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης”.

Βεβαίως ήδη από το 2014, αλλά και μετά και από τις τελευταίες πρωτοβουλίες του προέδρου της Κομισιόν Ζαν Κλοντ Γιουνκέρ, η δομή και ο σχεδιασμός της χρηματοδότησης της Ελλάδας έχουν αλλάξει αρκετά. Το αναπτυξιακό “πακέτο Γιουνκέρ”, ύψους 35 δις (δηλαδή το ΕΣΠΑ μαζί με τα χρήματα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής) είναι, τα μόνα σίγουρα χρήματα που θα επενδυθούν στη χώρα τα αμέσως επόμενα χρόνια.

Στην εργασία αυτή θα μελετήσουμε ποια είναι η δομή του ΕΣΠΑ, ποια η φιλοσοφία του, και πώς λειτουργεί.

Παρ’ όλο που το ΕΣΠΑ είναι ευρύτατα γνωστό ως έννοια, και παρ’ όλο που έχει χρηματοδοτήσει πολλά από τα έργα που οι έλληνες πολίτες χρησιμοποιούν καθημερινά, η λειτουργία του και η φιλοσοφία του σχεδιασμού του είναι ελάχιστα γνωστές και συζητιούνται σπάνια, κυρίως μεταξύ αρμόδιων τεχνοκρατών.

Το ΕΣΠΑ και τα προγενέστερα προγράμματα έχουν φέρει στην οικονομία της Ελλάδας δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ τις τελευταίες δεκαετίες και, παρ’ όλα αυτά, ελάχιστοι είναι σε θέση να αξιολογήσουν το αν έχουν επενδυθεί σωστά, το αν είχαν πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα για την οικονομία της χώρας.

Στην εργασία αυτή θα αναλυθεί το ΕΣΠΑ στον Νομό Λακωνίας και τα αποτελέσματα στις υποδομές του Νομού καθώς και η συνολική συμβολή του προγράμματος.

Τέλος θα διεξαχθεί έρευνα με συνεντεύξεις σε κύριους φορείς του Νομού για την αποσαφήνιση του αποτελέσματος του προγράμματος ΕΣΠΑ, δηλαδή κατά πόσο το πρόγραμμα αυτό τελικά βοηθάει τον Νομό Λακωνίας και την Περιφέρεια Πελοποννήσου γενικότερα.

Θα διερευνήσουμε τη δομή και τη φιλοσοφία του ΕΣΠΑ, θα χαρτογραφήσουμε τον τρόπο με τον οποίο στήθηκαν τα χρηματοδοτικά προγράμματα και το πώς χρηματοδοτήθηκαν τα έργα που έγιναν, θα επισημάνουμε τα σοβαρά προβλήματα, τις σχεδιαστικές στρεβλώσεις και τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις που εμπόδισαν μια πιο ορθολογική επένδυση των χρημάτων, και θα προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε αξιολογικές προσπάθειες που έχουν γίνει για την υλοποίηση του προγράμματος στην Ελλάδα.

Κεφάλαιο Πρώτο

Τι είναι το ΕΣΠΑ ΕΣΠΑ 2014-2020

Εισαγωγή

Στο πρώτο κεφάλαιο, θα επισημανθούν εισαγωγικά τα κυριότερα στοιχεία του ΕΣΠΑ τόσο για τα προγράμματα που έχουν παρέλθει όσο για τα μελλοντικά προγράμματα που θα υλοποιηθούν.

Βασικό μέλημα του Πρώτου κεφαλαίου είναι η διευκρίνηση των σημαντικών πτυχών που έχει το ΕΣΠΑ ως πρόγραμμα ,καθώς και η ακριβής ορολογία αναφορικά με αυτό.

Πιο συγκεκριμένα θα διατυπωθούν ορισμοί , το όραμα του ΕΣΠΑ καθώς και τα βασικότερα στοιχεία χρηματοδότησης που έχει το πρόγραμμα για τις χρονιές 2014-2020.

Ακολουθούν τα βασικά Τομεακά προγράμματα που έχει το πρόγραμμα καθώς και πίνακες αναφορικά με την κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την περίοδο 2014-2020.

1.1.Τι είναι το ΕΣΠΑ

Ορισμός

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης)¹ 2014-2020 αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ, επιδιώκεται η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας που συνετέλεσαν στην εμφάνιση της οικονομικής κρίσης κατά την τελευταία επταετία αλλά και των προβλημάτων, οικονομικών και κοινωνικών, που αυτή δημιούργησε.

Επίσης, το ΕΣΠΑ 2014-2020 καλείται να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων έναντι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Στόχος της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η προαγωγή μιας ανάπτυξης:

- ✓ έξυπνης, με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία,
- ✓ βιώσιμης, χάρη στην αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, και
- ✓ χωρίς αποκλεισμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας.

Το αναπτυξιακό όραμα του ΕΣΠΑ

«Συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.»

¹ <https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx>

1.2.Οι Χρηματοδοτικές προτεραιότητες του ΕΣΠΑ

Οι χρηματοδοτικές προτεραιότητες του ΕΣΠΑ είναι οι εξής:

1.Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

- ❖ Μετάβαση σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας
- ❖ Δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις που προσελκύει επενδύσεις
- ❖ Αξιοποίηση της έρευνας και της καινοτομίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων

2. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση.

- ❖ Εκπαίδευση και διά βίου μάθηση
- ❖ Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και πρόσβαση στην απασχόληση με έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας ειδικά για τους νέους
- ❖ Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας

3. Προστασία του περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική προς το περιβάλλον.

- ❖ Προστασία του περιβάλλοντος
- ❖ Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης των κινδύνων
- ❖ Μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

4. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – ολοκλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

- ❖ Δίκτυα μεταφορών με έμφαση στην ολοκλήρωση των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών, τους κάθετους άξονες και τη λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών μέσων
- ❖ Ενεργειακά δίκτυα
- ❖ Ευρυζωνικά δίκτυα

5. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Καθοριστικό στοιχείο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιόδου 2014-2020 αποτέλεσε η εκπόνηση της εθνικής και των περιφερειακών **Στρατηγικών Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση**.

Στο πλαίσιο των στρατηγικών αυτών, η χώρα και οι Περιφέρειές της καλούνται να εντοπίσουν τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες παρουσιάζουν ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και σε αυτές να επικεντρώσουν τους διαθέσιμους πόρους και τις προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη σημαντικών αναπτυξιακών αποτελεσμάτων.

Σε εθνικό επίπεδο έχουν προσδιοριστεί οκτώ κλάδοι στους οποίους θα δοθεί προτεραιότητα και αναμένεται να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στην οικονομική μεγέθυνση. Οι κλάδοι αυτοί είναι οι εξής:

- Αγρο-διατροφή
- Υγεία – φάρμακα
- Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών
- Ενέργεια
- Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταφορές
- Υλικά – κατασκευές
- Τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργικές βιομηχανίες

Ένα άλλο χαρακτηριστικό του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιόδου 2014-2020 αποτελούν οι **Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις**.

Πρόκειται για εργαλεία ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών σε περιοχές που παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα ή διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δεξιότητες.

Στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων είναι δυνατή η υλοποίηση συνδυασμένων επενδύσεων, οι οποίες χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός Ταμεία, με στόχο την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων ή την πλήρη αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων μιας περιοχής.

Το ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελείται από 20 Προγράμματα, από τα οποία τα 7 είναι Τομεακά και τα 13 Περιφερειακά:

- ✓ Τα Τομεακά Προγράμματα αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα.
- ✓ Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες, περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας.

1.3. Τομεακά Προγράμματα

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑΝΕΚ).

Το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτεί δράσεις και έργα που ενισχύονται κυρίως από το ΕΤΠΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) αλλά και από το ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) προκειμένου να εξασφαλίζεται και η συντονισμένη με τις επενδύσεις αντιμετώπιση αναγκών κατάρτισης ανθρωπίνων πόρων και διοικητικής μεταρρύθμισης.

Στρατηγικός στόχος του ΕΠΑΝΕΚ είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και η αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Σηματοδοτεί την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς κλάδους, όπως ο τουρισμός, ο αγροδιατροφικός τομέας, αλλά και η μεταποίηση και οι υπηρεσίες υψηλής εγχώριας προστιθέμενης αξίας, ώστε να αυξηθούν η κλίμακα/μέγεθος των μονάδων παραγωγής, να επιταχυνθεί η εισαγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών που δημιουργούν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στη χώρα και τις επιμέρους περιφέρειες και ενσωματώνουν νέα γνώση, παράγοντας προϊόντα υψηλής ποιότητας και ανταγωνιστικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΥΜΕΠΕΡΑΑ).

Το πρόγραμμα είναι πολυτομεακό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και ΤΣ) και χρηματοδοτεί μέσω των Ταμείων αυτών κυρίως τις βασικές υποδομές των μεταφορών και του περιβάλλοντος.

Ένα μέρος του προϋπολογισμού που αφορά στο περιβάλλον, και ειδικότερα του Ταμείου Συνοχής, εκχωρείται προς τα 13 ΠΕΠ, προκειμένου να τα διαχειρισθούν οι Περιφέρειες για την υλοποίηση κυρίως έργων διαχείρισης υγρών αποβλήτων.

Οι στόχοι του ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» ως προς τον τομέα των μεταφορών συνίστανται στην προώθηση της ολοκλήρωσης των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ (οδικών, σιδηροδρομικών, λιμένων, αεροδρομίων), την προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος μεταφορών, τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, καθώς και την ανάπτυξη βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς) για την ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.

Στον τομέα του περιβάλλοντος οι στόχοι συνίστανται στην προστασία και αξιοποίηση του περιβάλλοντος, ως μέσου για την υποστήριξη της μετάβασης της Χώρας σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον με ταυτόχρονη υποστήριξη της δημιουργίας ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στο σύνολο των τομέων της οικονομίας τη διευκόλυνση της προσέλκυσης επενδύσεων και την παροχή ευκαιριών άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στον ίδιο τον τομέα του περιβάλλοντος.

3.Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Το πρόγραμμα είναι πολυτομεακό και μονοταμειακό (ΕΚΤ) και αποτελεί το κύριο υποστηρικτικό «εργαλείο» της Χώρας.

Σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τα άλλα ΕΠ θα συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη, καθώς περιλαμβάνει ολοκληρωμένες πολιτικές για τη στήριξη της δημιουργίας βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, την προώθηση της ενεργητικής ένταξης στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της ένταξης ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, την ισχυροποίηση της σύνδεσης της εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης με την αγορά εργασίας.

Βασικός στόχος είναι ο περιορισμός και η εξάλειψη των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης, ή/και την ελαχιστοποίηση του κόστους που προκαλείται από την υψηλή ανεργία.

4.Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα»

Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην εισαγωγή μεταρρυθμίσεων μέσω και νέων τεχνολογιών και πληροφορικής στον Δημόσιο Τομέα. Το πρόγραμμα είναι πολυτομεακό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ).

Η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης αποτελεί βασική προτεραιότητα της χώρας δεδομένου ότι επηρεάζει οριζόντια όλα τα επίπεδα λειτουργίας, παραγωγής και ανάπτυξης και αποτελεί ταυτόχρονα βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση μεταρρυθμίσεων σε όλους τους τομείς.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα συμβάλλει στην εθνική προσπάθεια προκειμένου στα επόμενα χρόνια, η ελληνική Δημόσια Διοίκηση να καταστεί συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και προσανατολισμένη στο αποτέλεσμα, αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας πολιτοκεντρικές και συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας.

5.Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια»

Το πρόγραμμα είναι πολυταμειακό (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ΤΣ) και στοχεύει στην υποστήριξη της λειτουργίας και της εφαρμογής όλων των ΕΠ που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

6. Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» (ΠΑΑ) σε εθνικό επίπεδο

Το πρόγραμμα είναι πολυτομιακό και μονοταμειακό (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης - ΕΓΤΑΑ).

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης στοχεύει στην επίτευξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης και της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας του αγροτικού χώρου μέσω της μετάβασης σε ένα ισχυρό, αειφόρο αγροδιατροφικό σύστημα και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών περιοχών.

Από το συγκεκριμένο πρόγραμμα εκχωρείται για διαχείριση στις Περιφέρειες περίπου το 30%.

7. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιείας και Θάλασσας»

Το πρόγραμμα είναι μονοταμειακό (Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας - ΕΤΘΑ).

Οι κύριοι στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης, η βιωσιμότητα της θαλάσσιας αλιείας και η βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών που εξαρτώνται παραδοσιακά από την αλιεία.

Το πρόγραμμα αφορά επίσης την ανάγκη προστασίας και αποκατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των έμβιων πόρων, τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων, τη συλλογή αλιευτικών δεδομένων και τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Πίνακας 1.

Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την περίοδο 2014-2020.

**Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020
ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	Δημόσια Δαπάνη* [€]	Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης [€]	Εθνική Συμμετοχή [€]
ΤΟΜΕΑΚΑ			
1 Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία	4.665.144.590,00	3.646.378.272,00	1.018.766.318,00
2 Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	5.186.665.146,00	4.333.917.411,00	852.747.735,00
3 Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	2.667.494.916,00	2.104.926.538,00	562.568.378,00
4 Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	486.913.888,00	377.228.416,00	109.685.472,00
5 Τεχνική Βοήθεια	401.870.438,00	317.612.097,00	84.258.341,00
6 Αγροτική Ανάπτυξη	5.880.192.246,00	4.718.291.793,00	1.161.900.453,00
7 Αλιεία & Θάλασσα	523.406.309,00	388.777.914,00	134.628.395,00
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ			
8 Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	507.739.340,00	406.191.468,00	101.547.872,00
9 Κεντρική Μακεδονία	964.864.185,00	771.891.345,00	192.972.840,00
10 Θεσσαλία	401.130.674,00	320.904.539,00	80.226.135,00
11 Ήπειρος	325.846.893,00	260.677.513,00	65.169.380,00
12 Δυτική Ελλάδα	490.985.732,00	392.788.583,00	98.197.149,00
13 Δυτική Μακεδονία	330.737.741,00	264.590.187,00	66.147.554,00
14 Στερεά Ελλάδα	190.052.422,00	95.026.211,00	95.026.211,00
15 Πελοπόννησος	270.342.339,00	216.273.871,00	54.068.468,00
16 Ιόνια Νησιά	226.924.700,00	181.539.758,00	45.384.942,00
17 Βόρειο Αιγαίο	301.669.500,00	241.335.599,00	60.333.901,00
18 Κρήτη	434.883.125,00	347.906.498,00	86.976.627,00
19 Αττική	1.139.966.974,00	911.973.576,00	227.993.398,00
20 Νότιο Αιγαίο	168.170.562,00	84.085.281,00	84.085.281,00
ΣΥΝΟΛΟ (Τομεακά και Περιφερειακά)	25.565.001.720,00	20.382.316.870,00	5.182.684.850,00

Δημόσια Δαπάνη: Η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους (όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή) ή όλου (όταν υπάρχει μόνο δημόσια συμμετοχή) του προϋπολογισμού ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος ή/και έργου, και προέρχεται εξ ολοκλήρου από Δημόσιους (Εθνικούς και Κοινοτικούς) πόρους, δηλαδή είναι το άθροισμα της Εθνικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική Συμμετοχή) και της συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής
και Επενδύσεων

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Στο πλαίσιο της Πολιτικής της Συνοχής, η **Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία (ΕΕΣ)** αποτελεί βασικό εργαλείο για την ενδυνάμωση των χωρικών συνεργασιών στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, αλλά και με τρίτες χώρες και συνιστά μία από τις κύριες επιλογές για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία σε επίπεδο κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υλοποιείται μέσω προγραμμάτων διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Τα εν λόγω προγράμματα διακρίνονται σε διμερή και πολυμερή.

Τα 5 διμερή προγράμματα αφορούν τη συνεργασία με ισάριθμες χώρες που γειτνιάζουν με την Ελλάδα.

Από τις χώρες αυτές οι τρεις αποτελούν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κύπρος, Βουλγαρία και Ιταλία) και λαμβάνουν χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, ενώ οι δύο άλλες είναι υποψήφια κράτη-μέλη (Αλβανία και πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας) και χρηματοδοτούνται από το Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ).

Τα διμερή Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας αποτελούν σημαντικό μοχλό ανάπτυξης των περιφερειών που συμμετέχουν και από τις δύο πλευρές των συνόρων, για τη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού χώρου συνεργασίας στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων αλλά και των δυτικών και νοτίων συνόρων της χώρας.

Πίνακας 2.

Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 στα διμερή Προγράμματα Συνεργασίας

Διμερή Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας			
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δημόσια Δαπάνη (€)	Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (€)	Εθνική Συμμετοχή (€)
Ελλάδα - Βουλγαρία	129.695.572	110.241.234	19.454.338
Ελλάδα - Ιταλία	123.176.899	104.700.362	18.476.537
Ελλάδα - Κύπρος	55.299.108	47.004.240	8.294.868
Ελλάδα - ΠΓΔΜ	45.470.059	38.649.552	6.820.507
Ελλάδα - Αλβανία	42.312.029	35.965.222	6.346.807
Βαλκανική - Μεσόγειος	39.727.654	33.456.246	6.271.408
Σύνολο	435.681.321	370.016.856	65.664.465

- ✚ Δημόσια Δαπάνη: Η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους (όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή) ή όλου (όταν υπάρχει μόνο δημόσια συμμετοχή) του προϋπολογισμού ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος ή/και έργου, και προέρχεται εξ ολοκλήρου από Δημόσιους (Εθνικούς και Κοινοτικούς) πόρους, δηλαδή είναι το άθροισμα της Εθνικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική Συμμετοχή) και της συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ✚ Στα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, η Εθνική Συμμετοχή περιλαμβάνει τους εθνικούς πόρους των αντίστοιχων κρατών.

Τα πολυμερή Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, στα οποία συμμετέχουν περιφέρειες της χώρας μας, είναι τα εξής:

- Αδριατικής-Ιονίου (διακρατικό)
- MED (διακρατικό)
- MED ENI CBC (διασυνοριακό)
- Black Sea basin ENI CBC (διασυνοριακό)
- INERREG EUROPE (διαπεριφερειακό)
- Balkan Mediterranean (διακρατικό)

Επίσης, η Ελλάδα διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση και υλοποίηση της **Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου** και είναι επικεφαλής του πυλώνα της Γαλάζιας Ανάπτυξης της Μακροπεριφέρειας.

Η στρατηγική αυτή, η οποία αποτελεί μια εκ των τεσσάρων μακροπεριφερειακών στρατηγικών της Ευρώπης, θα υποστηριχθεί από το διακρατικό πρόγραμμα Αδριατικής-Ιονίου στην υλοποίησή της.

Τέλος, στα προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας περιλαμβάνονται τα δίκτυα συνεργασιών **URBACT** και **ESPON**, καθώς και το **INTERACT**, το οποίο παρέχει τεχνική υποστήριξη σε όλα τα προγράμματα ΕΕΣ στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

Κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχή εφαρμογή της αναπτυξιακής στρατηγικής για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 αποτελούν η αποτελεσματική διαχείριση και υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και ο συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων στον προγραμματισμό, στη διαχείριση, παρακολούθηση και υλοποίηση αυτών, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ), το οποίο συνίσταται στα παρακάτω:

- ✓ Ορισμός των αρχών/φορέων που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης, πιστοποίησης, ελέγχου και συντονισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013.
- ✓ Οργανωτική δομή και τις επιμέρους αρμοδιότητες των εν λόγω αρχών/φορέων.
- ✓ Λειτουργική συσχέτιση των αρχών/φορέων και συμμόρφωση προς την αρχή διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων.
- ✓ Γραπτές διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται.
- ✓ Κανονιστικές πράξεις που απαιτούνται για τον ορισμό των αρχών/φορέων και την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές αρχές που διέπουν το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου 2014-2020 επικεντρώνονται στα εξής:

- ✚ Ύπαρξη κοινών κανόνων στη διαχείριση και παρακολούθηση των ΕΠ σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και με στόχο τον καλύτερο έλεγχο ενδεχόμενων αποκλίσεων στην εφαρμογή τους και την έγκαιρη λήψη και εφαρμογή διορθωτικών μέτρων.
- ✚ Υποχρεωτική ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των αρχών διαχείρισης και των δικαιούχων των πράξεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ), με στόχο τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης των εμπλεκόμενων αρχών και φορέων.
- ✚ Ενδυνάμωση της ηλεκτρονικής επικοινωνίας του ΟΠΣ με τα πληροφοριακά συστήματα των Δικαιούχων και των Ενδιάμεσων Φορέων, αλλά και άλλων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης με στόχο την μείωση της γραφειοκρατίας και την αποτελεσματικότερη λειτουργία των εμπλεκόμενων αρχών και φορέων.
- ✚ Έγκαιρη χρηματοδότηση των πράξεων μέσω του Κεντρικού Λογαριασμού ΕΣΠΑ σε συνδυασμό με την ηλεκτρονική διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων ΟΠΣ – ΠΔΕ και Τράπεζας της Ελλάδας.

Ο σχεδιασμός του ΣΔΕ έλαβε υπόψη την αρχιτεκτονική του νέου αναπτυξιακού σχεδιασμού, τις νέες απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και την εμπειρία της εφαρμογής του ΣΔΕ 2007-2013, συμπεριλαμβανομένων των βελτιώσεων που διενεργήθηκαν ή και κρίθηκαν ως αναγκαίες στο πλαίσιο αυτού.

Κεφάλαιο Δεύτερο

Το ΕΣΠΑ στην Πελοπόννησο

Εισαγωγή

Στο δεύτερο κεφάλαιο ακολουθούν τα στοιχεία του ΕΣΠΑ αναφορικά με τον νομό της Πελ/σου.

Προσδιορίζεται αρχικά το όραμα που υπάρχει για το Νομό και στη συνέχεια με τον προϋπολογισμό που υπάρχει θέτονται οι στόχοι του προγράμματος.

Υπάρχει καταγραφή των δράσεων του προγράμματος σε συγκεκριμένους φορείς οι οποίοι εξυπηρετούν το Νομό και έχουν ως τελικό στόχο την ανάπτυξη και την βελτιστοποίηση των παροχών σε συγκεκριμένες περιοχές δράσεων.

2.1.Το ΕΣΠΑ στην Πελοπόννησο

2.1.1.Όραμα

<<Η Πελοπόννησος πρότυπο² αειφόρου ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής στην Ελλάδα και στην Ευρώπη με τη μεγιστοποίηση της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και του τεχνολογικού κεφαλαίου>>.

2.1.2.Προϋπολογισμός

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης :

270.342.339 ευρώ, εκ των οποίων το ποσό των 216.273.871 ευρώ θα είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 54.068.468 ευρώ είναι η εθνική συμμετοχή.

2.1.3.Στόχοι

Καινοτόμος και αειφόρος ανάπτυξη αυτοτροφοδοτούμενη εξωστρεφής ανάπτυξη, με διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής.

Ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής/ επιχειρηματικής δραστηριότητας και ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, με παράλληλη προσέλκυση επιχειρηματικών επενδύσεων, για διεύρυνση της επιχειρηματικής βάσης, με αιχμή την καινοτομία.

Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων και μετάβαση σε μια οικονομικά φιλική στο περιβάλλον και με επάρκεια πόρων για ανάπτυξη ,απασχόληση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής και της ανάπτυξης, για άρση των ενδοπεριφερειακών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων.

Σύνδεση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας με τις επιχειρήσεις και τον παραγωγικό ιστό, εν γένει, της περιφέρειας Πελοποννήσου.

Διεύρυνση και αναβάθμιση της πρόσβασης των πολιτών της περιφέρειας σε διοικητικές, κοινωνικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες με χρήση ΤΠΕ.

Ανάσχεση του ρυθμού αύξησης της ανεργίας, με τη διατήρηση ή και την αύξηση των θέσεων απασχόλησης στις επιχειρήσεις, με άμεση και διαρκή προσαρμογή των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων στις αλλαγές του εξωτερικού περιβάλλοντός τους.

Ένταξη ή και επανένταξη στην αγορά εργασίας των μη οικονομικά ενεργών και ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων.

² <https://www.espa.gr/el/pages/staticOPPeloponnisos.aspx>

Ένταξη ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στην αγορά εργασίας, για την ενίσχυση των εισοδημάτων τους και κατά ακολουθία για πρόληψη ή και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ολοκλήρωση , συμπλήρωση αλλά και βελτίωση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων.

Σχεδιασμός εκτέλεσης νέων έργων και βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων της περιφέρειας.

2.1.4.Ενδεικτικές δράσεις

- ❖ Ενίσχυση της αναβάθμισης , συμπλήρωσης ή και της επέκτασης-δημιουργίας ερευνητικών υποδομών στη Πελοπόννησο, κυρίως για την εξυπηρέτηση των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας.
- ❖ Δημιουργία και λειτουργία υποστηρικτικού μηχανισμού και μέσων για την ίδρυση και την ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων.
- ❖ Προώθηση της καινοτομίας και της έρευνας, καθώς και της χρήσης των αποτελεσμάτων της έρευνας και της τεχνολογίας, στην παραγωγική και εμπορική δραστηριότητα, υφιστάμενων και νέων ΜΜΕ.
- ❖ Ενίσχυση των συμφωνητικών συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και φορέων έρευνας και καινοτομίας για την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της έρευνας-τεχνολογίας και καινοτομιών στη παραγωγική και λειτουργική διαδικασία των επιχειρήσεων.
- ❖ Ενίσχυση της πρόσβασης σε ΤΠΕ (Τεχνολογία της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας) και της χρήσης τους.
- ❖ Ενίσχυση των επενδύσεων για ανάπτυξη ηλεκτρονικού εμπορίου όπως, ηλεκτρονικό επιχειρείν ή και το digital Marketing.
- ❖ Ενίσχυση υφιστάμενων ή νέων επιχειρήσεων, για ανάπτυξη ή και την χρήση τεχνολογιών ΤΠΕ, στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.
- ❖ Ενίσχυση των φορέων πολιτισμού και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Περιφέρειας για ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών ηλεκτρονικής προβολής των πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας.

2.1.5.Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ

- ✚ Ενίσχυση των επιχειρήσεων για την αξιοποίηση καινοτομιών και προϊόντων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης για την βελτίωση της παραγωγικής τους δραστηριότητας ή και για την ανάπτυξη νέων προϊόντων.
- ✚ Ενίσχυση – υποστήριξη της ίδρυσης καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα για την αξιοποίηση τοπικών προϊόντων δεύτερης μεταποίησης και μέσω υποστηρικτικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
- ✚ Ενίσχυση της λειτουργίας υποστηρικτικού μηχανισμού και μέσων για ίδρυση, ανάπτυξη των εργασιών καινοτόμων επιχειρήσεων και προαγωγή της επιχειρηματικότητας, κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τη <<Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης>> στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.

- ✚ Ενίσχυση της εκπόνησης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων επιχειρήσεων για ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, κατά προτεραιότητα με τη χρήση καινοτομιών.
- ✚ Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων για αναδιοργάνωση των παραγωγικών, εμπορικών και διοικητικών λειτουργιών για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών.
- ✚ Ενίσχυση και υποστήριξη των επιχειρήσεων για ανάπτυξη Έρευνας/Τεχνολογίας και καινοτομιών στη παραγωγή και διάθεση των προϊόντων τους στο εξωτερικό, με τοπικής προέλευσης των ενδιάμεσων ή και των πρώτων υλών.
- ✚ Ενίσχυση και υποστήριξη των επιχειρήσεων για την προώθηση στο εξωτερικό των μεταποιημένων προϊόντων τοπικής προέλευσης με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων έρευνας και χρήση καινοτομιών.
- ✚ Ενίσχυση των υφιστάμενων επιχειρήσεων για τον αναπροσδιορισμό του επιχειρηματικού τους μοντέλου, με εξαγωγικό προσανατολισμό των παραγωγικών και εμπορικών δραστηριοτήτων τους.

2.1.6. Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη την κινητικότητα των εργαζομένων.

- ✓ Συμβουλευτική υποστήριξη ανέργων για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων.
- ✓ Ενίσχυση της ίδρυσης επιχειρήσεων/ αυτοαπασχόληση για ανέργους.
- ✓ Ενίσχυση της συμβουλευτικής υποστήριξης των επιχειρήσεων για την αναδιοργάνωση και αποτελεσματική διοίκηση και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού τους.
- ✓ Ενίσχυση των επιχειρήσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους, σύμφωνα με τα προγράμματα αναδιοργάνωσης.

2.1.7. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης.

Δράσεις ευαισθητοποίησης, συμβουλευτικής πολιτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού.

Κατάρτιση – απόκτηση εργασιακής και επαγγελματικής εμπειρίας, με πρακτική άσκηση.

Ενίσχυση της παροχής φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών σε παιδικούς , βρεφικούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς κ.α..Ειδικότερα για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.

Στοχευμένα μέτρα για την ενίσχυση της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών.

Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις καταπολέμησης των διακρίσεων και υποστήριξη των ατόμων .Η υποστήριξη θα είναι συμβουλευτική, ψυχολογική, επαγγελματική, ευαισθητοποίηση , δημοσιότητα κοινότητας δράσεις κατάρτισης καθώς και προώθηση στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα).

2.1.8.Δράσεις για την προώθηση στην απασχόληση

Λειτουργία one stop shop/ κέντρων κοινότητας ευπαθών ομάδων , με διευρυμένες υπηρεσίες.

Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά και εφήβους με νοηματική υστέρηση ή και αναπηρίες.

Βρεφονηπιακοί σταθμοί ολοκληρωμένης φροντίδας.

Δομές καθώς και υπηρεσίες προνοιακής φροντίδας, όπως οικοτροφεία, στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης ΑΜΕΑ , κέντρα διημέρευσης ΑΜΕΑ , ξενώνες και οικοτροφεία παιδιών ή εφήβων ΑΜΕΑ.

Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων.

Ενίσχυση των κοινωνικών υπηρεσιών.

Παροχή περίθαλψης όπως είναι η ενίσχυση των κοινωνικών ιατρείων ή η παροχή γιατρών στο σπίτι.

Δίκτυο προστασίας υγείας του πληθυσμού (Health Safety Net).

Δράσεις αποιδρυματοποίησης παιδιών.

Ίδρυση και λειτουργία δομών αντιμετώπισης της φτώχειας.

Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και κατάρτιση σε θέματα κοινωνικής οικονομίας.

Ενίσχυση της απασχόλησης κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε κοινωνικές επιχειρήσεις.

Δράσεις δικτύωσης επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας.

Δράσεις τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σε επιλεγμένες μικροπεριοχές της Περιφέρειας.

Δράσεις τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σε επιλεγμένες μικροπεριοχές της περιφέρειας με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη των ευπαθών ομάδων.

2.1.9.Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης – ΕΤΠΑ.

Επέκταση, αναβάθμιση των υποδομών Α΄Βάθμιας υγείας.

Επέκταση, αναβάθμιση των υποδομών Β΄Βάθμιας υγείας.

Επέκταση , αναβάθμιση των υποδομών πρόνοιας και των χώρων-δομών υγιεινής.

Δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης , οι οποίες περιλαμβάνουν υποδομές που θα συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη.

Ενίσχυση επενδύσεων σε υποδομές για ίδρυση κοινωνικών επιχειρήσεων.

Ενίσχυση της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και υποστήριξης για την ίδρυση νέων κοινωνικών επιχειρήσεων.

Δράσεις τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία κοινοτήτων σε οικιστικές αστικές και αγροτικές περιοχές.

2.1.10.Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση.

Αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων.

Αναβάθμιση των υποδομών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους του τομείς.

Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων.

Ενίσχυση των νοικοκυριών για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κατοικιών.

2.1.11.Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων.

Ορθολογικός και αποτελεσματικός σχεδιασμός και δράσεις προστασίας από τη διάβρωση των κυριότερων ακτών της Περιφέρειας, καθώς και των εδαφών που πλήττονται από διάβρωση ή κατολισθήσεις.

Εξειδίκευση του εθνικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση των κινδύνων από πλυμμήρες και άμεσες παρεμβάσεις αντιπλημμυρικών έργων.

Εφαρμογή συστημάτων ηλεκτρονικής παρακολούθησης και έγκαιρης, ειδοποίησης για πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές.

Έργα πυροπροστασίας των δασών ή και άλλων έργων πρόληψης καταστροφών ως αποτέλεσμα των δασικών πυρκαγιών.

2.1.12.Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των πόρων.

Συμπληρωματικά έργα και δράσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αστικών και ειδικών απόβλητων και απορριμμάτων, ιδιαίτερα δράσεις που αφορούν διαλογή στην πηγή αυτών.

Έργα ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου νερού.

Συμπληρωματικά έργα ολοκλήρωσης των υποδομών για τη βελτίωση επεξεργασίας λυμάτων, σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές καθώς και σε τουριστικές περιοχές.

Έργα αξιοποίησης επιφανειακών υδάτων για χρήση και εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα.

Ενίσχυση της ελκυστικότητας των χώρων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς.

Δράσεις προστασίας και ανάδειξη περιοχών NATURA.

Σχεδιασμός και εκπόνηση μελετών αστικής ανάπτυξης.

Δράσεις αναβάθμισης αστικού φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

2.1.13. Προαγωγή των βιώσιμων μεταφορών και εξάλειψη των σημείων συμφόρησης σε υποδομές βασικών δικτύων.

Λειτουργική αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών συνδέσεων της Περιφέρειας.

Αναβάθμιση , εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη συστημάτων εξυπηρέτησης των επιβατών και της ακτοπλοΐας, ιδιαίτερης σημασίας για τη συνδεσιμότητα της Περιφέρειας.

Βελτίωση και αναβάθμιση των επικίνδυνων σημείων του εθνικού και περιφερειακού οδικού δικτύου της περιφέρειας.

Περιβαλλοντική βελτίωση των λιμενικών υποδομών της περιφέρειας.

2.1.14. Τεχνική βοήθεια

Συμπληρωματικά και εξειδικευμένα συστήματα και εργαλεία οργάνωσης της διαχείρισης.

Πληροφόρηση και δημοσιότητα.

Αξιολόγηση , μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, Τεχνικοί σύμβουλοι.

Ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων.

Επίλυση καταγγελιών και ελέγχου

Οι παραπάνω δράσεις είναι ενδεικτικές.

Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να προστεθούν και άλλες που να συνάδουν με τους στόχους του προγράμματος ή να μην υπάρξει πρόσκληση για κάποιες από αυτές αν επιτάσσεται κάτι τέτοιο από την εφαρμογή.

Σε κάθε περίπτωση οι δικαιούχοι και οι ωφελούμενοι του προγράμματος θα πρέπει να βασίζονται στις επιλογές τους στην εξειδίκευση του προγράμματος όπως αυτή θα αποτυπώνεται στις προσκλήσεις που θα εκδίδονται και θα αναρτώνται.

Κεφάλαιο Τρίτο

Επιχειρησιακό πρόγραμμα βάσει του στόχου Επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει αναφορά στις κυριότερες ανάγκες που έχει η περιφέρεια Πελ/σου αναφορικά με τις επενδύσεις και την ανάπτυξή της.

Είναι πολύ σημαντικό να διευκρινίζεται κάθε φορά η σπουδαιότητα κάθε τομέα αναφορικά με την ανάπτυξη, ιδιαίτερα όταν η ανάπτυξη αφορά σε θέματα οικονομικά ή έρευνας καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας.

Οι αναπτυξιακές ανάγκες διαφέρουν από τομέα σε τομέα και οι στόχοι μεταβάλλονται ανάλογα με τις συνθήκες.

Πέραν του οικονομικού σκέλους υπάρχει εκτενής αναφορά στα θέματα που αφορούν το Φυσικό περιβάλλον καθώς και την αναγκαιότητα αυτού.

Έπειτα γίνεται αναφορά στις υποδομές μεταφορών και στο δίκτυο που υπάρχει στην περιφέρεια, καθώς και η ανάγκη για ένα καλύτερο με περισσότερη ασφάλεια και φιλικό προς το περιβάλλον οδικό και μη δίκτυο μεταφορών.

Τέλος και από τα πιο σημαντικά είναι η ένταξη των κοινωνικών ομάδων στα προγράμματα ΕΣΠΑ , οι στόχοι τους ,η σημαντικότητά τους καθώς και τα αποτελέσματα αυτών στις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες.

3.1.Στρατηγική για τη συμβολή του επιχειρησιακού προγράμματος στη στρατηγική της ένωσης για έξυπνη διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής , κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

3.1.1.Κυριότερες αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Λαμβάνοντας υπόψη τα βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Πελοποννήσου³ σε συνδυασμό με τη θέση της και τη λειτουργία της σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό περιβάλλον, στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ε2020, οι κυριότερες αναπτυξιακές ανάγκες, ανά βασικό αναπτυξιακό τομέα , σε σχέση με τα ιδιαίτερα εξειδικευμένα χαρακτηριστικά του τομέα, είναι οι εξής :

Επιχειρηματικότητα / Ανταγωνιστικότητα / Εξωστρέφεια

Όπως φαίνεται , ο τριτογενής τομέας κυριαρχεί στην οικονομία της περιφέρειας, συμβάλλοντας κατά 68,5 % στη συνολικά παραγόμενη ΑΠΑ της περιφέρειας, ενώ απασχολεί το 53,7% των εργαζομένων, ενώ φθίνει έντονα ο τομέας από το 2010 γιατί είχε μείωση -10% η ΑΠΑ, από το 2009 μέχρι το 2011.

- ❖ Ο τριτογενής τομέας της Περιφέρειας Πελοποννήσου στηρίζεται κατά κύριο λόγο σε μη παραγωγικές δραστηριότητες, όπως η Δημόσια διοίκηση και η Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, ενώ το εμπόριο και ο τουρισμός που παράγουν το μεγαλύτερο ποσοστό της ΑΠΑ του τριτογενούς τομέα, φθίνουν διαχρονικά (-16% μεταξύ 2009 μέχρι το 2011)
- ❖ Ο δευτερογενής τομέας ενώ φαίνεται δυναμικός, κατά 24% στη διαμόρφωση της συνολικής ΑΠΑ της περιφέρειας, ενώ οι απασχολούμενοι στον τομέα συμμετέχουν κατά 14,3% στο σύνολο των εργαζομένων. Το ύψος του ποσοστού αυτού στην περιφέρεια οφείλεται κυρίως στη λειτουργία δύο μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Αρκαδία και των διυλιστηρίων στην Κορινθία. Κυρίαρχη δραστηριότητα του δευτερογενούς τομέα στην Περιφέρεια είναι η μεταποίηση, με δεύτερη κατά σειρά δραστηριότητα τις κατασκευές, οι οποίες και οι δύο φθίνουν έντονα διαχρονικά.

Τέλος ο πρωτογενής τομέας της Περιφέρειας, ο οποίος συμβάλλει στη διαμόρφωση της συνολικής Περιφερειακής ΑΠΑ κατά 7% και απασχολείται σε αυτό το 32% του συνόλου των απασχολούμενων, παρουσιάζει σημαντική κάμψη στην ΑΠΑ μεταξύ 2005 και 2011 (-28%)

³ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ «ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ» Digitally signed by European Commission signature for SFC.Brussels.2014

Με βάση τα προαναφερθέντα, ως κυρίαρχη και άμεση ανάγκη για την Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι η ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής και εμπορικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, η διατήρηση του προσωπικού τους και η σταθεροποίηση τους στην εσωτερική και διεθνή αγορά.

Ακολούθως, θα πρέπει να δημιουργηθούν άμεσα οι συνθήκες αναπροσανατολισμού των διαδικασιών επιχειρηματικής, παραγωγικής και εμπορικής λειτουργίας των επιχειρήσεων, για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του ανταγωνισμού, για διεύρυνση των αγορών τους και για εξορθολογισμό του κόστους παραγωγικής λειτουργίας και διάθεσης των προϊόντων τους.

Παράλληλα, αντίστοιχες και ανάλογες ανάγκες έχει και ο πρωτογενής τομέας της Περιφέρειας, ο οποίος δεν συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με ένα σημαντικό μέρος της μεταποίησης της Περιφέρειας και οποίος θα αντιμετωπίσει μεγαλύτερα προβλήματα με τη σταδιακή μείωση των επιδοτήσεων στήριξης από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πρόσθετα αυτών, για την άμβλυνση των προβλημάτων του κοινωνικό-οικονομικού ιστού της Περιφέρειας από την κρίση οι υφιστάμενες επιχειρήσεις και παραγωγικές δραστηριότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου, απαιτείται η δημιουργία νέων καινοτόμων επιχειρήσεων σε νέους τομείς δραστηριότητας, με διαφοροποιημένα προϊόντα και σύγχρονες μεθόδους και διαδικασίες παραγωγής και επιχειρηματικής λειτουργίας.

Οι επιχειρήσεις αυτού του είδους, πέραν των άμεσων θετικών αποτελεσμάτων που θα έχουν στην οικονομία και στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας θα δημιουργήσουν προϋποθέσεις-συνθήκες διάχυσης των καινοτόμων επιχειρηματικών λειτουργιών στο σύνολο του επιχειρηματικού και παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας.

Από τους σημαντικότερους παράγοντες για την εξυπηρέτηση των προαναφερόμενων αναγκών του επιχειρηματικού παραγωγικού ιστού της περιφέρειας είναι η επίλυση του χρηματοπιστωτικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η επιχειρηματική και παραγωγική βάση της Περιφέρειας, το οποίο όμως είναι πρόβλημα εθνικού επιπέδου.

Παρόλα αυτά η ανάγκη έχει διάσταση περιφερειακή και η εξυπηρέτησή της θα πρέπει και δύναται να αντιμετωπιστεί και σε περιφερειακό επίπεδο πέραν του εθνικού.

Οι ανάγκες που θα πρέπει να καλυφθούν και να εξυπηρετηθούν για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της παραγωγικής και επιχειρηματικής βάσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι επιγραμματικά :

- ✓ Αύξηση της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας του πρωτογενή τομέα, με τον εκσυγχρονισμό και διαφοροποίηση των εκμεταλλεύσεων και με τη χρήση καινοτομιών στην παραγωγική και εμπορική διαδικασία.
- ✓ Εκσυγχρονισμός της παραγωγικής και διάθεσης μεταποιητικών προϊόντων, καθώς και λειτουργική και παραγωγική διασύνδεση των

επιχειρήσεων και κλάδων για δημιουργία θετικών εξωτερικών οικονομιών και οικονομιών κλίμακας.

- ✓ Αναβάθμιση και διεύρυνση των παρεχόμενων τουριστικών και συναφών υπηρεσιών με την αξιοποίηση του συνόλου των φυσικών και ανθρωπογενών τουριστικών-πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας καθώς και τη διασύνδεση – αξιοποίηση των προϊόντων του πρωτογενή και μεταποιητικού τομέα στις τουριστικές υπηρεσίες.
- ✓ Προσανατολισμός των επιχειρήσεων σε αγορές του εξωτερικού, προσαρμόζοντας ανάλογα τα προϊόντα τους και τις οργανωτικές τους λειτουργικές τους διαδικασίες.
- ✓ Δημιουργία-ίδρυση και στήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας.
- ✓ Ενδυνάμωση – εκπαίδευση και διεύρυνση του αντικειμένου παρέμβασης υποστηρικτικών μηχανισμών και υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και τους παραγωγούς αγροτικών προϊόντων.
- ✓ Δημιουργία συνθηκών εύκολης, άμεσης και μικρού κόστους πρόσβασης στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Έρευνα/ Καινοτομία / Σύνδεση έρευνας με παραγωγή

Έχοντας υπόψη την σημαντική συμβολή της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και στην επιχειρηματικότητα, καθώς και την μεγάλη απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων στον τομέα, ιδιαίτερα όταν συνδέεται με την επιχειρηματική δραστηριότητα και με βάση τις αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης στον επιχειρηματικό ιστό και γενικότερα στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου, είναι εμφανής η αναγκαιότητα ενίσχυσης του τομέα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Αυτή η αναγκαιότητα εστιάζει κυρίως στη σύνδεση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας με τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας στη παραγωγική διαδικασία της Περιφέρειας και μάλιστα στο σύμπλεγμα των γεωργικών προϊόντων/διατροφής του τουρισμού και της μεταποίησης.

Με βάση την έξυπνη εξειδίκευση στις επιχειρήσεις της περιφέρειας, για την αποτελεσματική ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτομιών από τις επιχειρήσεις, απαιτείται υποστήριξη προς αυτές, κυρίως με τη λειτουργία mentoring σε χωρικό και θεματικό επίπεδο από τον ιδιωτικό τομέα σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου ή και το ΤΕΙ Καλαμάτας και λοιπούς δημόσιους φορείς έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας.

Για την αποτελεσματική υποστήριξη των επιχειρήσεων στην αξιοποίηση και εφαρμογή καινοτομιών, κατά κύριο λόγο θα πρέπει οι αρμόδιοι φορείς υποστήριξης να προσεγγίζουν τις επιχειρήσεις αν'τι οι επιχειρήσεις να προσεγγίζουν τους φορείς.

Κυρίαρχο στοιχείο εφαρμογής καινοτομικών δράσεων και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων έρευνας και τεχνολογίας είναι το ανθρώπινο δυναμικό των επιχειρήσεων και προς την κατεύθυνση ανάπτυξης δεξιοτήτων και της προσέλευσης στελεχών, πρέπει να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν ανάλογες δράσεις.

Ευρυζωνικά δίκτυα / Προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ

Κομβικό ρόλο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων αποτελεί η ένταξη εργαλείων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Η περιφέρεια Πελοποννήσου υστερεί στη δυναμική υποδομών και ανθρωπίνων πόρων , ώστε να αποτελέσει πρότυπο λειτουργίας της Ψηφιακής Περιφέρειας και εμφανίζει μη ικανοποιητικές επιδόσεις ΤΠΕ.

Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί κατά την περίοδο 2005-2008 στο ποσοστά χρήσης του διαδικτύου η Περιφέρεια Πελοποννήσου υστερεί ακόμη σημαντικά σε σχέση με τις λοιπές περιφέρειες της χώρας και δεν έχει αξιοποιηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό η δυνατότητα χρήσης των ηλεκτρονικά διαθέσιμων δημόσιων υπηρεσιών.

Παρά το γεγονός ότι οι Έλληνες δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και προτίμηση για την κινητή τηλεφωνία κάνοντας εκτενή χρ'ηση των κινητών υπηρεσιών, εν τούτοις η χρήση του διαδικτύου μέσω φορητών συσκευών είναι πολύ χαμηλότερη στην Ελλάδα σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Εκ του γεγονότος ότι έχουν υλοποιηθεί στο παρελθόν έργα ανάπτυξης ευρυζωνικών δικτύων, καθώς επίσης περιλαμβάνονται ως προγραμματισμός, αντίστοιχα έργα στα Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2007-2013, με πολύ αργούς ρυθμούς υλοποίησης και με ενδεχόμενη μη υλοποίησή τους, απαιτείται ακριβής προσδιορισμός των ελλείψεων σε υποδομές και λειτουργία μητροπολιτικών δικτύων και άλλων υποδομών ευρυζωνικότητας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, λαμβάνοντας υπόψη ότι σήμερα υπάρχει χαμηλός βαθμός κάλυψης της Περιφέρειας σε ευρυζωνικές υποδομές σε δίκτυα υψηλών ταχυτήτων και αντίστοιχων υπηρεσιών.

Δεδομένη είναι επίσης η έλλειψη ευρυζωνικών Field-ready στην βιομηχανική περιοχή Τρίπολης για χρήση από τις εγκατεστημένες ή προς εγκατάσταση επιχειρήσεις, καθώς επίσης αντίστοιχες ελλείψεις υπάρχουν σε χώρους συγκέντρωσης της εγκατάστασης επιχειρήσεων και εκτός βιομηχανικών περιοχών.

Πέραν αυτών των αναγκών, σε σχέση με τις επιχειρήσεις, απαιτείται η διεύρυνση της πρόσβασης των πολιτών και των επιχειρήσεων σε διοικητικές , κοινωνικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες με τη χρήση των ΤΠΕ, ενώ είναι αναγκαία η ενίσχυση της συμμετοχής του ιδιωτικού επιχειρηματικού τομέα σε δραστηριότητες ΤΠΕ, με ανάπτυξη επιχειρηματικών μοντέλων για βελτίωση της αποδοτικότητας της

κοινοτικής χρηματοδότησης, αλλά κυρίως για τη βιωσιμότητα των προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ.

Για την επίτευξη κάλυψης των προαναφερόμενων αναγκών απαιτείται , μεταξύ των άλλων, σχετική ενημέρωση των πολιτών και ενίσχυση της πληροφορικής τους κουλτούρας των πολιτών, των στελεχών της διοίκησης και των επιχειρηματιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Ενέργεια

Η μεταποιητική/βιομηχανική συγκέντρωση ρυπογόνων μονάδων, ιδιαίτερα στην Κορινθία και στην Αρκαδία, δημιουργεί κινδύνους ρύπανσης και μόλυνσης της ατμόσφαιρας παρά τις διαδικασίες ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη το μεγάλο κόστος αντιρρυπαντικών υποδομών και τεχνολογιών.

Οι ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες στη Περιφέρεια Πελοποννήσου με την διαφορετικότητα των γεωμορφολογικών και κλιματολογικών χαρακτηριστικών των επί μέρους περιοχών της, συμβάλλουν στην μεγάλη κατανάλωση ενέργειας για θέρμανση και ψύξη, ενώ επιπρόσθετα η προαναφερόμενη συγκέντρωση μεταποιητικών, αλλά και λοιπών επιχειρηματικών μονάδων, μεγεθύνει περαιτέρω την κατανάλωση ενέργειας.

Επίσης , οι πληθυσμιακές συγκεντρώσεις αστικού τύπου στα διοικητικά και εμπορικά κέντρα της Περιφέρειας και οι συγκοινωνιακές επιβαρύνσεις σε ώρες αιχμής, δημιουργούν ανάλογες περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις στην ατμόσφαιρα από τη χρήση και τη λειτουργία μη καθαρών αστικών συγκοινωνιακών μέσων, έστω σε σχετικά μικρής κλίμακας , σε σχέση με τις αντίστοιχες επιβαρύνσεις από συγκεκριμένες παραγωγικές/βιομηχανικές συγκεντρώσεις.

Επιπρόσθετα, το ελλιπές δίκτυο φυσικού αερίου δεν καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί τόσο για οικιακή, όσο και επιχειρηματική χρήση.

Επίσης η γεωθερμία είναι ελάχιστα διαδεδομένη και αξιοποιημένη.

Τέλος η ελλειμματική ενημέρωση της παραγωγικής και διοικητικής βάσης της Περιφέρειας για τις υποχρεώσεις και δυνατότητες μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς, αποτελεί μια εγγενή αδυναμία και μειονέκτημα της περιφέρειας για διάφορους λόγους.

Αρχικά δημιουργεί συνθήκες συνεχούς επιβάρυνσης του αέρα και έπειτα από όλες τις δραστηριότητες, δυσκολεύει τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν ορθολογικά και αποτελεσματικά το πρόβλημα της μόλυνσης και ρύπανσης όπως έχουν υποχρέωση.

Προκειμένου να αμβλυνθούν τα προαναφερόμενα μειονεκτήματα και για την επίλυση των αντίστοιχων προβλημάτων της Περιφέρειας αναφορικά με το συγκεκριμένο

θεματικό στόχο, κατά τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 θα πρέπει να καλυφθούν οι παρακάτω ανάγκες :

- ✓ Η ορθολογική ανάπτυξη υποδομών για την αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), είτε για παραγωγή και διανομή με την κατάλληλη και αναγκαία εξασφάλιση πρόσβασης στα δίκτυα διανομής, είτε για αυτοεξυπηρέτηση των νοικοκυριών, επιχειρήσεων ή άλλων οργανισμών όπως είναι οι δημόσιες υπηρεσίες.
- ✓ Η εξασφάλιση και προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας.
- ✓ Η ευαισθητοποίηση , ενημέρωση και κατάρτιση των πολιτών , επιχειρήσεων και δημόσιων φορέων , για την ανάγκη και τις διαδικασίες μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ιδιαίτερα με τη χρήση νέων τεχνολογιών και προϊόντων/αποτελεσμάτων έρευνας και τεχνολογίας.
- ✓ Η ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων και μέσων ελάφρυνσης του αστικού περιβάλλοντος από τις επιβαρύνσεις της μεταποίησης , κυρίως όταν αντίστοιχες μονάδες εντοπίζονται εντός ή πλησίον των αστικών κέντρων της Περιφέρειας, με μεγάλες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις και συγκεντρώσεις οικονομικών και διοικητικών δραστηριοτήτων.
- ✓ Παράλληλα θα πρέπει να εξετασθεί η σκοπιμότητα και η αναγκαιότητα σχεδιασμού και υλοποίησης έργων φιλικών προς το περιβάλλον , μεταφορών στα αστικά διοικητικά κέντρα της Περιφέρειας.
- ✓ Η επέκταση και περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου φυσικού αερίου, σε όλες τις περιοχές της περιφέρειας, ιδιαίτερα και άμεσα σε εκείνες που συγκεντρώνουν πληθυσμιακές ή και επιχειρηματικές παραγωγικές δραστηριότητες.
- ✓ Η αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτινων πόρων για άρδευση με στόχο και τη μείωση της χρήσης ενεργοβόρων συστημάτων άρδευσης.

3.2.Περιβάλλον - Φυσικό Περιβάλλον - Πολιτισμός

A.Φυσικό περιβάλλον

Η εκτεταμένη δασοκάλυψη στη Περιφέρεια, σε συνδυασμό με τις τάσεις ερημοποίησης περιοχών της συμβάλλει στην αύξηση των κινδύνων για καταστροφές από πυρκαγιές, με ενδεχόμενες πρόσθετες αρνητικές επιπτώσεις από καταστροφικές πλημμύρες στην ύπαιθρο.

Παράλληλα, η εμφάνιση τάσης ερημοποίησης σε ορισμένες περιοχές της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με το ανάγλυφο του εδάφους, σε αυτές τις περιοχές, δημιουργούν έντονους κινδύνους φυσικών καταστροφών.

Επιπρόσθετα η έλλειψη ολοκληρωμένου περιφερειακού σχεδίου για πρόληψη και αντιμετώπιση βιομηχανικών και φυσικών καταστροφών, σε συνδυασμό με την

καθυστέρηση ολοκλήρωσης του εθνικού σχεδιασμού πρόληψης και αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών από πλημμύρες σε περιφερειακό επίπεδο, αυξάνει το κίνδυνο για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, λόγω της γεωμορφολογίας μεγάλης έκτασης περιοχών της.

Επίσης και πέραν όλων των παραπάνω, η ιδιαίτερα εκτεταμένη ακτογραμμή της Περιφέρειας Πελοποννήσου, εμφανίζει σε μεγάλο αριθμό περιοχών έντονες διαβρώσεις, με δημιουργία σημαντικών περιβαλλοντικών, αλλά και οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων, ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες τουριστικές και οικιστικές περιοχές της Περιφέρειας.

Η προστασία των δασών της Περιφέρειας από πυρκαγιές και η αποκατάσταση των ζημιών στα δάση της ύστερα από τις καταστροφικές πυρκαγιές των τελευταίων ετών και ιδιαίτερα του έτους 2007, αλλά από ενδεχόμενες φυσικές καταστροφές, είναι ανάγκες άμεσης προτεραιότητας για την Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Επίσης, η ολοκλήρωση και η εφαρμογή του εθνικού σχεδιασμού, με περιφερειακή διάσταση, για την πρόληψη και αντιμετώπιση των καταστροφών από πλημμύρες είναι ανάγκη να πραγματοποιηθεί εντός της νέας προγραμματικής περιόδου, λόγω της ιδιαίτερης συσχέτισης αυτών των δεδομένων με το σύνολο των αναπτυξιακών παρεμβάσεων στη Περιφέρεια.

Παράλληλα, θα πρέπει να αντιμετωπισθούν άμεσα τα εμφανή προβλήματα διάβρωσης των εδαφών με τα κατάλληλα αντίστοιχα έργα σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας.

Όσον αφορά στην αντιμετώπιση της διάβρωσης των ακτών, απαιτείται ολοκληρωμένο σχέδιο προστασίας των ακτών από την διάβρωση με προσδιορισμό των αναγκαίων έργων και παρεμβάσεων, λόγω της ιδιαιτερότητας των συγκεκριμένων παρεμβάσεων.

Συγκεκριμένα, όταν τέτοιου είδους παρεμβάσεις δεν γίνουν στο πλαίσιο μιας συνολικής αντιμετώπισης, ενδέχεται να δημιουργήσουν πρόσθετα μεγαλύτερα προβλήματα. Ως εκ τούτου απαιτείται η εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου προστασίας των ακτών από τη διάβρωση, προς την έναρξη αντίστοιχων παρεμβάσεων.

B. Ανθρωπογενές περιβάλλον (απόβλητα, απορρίμματα, υδάτινοι πόροι, πολιτισμός)

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου η διαχείριση των απορριμμάτων, παρά την υλοποίηση αντίστοιχων έργων κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, αλλά και κατά την τρέχουσα, δεν καλύπτει επαρκώς τις έντονες υπάρχουσες ανάγκες, καθώς μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό πληθυσμού της υπαίθρου εξυπηρετείται από ΧΥΤΑ.

Επίσης αρνητική κατάσταση επικρατεί με την ύπαρξη ενός μεγάλου αριθμού ΧΑΔΑ, που προβλέπεται άμεσα να αποκατασταθούν, εντός της περιόδου 2007 – 2013.

Το πρόβλημα αναδεικνύεται και από το γεγονός πως στο σύνολο της Περιφέρειας είναι ενεργός μόνο ένας Χώρος Υγειονομικής Ταφής (Χ.Υ.ΤΑ.) που βρίσκεται στην περιοχή Μουλκίου του Δήμου Σικυωνίων, με συνολική έκταση 45 στρέμματα και ενεργό χώρο ταφής 16.780 m².

Επιπρόσθετα, υπάρχει ο Χ.Υ.Τ.Α. Ξυλοκάστρου, όπου έχει κατασκευαστεί προς εξυπηρέτηση του Δήμου Ξυλοκάστρου, Ευρωστίνης και Φενεού (περίπου 30.000 κατοίκων) από το 2007, αλλά δε λειτουργεί λόγω τεχνικών ελλείψεων. Εγκαταστάσεις για την ανακύκλωση υπάρχουν στην Κόρινθο και την Τρίπολη, όπου έχουν εγκατασταθεί Κέντρα Διαλογής και Αξιοποίησης Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.), καθώς και στην Καλαμάτα όπου έχει εγκατασταθεί Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης (Ε.Μ.Α.Κ.), που έχει δυνατότητα επεξεργασίας 100 τόνων την ημέρα και αξιοποίηση 20.000 έως 40.000 τόνους το έτος αλλά δεν λειτουργεί, καθώς και ένα Κέντρο Διαλογής και Αξιοποίησης Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.). Τα τρία Κέντρα Διαλογής και Αξιοποίησης Υλικών της Περιφέρειας, σύμφωνα με την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης και Ανακύκλωσης (Ε.Ε.Α.Α.), κατά το 2012, εξυπηρέτησαν 462.482 κατοίκους, με 7.283 κάδους. Κατά το ίδιο έτος ανακτήθηκαν, 12.266 τόνοι αποβλήτων συσκευασίας (9.323 τόνοι) και χαρτιού.

Όσον αφορά, την επεξεργασία των λυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, κάποιες Μονάδες Βιολογικού Καθαρισμού βρίσκονται σε στάδιο κατασκευής (Τριφυλίας, Κυπαρισίας, Νέστορος κ.α.), ενώ λειτουργούν είκοσι τρεις (23) Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) στο σύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Σε κάθε περίπτωση, οι ανάγκες προσδιορίζονται από τη δυνατότητα υλοποίησης των αντίστοιχων ενταγμένων έργων στο ΕΠΠΕΡΑΑ 2007 – 2013, κυρίως αναφορικά με την ικανοποίηση των απαιτήσεων του Ευρωπαϊκού κεκτημένου, με προεξάρχουσα προτεραιότητα την κάλυψη των αναγκών διαχείρισης λυμάτων σε οικισμούς Γ' κατηγορίας.

Επιπρόσθετα η πορεία / εξέλιξη της υλοποίησης των ενταγμένων έργων στο ΕΠΠΕΡΑΑ για την διαχείριση των υγρών αποβλήτων σε οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων, οι οποίοι επηρεάζουν περιβαλλοντικά τις οικολογικά ευαίσθητες περιοχές, προσδιορίζει τις ανάγκες της Περιφέρειας Πελοποννήσου για κάλυψή τους κατά τη νέα προγραμματική περίοδο με συγχρηματοδότηση των ΕΔΕΤ.

Ως ανάγκη κατά την περίοδο 2014 – 2020 της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την χρήση των ΕΔΕΤ στο τομέα διαχείρισης υγρών αποβλήτων είναι η ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης λυμάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του Ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου, παρεμβάσεις όμως οι οποίες για την Περιφέρεια Πελοποννήσου αποτελούν παράλληλα σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης. Αναφορικά με την προστασία των φυσικών πόρων, έντονο πρόβλημα παρουσιάζεται στην ποσότητα και στη ποιότητα του υδατικού δυναμικού, σε μεγάλης έκτασης

πεδινές περιοχές της Περιφέρειας, κυρίως λόγω υπεράντλησης του υδροφόρου ορίζοντα για την κάλυψη των ιδιαίτερα αυξημένων αναγκών του σημαντικού για την οικονομία και τον κοινωνικό ιστό της Περιφέρειας γεωργικού τομέα.

Παράλληλα, πρόσθετη επιβάρυνση στη ποιότητα του υδροφόρου ορίζοντα προκαλούν τα φυτοφάρμακα και τα λιπάσματα των γεωργικών δραστηριοτήτων.

Ως εκ τούτου, κυρίαρχο περιβαλλοντικό πρόβλημα της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι η ανεπάρκεια και η προβληματική ποιότητα των υδάτινων πόρων, σε μεγάλης έκτασης περιοχές της Περιφέρειας, με ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες στην προοπτική ανάπτυξή της στο πλαίσιο της αειφορείας και της εξωστρέφειας.

Ως εκ τούτου είναι αναγκαία η Εφαρμογή ορθών γεωργικών πρακτικών, σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ.

Στο πλαίσιο δε, των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών που αφορούν στη Περιφέρεια Πελοποννήσου, θα πρέπει να εξειδικευθούν και να ιεραρχηθούν οι ανάγκες ύδρευσης και προστασίας των υδάτινων σωμάτων σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ.

Μια άλλη παράμετρος της προστασίας των φυσικών πόρων της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι οι ιδιαίτερης περιβαλλοντικής αξίας προστατευόμενες περιοχές λόγω της βιοποικιλότητάς τους, για τις οποίες, είτε έχει θεσμοθετηθεί φορέας διαχείρισής τους, είτε δεν έχει.

Πιο συγκεκριμένα, η Περιφέρεια Πελοποννήσου από το σύνολο των οικολογικά αξιόλογων ή / και προστατευόμενων περιοχών εμφανίζει 28 περιοχές Natura 2000, συνολικής έκτασης 426,12 ha, εκ των οποίων μόνο μία περιοχή που αντιπροσωπεύει το 13% της συνολικής έκτασης έχει φορέα διαχείρισης, ενώ άλλη μία περιοχή που αντιπροσωπεύει το 13% της συνολικής έκτασης είναι στη διαδικασία απόκτησης φορέα διαχείρισης.

Πέραν αυτών στη Περιφέρεια Πελοποννήσου συναντώνται αισθητικά δάση, διατηρητέα μνημεία της φύσης και οικότοποι.

Για τις περιοχές αυτής της κατηγορίας, το θεσμικό πλαίσιο προστασίας και διαχείρισής τους και η δυσκολία προσέγγισης της ορθολογικής διαχείρισης, δημιουργούν προβλήματα και κινδύνους ελλειμματικής προστασίας τους.

Με βάση τα παραπάνω είναι εμφανές οι μεγάλες ανάγκες ανάλογων παρεμβάσεων, ενώ οι διατιθέμενοι πόροι στο πλαίσιο του ΠΕΠ είναι ανεπαρκής και ως εκ τούτου αναμένονται σημαντικές παρεμβάσεις σ' αυτό τον κρίσιμο τομέα του περιβάλλοντος, από το Αντίστοιχο Τομεακό Πρόγραμμα.

Στο δε πλαίσιο της αποτελεσματικής προστασίας και της ορθολογικής διαχείρισης της βιοποικιλότητας, του φυσικού τοπίου και της εν γένει φυσικής κληρονομιάς της Περιφέρειας Πελοποννήσου, είναι γεγονός ότι δεν έχει δημιουργηθεί μέχρι σήμερα

ένα πλέγμα δράσεων για την διασύνδεση αυτών των φυσικών πόρων με την πολιτιστική κληρονομιά.

Ο συνδυασμός αυτών των δύο σημαντικών πόρων από κοινού θα λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά για την δημιουργία προϋποθέσεων ορθολογικής τουριστικής ανάπτυξης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Πέραν όμως όλων των προαναφερόμενων αναγκών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, αναφορικά με τον τομέα του περιβάλλοντος και της προώθησης της αποδοτικής χρήσης των πόρων, οι οποίες θα πρέπει να καλυφθούν στο πλαίσιο υλοποίησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης ιδιαίτερη αναγκαιότητα και απαίτηση είναι η προστασία και η ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων της Περιφέρειας, με δεδομένα τα ιδιαίτερα προβλήματα ποσότητας και ποιότητας που υπάρχουν για τον συγκεκριμένο φυσικό πόρο, αλλά και για την ιδιαίτερη σημασία του στο κοινωνικοοικονομικό γίγνεσθαι της Περιφέρειας.

Ως ενιαίο σύνολο με τη πολιτιστική κληρονομιά, για την αειφόρο ανάπτυξη της Περιφέρειας Πελοποννήσου στο πλαίσιο αναπροσανατολισμού του αναπτυξιακού προτύπου της Περιφέρειας, απαιτείται η ορθολογική αξιοποίηση των φυσικών / περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας. Στόχος της Περιφέρειας είναι η ανάδειξή τους και η διασύνδεσή τους με την βελτίωση και αναβάθμιση τόσο του αστικού περιβάλλοντος και την αύξηση της λειτουργικότητας των πόλεων, όσο και του περιβάλλοντος της υπαίθρου, άμεσα συνδεδεμένες οι λειτουργίες των αγροτικών περιοχών με τις περιοχές αστικών, διοικητικών και οικονομικών συγκεντρώσεων.

Επίσης, η έλλειψη θεσμοθετημένων Φορέων Διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών, αποτελεί ένα σημαντικό μειονέκτημα της Περιφέρειας, το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπισθεί άμεσα κατά τη νέα προγραμματική περίοδο.

3.3.Υποδομές Μεταφορών

Η έκταση της Περιφέρειας Πελοποννήσου, το ανάγλυφο του εδάφους της, η αραιοκατοίκηση και η διάσπαρτη και σχετικά μικρής κλίμακας οικονομική βάση, εκτός των υπερτοπικής εμβέλειας βιομηχανικών μονάδων, καθώς και ο μεγάλος αριθμός μικρών οικιστικών συγκροτημάτων, είναι παράγοντες οι οποίοι δημιουργούν ανάγκες για εκτεταμένο οδικό δίκτυο.

Επιπρόσθετα, οι σημερινές προδιαγραφές κατασκευής του οδικού δικτύου διαφέρουν σημαντικά από εκείνες με τις οποίες έχει κατασκευαστεί το μεγαλύτερο μέρος του υπάρχοντος δικτύου, λόγω βελτιωμένων προδιαγραφών από τη διαφοροποίηση των χαρακτηριστικών των οχημάτων και την αύξηση του όγκου / πλήθους των μεταφερόμενων ανθρώπων και εμπορευμάτων.

Παράλληλα, με τη δημιουργία νέων βασικών οδικών δικτύων, κυρίως αυτοκινητοδρόμων, αλλά και μέρους εθνικών οδών, στη βάση νέων χαράξεων, τόσο

οι εσωτερικές ζώνες, όσο και οι τουριστικές περιοχές, σε πολλές περιπτώσεις απομονώθηκαν ή / και «απομακρύνθηκαν» από τα κέντρα που συνδέουν αυτές οι νέες οδικές υποδομές.

Όπως προαναφέρθηκε, οι περισσότεροι και οι κυριότεροι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι ευρίσκονται στις εσωτερικές ζώνες της Περιφέρειας, ιδιαίτερα εκείνοι που προσφέρονται για νέα είδη τουρισμού, ενώ η παραγωγική γεωργική γη και τα ιδιαίτερης ποιότητας αγροτικά προϊόντα κατά κύριο λόγο ευρίσκονται στις εσωτερικές ζώνες της Περιφέρειας.

Ως εκ τούτου, δημιουργείται η ανάγκη για ένα αξιόπιστο και ασφαλές οδικό δίκτυο, το οποίο θα συνδέει τις εσωτερικές ζώνες της Περιφέρειας με τους μεγάλους οδικούς άξονες και κατ' ακολουθία με τις πύλες εισόδου – εξόδου από και προς τα διεθνή εμπορικά και οικονομικά κέντρα, στο πλαίσιο μιας ενιαίας περιφερειακής στρατηγικής μεταφορών, που θα καλύπτει τόσο τις αστικές, όσο και τις αγροτικές περιοχές, με την αξιοποίηση όλων των μεταφορικών μέσων.

Όσον αφορά στις λιμενικές υποδομές, με δεδομένη τη γεωγραφική θέση της Περιφέρειας, τον παράκτιο χαρακτήρα της και τον τουριστικό αναπτυξιακό της προσανατολισμό, είναι αναγκαίες παρεμβάσεις για επέκταση και αναβάθμιση / εκσυγχρονισμό των λιμενικών εγκαταστάσεων (έξυπνα λιμάνια), κυρίως σε βασικά επιβατικά λιμάνια, προκειμένου να υπάρξει δυνατότητα προσέγγισης νέας τεχνολογίας και ικανού μεγέθους επιβατηγών πλοίων, ή / και εμπορικών πλοίων για την ασφαλή και οικονομική μετακίνηση επιβατών, τουριστών και εμπορευμάτων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου είναι αναγκαία η λειτουργική και χωρική διασύνδεση των περιοχών της ενδοχώρας μεταξύ τους, αλλά και με τα αστικά και ημιαστικά εμπορικά και τουριστικά κέντρα της Περιφέρειας.

Κατ' επέκταση δε, μέσω του συστήματος των αυτοκινητόδρομων, θαλάσσιων, λιμένων και αερολιμένων, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες υποδομές που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των νέων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, είναι αναγκαία η σύνδεση και η πρόσβαση των κατοίκων και των προϊόντων των εσωτερικών και τουριστικών ζωνών της Περιφέρειας με τα παραγωγικά / οικονομικά και διοικητικά κέντρα της Χώρας και του ευρύτερου διεθνούς χώρου.

Πιο συγκεκριμένα, με βάση τα προαναφερόμενα, προκύπτουν άμεσα οι αντίστοιχες ανάγκες, οι οποίες αναφέρονται:

- ✓ Στην ολοκλήρωση των σημαντικών / κύριων μεταφορικών υποδομών της Χώρας, που διέρχονται ή / και χωροθετούνται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.
- ✓ Στην ολοκλήρωση, αλλά και βελτίωση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων.

- ✓ Στη κατασκευή νέων έργων βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων της Περιφέρειας.
- ✓ Στις συνδέσεις οικιστικών κέντρων και τουριστικών – πολιτιστικών περιοχών με το κύριο οδικό δίκτυο και διευρωπαϊκούς άξονες.
- ✓ Στην ασφαλή μεταφορά ανθρώπων και αγαθών.

Ανθρώπινο Δυναμικό / Κοινωνική ένταξη

Σύμφωνα με τα όσα έχουν αναφερθεί, όσον αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό και στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας, η οικονομική κρίση και ύφεση στη Χώρα έχει ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με έντονη επιδείνωση όλων των δεικτών και μεγεθών της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας.

Επιπρόσθετα, τα δυσμενή δημογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου και ειδικά οι υψηλοί δείκτες γήρανσης και εξάρτησης, σε συνδυασμό με την δημοσιονομική και οικονομική κρίση και ύφεση που συντελούν στην πτώση των οικογενειακών εισοδημάτων, καθώς και η ραγδαία αύξησή της ανεργίας και ιδιαίτερα της μακροχρόνιας ανεργίας, συμβάλλουν στην αύξηση της φτώχειας, αλλά και στη δημιουργία θυλάκων κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ η αυξανόμενη ανεργία των γυναικών δημιουργεί δυσμενείς εισοδηματικές συνθήκες στα νοικοκυριά, αλλά και επιτείνει την ανισότητα των φύλων.

Το υψηλό και αυξανόμενο ποσοστό μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού και ιδιαίτερα των νέων, όταν δεν συνοδεύεται έστω με παράταση της περιόδου σπουδών είναι μια ακόμα παράμετρος που συμβάλλει στη δημιουργία συνθηκών κοινωνικού αποκλεισμού.

Επιπρόσθετα, το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού της Περιφέρειας επιδεινώνει τις συνθήκες και τις προοπτικές ευκαιριών απασχόλησης, με αυξανόμενο τον κίνδυνο περιθωριοποίησης αυτών των πληθυσμιακών ομάδων.

Επίσης η συγκέντρωση κοινωνικά ευπαθών ομάδων σημαντικού πληθυσμού, όπως Ρομά σε περιόδους και συνθήκες οικονομικής κρίσης είναι παράγοντες άμβλυνσης της κοινωνικής συνοχής.

Παράλληλα και επιπρόσθετα, η μείωση των εισοδημάτων των νοικοκυριών και κυρίως των μονογενεακών οικογενειών λειτουργεί προς την κατεύθυνση άμβλυνσης των συνθηκών περίθαλψης κυρίως των ηλικιωμένων, αλλά και των παιδιών, με σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία των συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων, αλλά και στην υγεία του εργατικού δυναμικού με αρνητικά αποτελέσματα στην ικανότητα απασχόλησης και κατ' ακολουθία στην περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης της φτώχειας.

Με δεδομένο δε ότι όλες οι παραπάνω περιπτώσεις, λειτουργούν αρνητικά στις διαδικασίες και προοπτικές απασχόλησης των συγκεκριμένων ευπαθών κοινωνικών

ομάδων, δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος, υποβάθμισης των προσόντων και άμβλυνσης των προοπτικών απασχόλησης, με αύξηση των πιθανοτήτων να περιέλθουν σε κατάσταση φτώχειας οι συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες και έτσι να δημιουργηθούν θύλακες κοινωνικού αποκλεισμού και άμβλυνση της κοινωνικής συνοχής σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας.

Μετά την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης και ύφεσης και τις αρνητικές επιπτώσεις της στον κοινωνικοοικονομικό ιστό της Περιφέρειας, παρατηρείται εμπειρικά η μετανάστευση εργατικού δυναμικού νέας ηλικίας και κυρίως πτυχιούχων, με αποτέλεσμα να μειώνεται το εκπαιδευτικό επίπεδο του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας.

Παράλληλα, η εμφάνιση πληθυσμιακών ομάδων σε κατάσταση φτώχειας έχει αρνητικές επιπτώσεις στην πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, ήτοι στη σχολική διαρροή, δείκτης ο οποίος είναι ήδη υψηλός στην Ελλάδα έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η βελτίωση του οποίου είναι στόχος του ΕΠΜ, ως απαίτηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Μια άλλη υστέρηση που διαπιστώνεται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι η έλλειψη σε σχολικές υποδομές προηγμένων μεθόδων εκπαίδευσης, με την αξιοποίηση της κοινωνίας της γνώσης και την σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, ή / και ειδικά σχολεία, αλλά επιπρόσθετα σε ορισμένες περιοχές απουσιάζουν ή υπάρχει έλλειψη υποδομών προσχολικής ή / και σχολικής εκπαίδευσης.

Επίσης ένα σημαντικό πρόβλημα / μειονέκτημα της τοπικής εκπαίδευσης, δευτεροβάθμιας και κυρίως τριτοβάθμιας, είναι η απουσία σύνδεσης της εκπαίδευσης με την τοπική αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της αγοράς εργασίας και την εξέλιξή τους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, είναι εμφανείς οι ανάγκες παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας και στην οικονομική / παραγωγική δραστηριότητα της Περιφέρειας, για την άμβλυνση του κινδύνου αποδιάρθρωσης του κοινωνικού ιστού της Περιφέρειας.

Οι παρεμβάσεις αυτές θα πρέπει να αποσκοπούν:

- ✓ Στην εξασφάλιση απασχόλησης, κυρίως των νέων και άλλων πληθυσμιακών ομάδων, όπως γυναίκες και ηλικίες όλων των φύλων 55 – 64 ετών.
- ✓ Στην ένταξη ή / και επανένταξη στην αγορά εργασίας των μη οικονομικά ενεργών, ιδιαίτερα των νέων.
- ✓ Στη πρόληψη ή / και καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας.
- ✓ Στην ανάσχεση του ρυθμού αύξησης της ανεργίας με την διατήρηση ή / και αύξηση θέσεων απασχόλησης στις επιχειρήσεις.
- ✓ Στην αναλυτική συνεχή παρακολούθηση των εξελίξεων της αγοράς εργασίας σε τοπικό επίπεδο και δράσεων αντιμετώπισής τους τοπικά.
- ✓ Στην αποτελεσματική διασύνδεση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με την αγορά εργασίας και την παραγωγική βάση της Περιφέρειας.

- ✓ Στην αύξηση της απασχόλησης με την δημιουργία νέων καινοτόμων ατομικών και συνεργατικών επιχειρήσεων.

Οι δημιουργούμενες συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού σε πληθυσμιακές ομάδες της Περιφέρειας Πελοποννήσου δημιουργούν παράλληλα αντίστοιχες και ανάλογες ανάγκες για ένταξη αυτών των ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στην αγορά εργασίας, αφ' ενός για ενίσχυση των εισοδημάτων τους, αφ' ετέρου για πρόληψη ή / και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Παράλληλα απαιτείται η στήριξη της περίθαλψης των ευρισκόμενων σε κατάσταση φτώχειας πληθυσμιακών ομάδων, κυρίως στο επίπεδο της πρόληψης, αλλά και στο επίπεδο της αποκατάστασης της υγείας, είτε με την εξασφάλιση υπηρεσιών υγείας σε προσιτές τιμές, είτε με την παροχή εθελοντικής εργασίας από προσωπικό του τομέα της υγείας.

Ένα άλλο είδος αναγκών που δημιουργείται στις περιπτώσεις συνθηκών φτώχειας είναι η εξασφάλιση στέγης και τροφής σε προσιτές τιμές για συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες που στερούνται και αυτών των βασικών λειτουργιών.

Τέλος για τις ομάδες που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας ή/και για εκείνο τον πληθυσμό που λόγω οικονομικής κρίσης αντιμετωπίζει προβλήματα πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, απαιτείται η ύπαρξη αντίστοιχων υποδομών, προκειμένου να αποφευχθεί η περιθωριοποίησή τους.

Βασική όμως ανάγκη είναι η ανάπτυξη ολοκληρωμένων τοπικών προγραμμάτων σε περιοχές χαμηλής ανάπτυξης, με στοχευμένες / εξειδικευμένες παρεμβάσεις για επανένταξή τους στην αγορά εργασίας, ανάπτυξη δεξιοτήτων, δημιουργία απασχόλησης ή / και αυτοαπασχόλησης ή / και παροχή υπηρεσιών πρόνοιας και περίθαλψης.

Παράλληλα, άλλες ανάγκες που δημιουργούνται από τα εμφανιζόμενα προβλήματα στο τομέα της εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και σε συνδυασμό με τις γενικότερες προαναφερόμενες δύο βασικές ανάγκες, είναι οι εξής:

- ✓ Γεφύρωση του χάσματος της εκπαίδευσης με τις ανάγκες αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια.
- ✓ Σχεδιασμός & υλοποίηση ολοκληρωμένων τοπικών προγραμμάτων σύνδεσης της εκπαίδευσης με την τοπική αγορά εργασίας.
- ✓ Ανάπτυξη κατάλληλων εκπαιδευτικών υποδομών προσχολικής και σχολικής εκπαίδευσης, με χρήση νέων τεχνολογιών στη μαθησιακή διαδικασία και ορθολογικά κατανεμημένες στο χώρο.
- ✓ Διασφάλιση της πρόσβασης & ολοκληρωμένης φοίτησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ατόμων όλων των κοινωνικών ομάδων.
- ✓ Αύξηση του αριθμού των ενηλίκων με πρόσβαση για εκπαίδευση και δια βίου μάθησης των κινήτρων για την εκπαίδευση ενηλίκων.

- ✓ Υποστήριξη των χαμηλών εισοδημάτων νοικοκυριών για την συνέχιση της φοίτησης των μαθητών παιδιών τους στην υποχρεωτική 9ετή εκπαίδευση.

Κεφάλαιο Τέταρτο

Επιχειρησιακό πρόγραμμα βάσει του στόχου Επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Εισαγωγή

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Πελ/σου για αν μην υπάρχουν κοινωνικές ανισότητες όπου δημιουργούνται και στις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας για την περίοδο 2014-2020 για την διασφάλιση του στρατηγικού στόχου που έχει τεθεί.

Επιπλέον ακολουθεί μια περιγραφή για την στρατηγική του προγράμματος για την περιφέρεια Πελ/σου και κατά πόσο αυτή συνδέεται με την εθνική στρατηγική που ακολουθείται.

Τέλος λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Πελοποννήσου, και ως εκ τούτου, η στρατηγική του Προγράμματος, σε σχέση με τους διατιθέμενους πόρους, εστιάζει στην κάλυψη / εξυπηρέτηση ενός μέρους των αναπτυξιακών αναγκών της , οπότε και γίνεται καταγραφή αυτών στο κεφάλαιο αυτό.

4.1.Η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Οι παραπάνω βασικές / κύριες ανάγκες⁴, οι οποίες προκύπτουν από τα μειονεκτήματα της Περιφέρειας όπως αναφέρθηκαν στο τρίτο κεφάλαιο, αλλά και από τη μη αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, συμβάλλουν στην ύπαρξη σοβαρών ανισοτήτων ανάπτυξης μεταξύ της Περιφέρειας Πελοποννήσου και των μέσων όρων αντίστοιχων στοιχείων της Χώρας.

Ως εκ τούτου η ικανοποίηση αυτών των αναγκών με τις αντίστοιχες παρεμβάσεις μέσω της υποστήριξης των ΕΔΕΤ, κατά τη περίοδο 2014-2020, αποτελεί τη βάση της στρατηγικής της Περιφέρειας.

Παράλληλα, η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου θα πρέπει να συμβάλλει στους στόχους της Χώρας, σε σχέση με τη Στρατηγική «Ευρώπη 2020», καλύπτοντας ένα μέρος των αντίστοιχων υποχρεώσεων της Χώρας και κυρίως στην αύξηση της απασχόλησης.

Με βάση τα παραπάνω, το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 στο πλαίσιο όλων των προαναφερθέντων διαμορφώνεται ως εξής:

«Η Πελοπόννησος πρότυπο αειφόρου ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής στην Ελλάδα και στην Ευρώπη με την μεγιστοποίηση της αξιοποίησης του ανθρώπινου και τεχνολογικού κεφαλαίου».

Αυτό το αναπτυξιακό όραμα υιοθετήθηκε κατά τη διαβούλευση που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα, με τους τοπικούς κοινωνικούς, οικονομικούς και αυτοδιοικητικούς φορείς και σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Αναπτυξιακού Συνεδρίου της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας Πελοποννήσου διαμορφώθηκε έτσι λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι, η οικονομική κρίση και η βαθιά ύφεση που διέρχεται η Χώρα και επηρεάζει ιδιαίτερα το αναπτυξιακό γίγνεσθαι της Περιφέρειας, αφ' ενός δεν οφείλεται αποκλειστικά στην αναπτυξιακή διαδικασία της Περιφέρειας, αφ' ετέρου, ενδεχομένως να έχει διάρκεια και να είναι μεγαλύτερης έντασης διαχρονικά.

Παράλληλα, το όραμα συνάδει απόλυτα με το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής και με τη Στρατηγική «Ευρώπη 2020» και κατ' ακολουθία με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2011, καθώς και με τις διατάξεις των νέων Κανονισμών των ΕΔΕΤ. Στη βάση των παραπάνω προσδιορίστηκε ο Στρατηγικός Στόχος της Περιφέρειας Πελοποννήσου, για την περίοδο 2014 – 2020, ο οποίος είναι:

⁴ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ «ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ» Digitally signed by European Commission signature for SFC.Brussels.2014.

«Καινοτόμος και αειφόρος αυτοτροφοδοτούμενη εξωστρεφής ανάπτυξη, με διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής».

Η επίτευξη του Στρατηγικού Στόχου της Περιφέρειας, θα πραγματοποιηθεί με την αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των διατιθέμενων πόρων που αναλογούν στην Περιφέρεια, από όλα τα Ταμεία της ΕΕ, τα οποία θα συγχρηματοδοτήσουν το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) της Χώρας, κατά την περίοδο 2014-2020.

4.2.Οι βασικές Αναπτυξιακές Προτεραιότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την περίοδο 2014-2020

Για τη διασφάλιση της επίτευξης του Στρατηγικού Στόχου ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, προσδιορίζονται οι βασικές Αναπτυξιακές Προτεραιότητες, οι οποίες είναι απόλυτα συνυφασμένες (συνδεδεμένες) με την Στρατηγική «Ευρώπη 2020», το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2011, καθώς και με τις διατάξεις των νέων Κανονισμών.

Ειδικότερα, οι βασικές Αναπτυξιακές Προτεραιότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου, σύμφωνα και με την διαδικασία της έξυπνης εξειδίκευσης σε περιφερειακό επίπεδο, για τη περίοδο 2014 – 2020, είναι οι εξής:

- ✚ Η διεύρυνση και η αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, καθώς και η λειτουργία ερευνητικών δικτύων με κατεύθυνση της προαγωγής της έρευνας και της καινοτομίας, σύμφωνα με τις ανάγκες του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της Περιφέρειας, με την προώθηση και την αξιοποίηση ΤΠΕ.
- ✚ Ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής / επιχειρηματικής δραστηριότητας και ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, με παράλληλη προσέλκυση επιχειρηματικών επενδύσεων, για διεύρυνση της επιχειρηματικής βάσης, με αιχμή την καινοτομία.
- ✚ Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων.
- ✚ Συμπλήρωση – ολοκλήρωση διατηρήσιμων υποδομών, για την ανάπτυξη και την απασχόληση.
- ✚ Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων και μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον και με επάρκεια πόρων για ανάπτυξη, απασχόληση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- ✚ Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας στη δημόσια διοίκηση και διοικητική μεταρρύθμιση για μια αποτελεσματική δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση.
- ✚ Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής και της ανάπτυξης, για άρση των ενδοπεριφερειακών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων.

Οι παραπάνω Αναπτυξιακές Προτεραιότητες προσδιορίζουν την αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου, για την προγραμματική περίοδο 2014 – 2020.

Στο πλαίσιο αυτών των Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων, η Περιφέρεια Πελοποννήσου θα αξιοποιήσει το σύνολο των πόρων που της αντιστοιχούν από όλα τα ΕΔΕΤ (ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ, ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ), στο πλαίσιο τόσο του ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014 – 2020, όσο και κυρίως των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014 – 2020.

Για την εφαρμογή των παραπάνω επτά (7) Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων θα αξιοποιηθούν οι αντίστοιχες Επενδυτικές Προτεραιότητες, ανά Θεματικό Στόχο που περιλαμβάνονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020, είτε αυτά διαχειρίζονται από τις αντίστοιχες Διαχειριστικές Αρχές, είτε εκχωρηθεί η διαχείρισή τους στην Διαχειριστική Αρχή του ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014 – 2020.

Κατόπιν αυτών, είναι εμφανές ότι το Περιφερειακό Ε.Π. Πελοποννήσου 2014 – 2020, θα εξυπηρετήσει ένα μέρος της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με δεδομένο ότι, τουλάχιστον, όσον αφορά στο ΕΓΤΑΑ και στο ΕΤΘΑ, εκ των Κανονισμών τους, αλλά και όπως διαμορφώθηκε η αρχιτεκτονική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, τόσο αυτά τα Ταμεία, όσο και το Ταμείο Συνοχής θα συγχρηματοδοτήσουν αντίστοιχα Τομεακά Ε.Π.

Επιπλέον, τα Τομεακά Ε.Π. που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, για εθνικής εμβέλειας και σκοπιμότητας κατηγορίες δράσεων και έργων, που χωροθετούνται στη Περιφέρεια Πελοποννήσου, ή /και την επηρεάζουν άμεσα, αναμένεται να αποδώσουν σημαντικά αναπτυξιακά αποτελέσματα στη Περιφέρεια Πελοποννήσου και θα πρέπει να συμβάλλουν σε σημαντικό βαθμό στην συνολική Αναπτυξιακή Στρατηγική της Περιφέρειας.

Ιδιαίτερη συμβολή στην εφαρμογή της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας αναμένεται από τα αντίστοιχα Τομεακά Προγράμματα για την κάλυψη των αναγκών του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού κεκτημένου.

Επίσης, στους Θεματικούς Στόχους του ΕΚΤ, για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και την αύξηση της απασχόλησης, καθώς και στον Θεματικό Στόχο του ΕΚΤ, για την αναβάθμιση και ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας της περιφερειακής δημόσιας διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης.

Σημαντική επίσης αναμένεται να είναι η συμβολή, στη συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας, του αντίστοιχου Τομεακού Προγράμματος για την αύξηση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας του επιχειρηματικού / παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας.

Τέλος, ένα σημαντικό μέρος της Στρατηγικής της Περιφέρειας Πελοποννήσου θα εφαρμοσθεί με πόρους του ΕΓΤΑΑ, μέρος των οποίων θα εκχωρισθούν στη Περιφέρεια Πελοποννήσου για διαχείριση από την .Α. του ΠΕΠ 2014 – 2020.

4.3.Περιγραφή της Στρατηγικής του Προγράμματος της Περιφέρειας

Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερόμενα, ως προς τη συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου, αυτή συνάδει με την εθνική αναπτυξιακή στρατηγική, όπως εκφράζεται στο ΕΣΠΑ 2014-2020 και κατ' ακολουθία συνάδει με την στρατηγική της Ένωσης για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Παράλληλα, η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας λαμβάνει υπόψη της τα ιδιαίτερα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Πελοποννήσου, και ως εκ τούτου, η στρατηγική του Προγράμματος, σε σχέση με τους διατιθέμενους πόρους, εστιάζει στην κάλυψη / εξυπηρέτηση ενός μέρους των αναπτυξιακών αναγκών της Περιφέρειας λαμβάνοντας υπόψη τις εξής δύο παραμέτρους :

- Πρώτον, ότι ένα σημαντικό μέρος των αναπτυξιακών αναγκών και κατ' ακολουθία της στρατηγικής της Περιφέρειας, επιδιώκεται να καλυφθεί από τα Τομεακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, όπως παραπάνω γίνεται σχετική αναφορά.
- Δεύτερη παράμετρος, καθοριστική για τη στρατηγική της Περιφέρειας, είναι οι παρεμβάσεις του ΠΕΠ ιδιαίτερου αναπτυξιακού αποτελέσματος, οι οποίες, είτε δεν περιλαμβάνονται σε αντίστοιχα Τομεακά Προγράμματα, είτε απαιτούν ιδιαίτερη εξειδίκευση, σύμφωνα με τις συγκεκριμένες ανάγκες της Περιφέρειας, που πρέπει να καλυφθούν. Με βάση τις δύο αυτές παραμέτρους, η στρατηγική του Προγράμματος επικεντρώνεται στους παρακάτω τέσσερις βασικούς τομείς, οι οποίοι συγκεντρώνουν το 93% των πόρων του ΕΤΠΑ και δύο εξ' αυτών το 100% των πόρων του ΕΚΤ.

Συγκεκριμένα:

4.3.1.Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα

Έχει προαναφερθεί, είναι γεγονός ότι σ' αυτόν τον τομέα προβλέπονται παρεμβάσεις στην Πελοπόννησο από τα αντίστοιχα Τομεακά Προγράμματα.

Παρ' όλα αυτά για εξειδικευμένες δράσεις, άμεσα συνδεδεμένες με τα ιδιαίτερα προβλήματα και χαρακτηριστικά του κοινωνικοοικονομικού ιστού και κυρίως των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, αλλά και για λόγους στοχευμένης προσέγγισης των επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα.

4.3.2.Καταπολέμηση της Φτώχειας

Έχοντας υπόψη τις ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης και ύφεσης στον κοινωνικό ιστό της Περιφέρειας, η Περιφέρεια Πελοποννήσου εστιάζει ιδιαίτερα στην υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού της.

4.3.3.Περιβάλλον

Η ιδιαίτερη επικέντρωση του Προγράμματος στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, εκφράζει τη στρατηγική του, παρ' ότι ένα σημαντικό μέρος της συνολικής στρατηγικής της Περιφέρειας για κάλυψη των αναγκών του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού κεκτημένου θα εξυπηρετηθεί από το αντίστοιχο Τομεακό Πρόγραμμα με πόρους κυρίως του Ταμείου Συνοχής.

4.3.4.Υποδομές

Λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική θέση της Περιφέρειας Πελοποννήσου και τα γεωμορφολογικά της στοιχεία, οι μεταφορικές υποδομές και η προσπελασιμότητα εν γένει, αποτελούν κυρίαρχο στοιχείο της στρατηγικής του Προγράμματος, για δύο βασικούς λόγους :

Πρώτον, είναι κρίσιμης σημασίας προσέγγιση της στρατηγικής ή σύνδεση των αστικών και παραγωγικών κέντρων της Περιφέρειας, αφ' ενός μεταξύ τους, αφ' ετέρου με την υπόλοιπη Χώρα και Ευρώπη.

Δεύτερον, είναι ιδιαίτερος αναπτυξιακός στόχος της Περιφέρειας η σύνδεση των παραγωγικών τουριστικών εσωτερικών περιοχών της με τα διευρωπαϊκά δίκτυα, για αύξηση της ελκυστικότητας και εξωστρέφειας ολόκληρης της Περιφέρειας, ενδυναμώνοντας την επιχειρηματική βάση και τη χωρική συνοχή της.

Κατά την εξειδίκευση των έργων μεταφορικών υποδομών θα εφαρμοσθούν οι όροι και προϋποθέσεις επιλογής τους που αναφέρονται στο ΣΕΣ / ΕΣΠΑ 2014 – 2020, ενώ παράλληλα θα λαμβάνουν υπόψη τους τα βιώσιμα (αστικά) σχέδια κινητικότητας με τα σχέδια ατμοσφαιρικής ποιότητας στο πλαίσιο της Οδηγίας 2008/50/ΕΚ.

Αναλυτικότερα, η στρατηγική του Προγράμματος εστιάζει σε συγκεκριμένους στόχους, σε σχέση με τις αντίστοιχες αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας:

Ως προς την ανάγκη άμεσης ανάσχεσης της συρρίκνωσης της παραγωγικής / επιχειρηματικής δραστηριότητας και ενδυνάμωσης της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, καθώς και ως προς την ανάγκη προσέλκυσης επιχειρηματικών επενδύσεων, για διεύρυνση της επιχειρηματικής βάσης, με αιχμή την καινοτομία και τα αποτελέσματα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, η στρατηγική του Προγράμματος, στοχεύει στα εξής:

- Διατήρηση του επιχειρηματικού και παραγωγικού ιστού της, με παράλληλη διατήρηση και αναβάθμιση του προσωπικού των επιχειρήσεων και σταθεροποίησή τους στην εσωτερική και διεθνή αγορά, αντιμετωπίζοντας αποτελεσματικά τις αρνητικές συνέπειες της οικονομικής, χρηματοπιστωτικής κρίσης και ύφεσης.
- Εκσυγχρονισμό / αναβάθμιση, αλλά και διεύρυνση των δραστηριοτήτων των τουριστικών επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, οι οποίες ευρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο, πλην ελάχιστων μεμονωμένων περιπτώσεων. Αυτό θα επιτευχθεί, αφ' ενός με την παροχή υψηλού επιπέδου τουριστικών

υπηρεσιών, αφ' ετέρου με κάλυψη του χωρικού συνόλου της Περιφέρειας, με δεδομένα τα ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματά της για τουριστικές δραστηριότητες. Σύνδεση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, με τις επιχειρήσεις και τον παραγωγικό ιστό, εν γένει, της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

- Στήριξη των επιχειρήσεων από κατάλληλο μηχανισμό, για αξιοποίηση των προϊόντων της έρευνας και της τεχνολογίας, προκειμένου να καινοτομήσουν, για αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους, της εξωστρέφειάς τους και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.
- Διεύρυνση και αναβάθμιση της πρόσβασης των πολιτών της Περιφέρειας σε διοικητικές, κοινωνικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες, με χρήση ΤΠΕ.

Ως προς την ανάγκη ανάπτυξης, αξιοποίησης και αύξησης της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και ανάγκη ενεργούς ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης, λόγω της δραματικής εξέλιξης βασικών δεικτών της αγοράς εργασίας και της μείωσης των οικογενειακών εισοδημάτων, η στρατηγική του Προγράμματος, εστιάζει στα εξής:

- ✚ Ανάσχεση του ρυθμού αύξησης της ανεργίας, με τη διατήρηση ή/ και αύξηση των θέσεων απασχόλησης στις επιχειρήσεις, με άμεση και διαρκή προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις αλλαγές του εξωτερικού περιβάλλοντός τους.
- ✚ Ένταξη ή/ και επανένταξη στην αγορά εργασίας των μη οικονομικά ενεργών, ιδιαίτερα των νέων.
- ✚ Λεπτομερή / αναλυτική και συνεχή παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας σε τοπικό επίπεδο, ιδιαίτερα μέσω της συνεργασίας των μηχανισμών ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης με τις επιχειρήσεις και τους τοπικούς σχετικούς φορείς.
- ✚ Ένταξη ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στην αγορά εργασίας, για ενίσχυση των εισοδημάτων τους και κατ' ακολουθία για πρόληψη ή/ και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Στήριξη της περίθαλψης, της στέγασης και της σίτισης των ευρισκόμενων σε κατάσταση φτώχειας, εξασφαλίζοντας τις αναγκαίες αντίστοιχες υποδομές και υπηρεσίες, σε προσιτές τιμές.
- ✚ Παράλληλα, υφίσταται ανάγκη υποστήριξης των χαμηλών εισοδημάτων νοικοκυριών για τη συνέχιση της φοίτησης των μαθητών αυτών των νοικοκυριών, στην υποχρεωτική 9ετή εκπαίδευση, ώστε να ανασχεθεί η σχολική διαρροή.

Ως προς την ανάγκη συμπλήρωσης – ολοκλήρωσης διατηρήσιμων υποδομών στην Περιφέρεια, για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η στρατηγική του Προγράμματος, στοχεύει στα εξής:

- Ολοκλήρωση, συμπλήρωση, αλλά και βελτίωση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων.
- Σχεδιασμός εκτέλεσης νέων έργων και βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων της Περιφέρειας.
- Σύνδεση οικιστικών κέντρων, τουριστικών / πολιτιστικών περιοχών και παραγωγικών κέντρων της Περιφέρειας με το κύριο οδικό δίκτυο, τους διευρωπαϊκούς άξονες και τις πύλες εισόδου / εξόδου της Περιφέρειας.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι ανάγκες αυτές προκύπτουν για την άμεση / γρήγορη, ασφαλή και με χαμηλότερο κόστος πρόσβαση των προϊόντων και των κατοίκων της Περιφέρειας, στα εμπορικά, διοικητικά και μεγάλα καταναλωτικά κέντρα της Χώρας και του εξωτερικού.

Ταυτόχρονα απαιτείται η εύκολη, γρήγορη, ασφαλής και με μικρότερο κόστος πρόσβαση των επισκεπτών / τουριστών στους πολιτιστικούς / τουριστικούς προορισμούς της Περιφέρειας.

Ως προς τις ανάγκες της Περιφέρειας Πελοποννήσου για τη προστασία του περιβάλλοντος, αυτές που θα καλυφθούν από το ΠΕΠ, περιορίζονται σε σχετικά μικρή κλίμακα, για τον εξής λόγο: Ένα μεγάλο μέρος τους θα καλυφθεί από το αντίστοιχο Επιχειρησιακό, Τομεακό Πρόγραμμα, με συγχρηματοδότηση του Ταμείου Συνοχής.

Ως εκ τούτου, από το ΠΕΠ στοχεύεται να καλυφθούν οι εξής ανάγκες:

- ✓ Ολοκλήρωση / συμπλήρωση των αναγκαίων υποδομών διαχείρισης υγρών αποβλήτων σε οικισμούς Γ' κατηγορίας (2.000-15.000 κατοίκων). Παράλληλα, για οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων (σε συνάθροιση), των οποίων τα λύματα επηρεάζουν περιβαλλοντικά οικολογικά ευαίσθητες περιοχές της Περιφέρειας και προσβάλλουν το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
- ✓ Προώθηση της ανακύκλωσης απορριμμάτων με διαλογή στην πηγή, με μικρής κλίμακας τοπικά έργα, λαμβάνοντας υπόψη ότι το μεγαλύτερο μέρος της ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων θα εκτελεσθεί της τρέχουσα προγραμματική περίοδο ή/ και θα χρηματοδοτηθεί από το Εθνικό / Τομεακό Ε.Π. Περιβάλλοντος.
- ✓ Προστασία και ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων για ύδρευση.
- ✓ Ορθολογική αξιοποίηση, προστασία και ανάπτυξη, ως ενιαίο σύνολο, των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας, τόσο του αστικού περιβάλλοντος όσο και του περιβάλλοντος της υπαίθρου. Η διαδικασία δε της λειτουργικότητας των αστικών και ημιαστικών κέντρων με την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και της λειτουργίας της υπαίθρου, αποτελεί άμεση αναπτυξιακή ανάγκη της Περιφέρειας Πελοποννήσου, την οποία καλείται να καλύψει το ΠΕΠ.

Επιπρόσθετα, λόγω των πληθυσμιακών συγκεντρώσεων στα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας κατά τη δεκαετία 1970 και 1980 και του πεπαλαιωμένου κτιριακού δυναμικού στην ύπαιθρο, προκύπτει ως ανάγκη η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτηρίων για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, σε συνδυασμό με μικρής κλίμακας δράσεις αξιοποίησης των ΑΠΕ, προωθώντας παράλληλα τις τεχνολογίες μείωσης της εκπομπής επιβλαβών αερίων, σε σχέση με τις εγκαταστάσεις εσωτερικής καύσης.

Με δεδομένο το ιδιαίτερα μεγάλο μήκος των ακτών της Περιφέρειας και της φύσης της ακτογραμμής της παρατηρούνται ιδιαίτερα μεγάλα προβλήματα διάβρωσης των ακτών και μεγεθύνονται οι κίνδυνοι καταστροφών των παραθαλάσσιων πόρων της Περιφέρειας.

Ως εκ τούτου δημιουργείται η ανάγκη εκπόνησης και εφαρμογής ενός ολοκληρωμένου σχεδίου προστασίας των ακτών της Περιφέρειας, από την διάβρωση, λαμβάνοντας υπόψη σχετικά άρθρα τις Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική.

Παράλληλα στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδιασμού για την αντιμετώπιση των κινδύνων από πλημμύρες και λαμβάνοντας υπόψη τα διαχειριστικά σχέδια των Λεκανών Απορροής Ποταμών, το Πρόγραμμα θα αντιμετωπίσει ανάγκες αντιπλημμυρικής προστασίας, όπως και προστασίας των δασών, σύμφωνα με τα αντίστοιχα διαχειριστικά σχέδια των δασικών υπηρεσιών της Περιφέρειας.

Ως προς την ανάγκη ενδυνάμωσης της χωρικής συνοχής και της ανάπτυξης, για άρση των ενδοπεριφερειακών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων, προκύπτουν ανάγκες ενδυνάμωσης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών, οι οποίες κατά βάση είναι ορεινές ή/ και ημιορεινές εσωτερικές ζώνες, καθώς και περιοχές που συγκεντρώνονται κοινωνικά ευπαθείς ομάδες με μειωμένα εισοδήματα ή/ και με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.

Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, εστιάζει στα εξής:

- ✦ Μεταφορική / οδική σύνδεση των περιοχών αυτών με τους κεντρικούς οδικούς άξονες, ή/ και με τις πύλες εισόδου / εξόδου της Περιφέρειας.
- ✦ Ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης, κυρίως στις εσωτερικές ζώνες της Περιφέρειας.
- ✦ Ανάπτυξη ή/ και βελτίωση των κοινωνικών υποδομών (υγείας, πρόνοιας, παιδείας) και εξασφάλιση υψηλού επιπέδου αντίστοιχων υπηρεσιών σε προσιτές τιμές, στις απομακρυσμένες και χαμηλής ανάπτυξης περιοχές. Ανάπτυξη / αναβάθμιση των δεξιοτήτων / ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού των συγκεκριμένων περιοχών, για αύξηση της απασχολησιμότητάς του και την αντιμετώπιση του κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού.

- * Διαλειτουργικότητα και παραγωγική συνεργασία των λιγότερο αναπτυγμένων / υποβαθμισμένων περιοχών, με τις ανεπτυγμένες περιοχές της Περιφέρειας, οι οποίες παρουσιάζουν και αστικές συγκεντρώσεις.

Για την κάλυψη και ικανοποίηση των προαναφερόμενων αναγκών από το ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014 – 2020, θα συμπεριληφθούν στο Πρόγραμμα οι κατάλληλες Επενδυτικές Προτεραιότητες και οι αντίστοιχοι τύποι δράσεων, με την ανάλογη αναγκαία χρηματοδότησή τους, έτσι ώστε να επιτευχθούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Σ' αυτή τη βάση κάλυψης / εξυπηρέτησης των προαναφερόμενων αναπτυξιακών αναγκών της Περιφέρειας Πελοποννήσου από το παρόν Πρόγραμμα, αυτό συμβάλλει, κατ' αναλογία με τη χρηματοδοτική του βαρύτητα, στη στρατηγική της Ένωσης για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, καθώς και στην επίτευξη της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Παράλληλα, η στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου, λαμβάνει σοβαρά υπόψη της το ευρύτερο όμορφο περιβάλλον της για την ανάπτυξη συνεργατικών σχέσεων και συνεργειών.

Ένα τέτοιο περιβάλλον είναι η μακροπεριφέρεια της Αδριατικής Θάλασσας και του Ιονίου Πελάγους προς την κατεύθυνση των δύο από τους τέσσερις πυλώνες στρατηγικής της μακροπεριφέρειας, ήτοι την ποιότητα του περιβάλλοντος και του βιώσιμου τουρισμού.

Η επιλογή των Στόχων και των αντίστοιχων Επενδυτικών Προτεραιοτήτων για το Πρόγραμμα είναι αποτέλεσμα μιας σειράς διεργασιών και παραμέτρων, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη κατά τον σχεδιασμό του Προγράμματος, όπως:

- ο Οι προτάσεις του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, περί της αρχιτεκτονικής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020.
- ο Οι διαβουλεύσεις με τα αντίστοιχα Υπουργεία Τομεακών Πολιτικών και κυρίως με εκείνα για τα οποία προβλέπονται αντίστοιχα Επιχειρησιακά Προγράμματα.
- ο Η εθνική αναπτυξιακή στρατηγική και την εξειδίκευσή της σε Χρηματοδοτικές Προτεραιότητες και Θεματικούς Στόχους, που περιγράφονται στο σχέδιο του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- ο Οι δεσμεύσεις της Χώρας στο πλαίσιο του πρώτου Μνημονίου, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες κατηγορίες δράσεων που προβλέπονται στα Τομεακής / Εθνικής εμβέλειας Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- ο Τα συμπεράσματα και τις προτάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης του Προγράμματος.

Κεφάλαιο Πέμπτο

Το ΕΣΠΑ 2014-2020 στο Νομό Λακωνίας

Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει αναφορά στα προγράμματα που έχουν πραγματοποιηθεί κατά το παλαιότερο ΕΣΠΑ ή θα πραγματοποιηθούν στο Νομό Λακωνίας την περίοδο 2014-2020.

Γίνεται ιδιαίτερη μνεία στο πρόγραμμα Leader και στη συνέχεια καταγράφονται παραδείγματα που αφορούν τον Νομό.

Συγκεντρωτικά είναι πολύ αποδοτικό να καταγράφονται τα αποτελέσματα που έχουν τα προγράμματα για το Νομό όπως και γίνεται στο κεφάλαιο αυτό.

Παραδείγματα

5.1. Το πρόγραμμα LEADER

Το 1991 ξεκίνησε η εφαρμογή της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER⁵ (Liaisons Entre Actions de Développement de l' Economie Rurale – Δεσμοί μεταξύ δράσεων για την ανάπτυξη της οικονομίας του αγροτικού χώρου) στη χώρα μας, καθώς και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία αποτέλεσε την αρχή μίας νέας προσέγγισης στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης.

Μέσω της LEADER στηρίχθηκε η ολοκληρωμένη και πολυτομεακή ανάπτυξη, ενώ παράλληλα δόθηκε η ευκαιρία στις τοπικές κοινωνίες να σχεδιάσουν και να επιλέξουν οι ίδιες τον τρόπο και τη “διαδρομή” ανάπτυξή τους.

Τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα της πρώτης πειραματικής εφαρμογής και η διαπίστωση ότι η Πρωτοβουλία συνέβαλε, αντιστρόφως ανάλογα με τον προϋπολογισμό της, στην ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού, οδήγησαν σε ένα πιο συστηματικό και ολοκληρωμένο σχεδιασμό της, το LEADER II.

Κατά την Β΄ Προγραμματική Περίοδο η πρωτοβουλία στοχεύει στην ενεργοποίησης ακόμα περισσότερο του τοπικού πληθυσμού για τον σχεδιασμό εκ των κάτω προς τα επάνω στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.

Η συνέχιση της Πρωτοβουλίας κατά την Γ΄ Προγραμματική Περίοδο, μέσω της LEADER+, η οποία κινήθηκε στη λογική και τη φιλοσοφία των προηγούμενων εφαρμογών, προσπαθεί να εισάγει αλλά και να ενδυναμώσει τους δεσμούς συνεργασίας κυρίως μεταξύ των τοπικών φορέων και κοινωνικών ομάδων προς αποτέλεσμα εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής.

Μετά την εμπειρία τριών περιόδων προγραμματισμού, η πρωτοβουλία LEADER είχε φτάσει σε επίπεδο ωριμότητας ώστε να εφαρμοστεί στις αγροτικές περιοχές στο πλαίσιο του Άξονα 4 του ΠΑΑ εξυπηρετώντας βασικούς στόχους αυτού. Επιπλέον κατά την 4η Προγραμματική Περίοδο παρόμοια πρωτοβουλία είχε εφαρμοστεί, για πρώτη φορά, στα πλαίσια του Άξονα 4 του Ε.Τ.Α. (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας) με επιτυχία σε 22 κράτη μέλη.

5.1.1. Το πρόγραμμα LEADER την περίοδο 2014-2020

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 η προσέγγιση LEADER διατηρεί το βασικό στοιχείο της εκ των κάτω προς τα επάνω προσέγγισης στο σχεδιασμό πολυτομεακών τοπικών στρατηγικών και παράλληλα δίδεται η δυνατότητα της πολυταμειακής προσέγγισης (CLLD) καθώς και της διεύρυνσης των περιοχών εφαρμογής. Διατηρούνται στο σύνολο τους οι καινοτόμες προσεγγίσεις των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων και παράλληλα δίδεται η δυνατότητα

⁵ <http://www.parnonas.gr/ti-ine-to-programma-leader/>

διεύρυνσης των τοπικών προγραμμάτων ως προς το είδος των σχεδιαζόμενων δράσεων και των ΕΔΕΤ αλλά και των περιοχών εφαρμογής.

Αναλυτικότερα, η πρωτοβουλία CLLD-LEADER περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- ✓ Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης σε τοπική βάση, που προορίζονται για σαφώς χωρικά προσδιορισμένες περιοχές ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται μεταξύ 10.000-150.000 κατοίκων. Στις περιπτώσεις πολυταμειακής προσέγγισης ο συγκεκριμένος περιορισμός αναφέρεται στη συνολική περιοχή εφαρμογής και όχι στην κάθε επιμέρους ανά ΕΔΕΤ περιοχή εφαρμογής.
- ✓ Τοπικές εταιρικές σχέσεις δημόσιου – ιδιωτικού τομέα, καλούμενες «Ομάδες Τοπικής Δράσης» (ΟΤΔ).
- ✓ Προσέγγιση εκ των κάτω προς τα άνω με εξουσία λήψης αποφάσεων για τις Ομάδες Τοπικής Δράσης όσον αφορά την εκπόνηση και την εφαρμογή μιας στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.
- ✓ Πολυτομεακό σχεδιασμό και υλοποίηση της στρατηγικής με βάση την αλληλεπίδραση μεταξύ φορέων και έργων διαφόρων τομέων της τοπικής οικονομίας.
- ✓ Δυνατότητα εφαρμογής μιας πολυταμειακής προσέγγισης με τη συμμετοχή των ΕΓΤΑΑ, ΕΤΘΑ, ΕΤΠΑ και ΕΚΤ με σκοπό την ενίσχυση μίας ολοκληρωμένης προσέγγισης των τοπικών προγραμμάτων μέσω της στενής συνέργειας των ταμείων.
- ✓ Εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων.
- ✓ Εφαρμογή έργων συνεργασίας.
- ✓ Δικτύωση των τοπικών εταιρικών σχέσεων.

5.1.2.Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

Για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, ο σχεδιασμός της Ολοκληρωμένης Προσέγγισης γίνεται με επικέντρωση στις επενδυτικές προτεραιότητες ανά Διαρθρωτικό Ταμείο που εξυπηρετούν θεματικούς στόχους, όπου είχε σημειωθεί υστέρηση σε προηγούμενες περιόδους, με σύνδεση των παρεμβάσεων στις λοιπές επενδυτικές προτεραιότητες με αυτούς τους θεματικούς στόχους, με δόμηση των προαναφερθέντων εργαλείων ώστε να επιτυγχάνεται μόχλευση πόρων, ενώ ο γενικότερος σχεδιασμός τους θα πρέπει να συμβάλει απαραίτητα στην τόνωση της απασχόλησης και στην αντιμετώπιση της κρίσης.

Στόχος είναι η χρηματοδότηση της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης από τα ταμεία ΕΓΤΑΑ, ΕΤΘΑ, ΕΚΤ και ΕΤΠΑ καθώς και η σταδιακή εφαρμογή των εργαλείων της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης σε κάθε χωρική ενότητα, ξεκινώντας με πιλοτικά σχέδια και προχωρώντας στις παρεμβάσεις σύμφωνα με τις προβλέψεις της συγκεκριμένης χωρικής στρατηγικής.

Σε εφαρμογή του άρθρου 6 του Κανονισμού 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το

ΕΓΤΑΑ και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη και το ΕΣΠΑ 2014-2020, καταρτίστηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων το σχέδιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020.

Στο πλαίσιο αυτό καθορίστηκαν οι βασικές αρχές της αγροτικής ανάπτυξης οι οποίες αφορούν στην:

- ✓ οικονομική και περιβαλλοντική αειφορία
- ✓ προώθηση της κοινωνίας της γνώσης ως δομικού στοιχείου της καινοτόμου επιχειρηματικότητας
- ✓ εξωστρέφεια και
- ✓ απασχόληση και η κοινωνική συνοχή.

Βάσει των ανωτέρω το όραμα για την αγροτική ανάπτυξη είναι «Ολοκληρωμένη ανάπτυξη και βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του αγροτικού χώρου» με βασικό όχημα την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού συστήματος και την ανάδειξη του πολυλειτουργικού χαρακτήρα των αγροτικών περιοχών.

Η επίτευξη του οράματος για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του αγροτικού χώρου, συμβάλλει και στους τρεις στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, μέσω των τριών ενωσιακών στόχων της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

Η στρατηγική διαρθρώνεται γύρω από δύο αλληλένδετους και συμπληρωματικούς στόχους, που στοχεύουν στην άμβλυνση των επιπτώσεων της μακροχρόνιας ύφεσης λόγω της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης και την επίτευξη των γενικότερων δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η χώρα για την δημοσιονομική εξυγίανση και την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.

5.1.3. Το πρόγραμμα Leader στη Λακωνία

Στο πλαίσιο της «Εφαρμογή προσέγγισης LEADER» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013 και 2014-2020» (ΠΑΑ) εγκρίθηκε, με τις αριθ. 5807/29-06-2009 και 5954/2-07-2009 της Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, η εφαρμογή τοπικού προγράμματος, Φορέας Υλοποίησης (Ομάδα Τοπικής Δράσης ΟΤΔ)

Βασικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος είναι οι ακόλουθοι:

1. Η ενίσχυση της τοπικής ανταγωνιστικότητας με διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης, προώθηση της δικτύωσης και βελτίωση της ποιότητας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών
2. Η ανάδειξη της περιοχής ως ιδανικού τόπου διαβίωσης και τουριστικού προορισμού υψηλών προδιαγραφών ποιότητας

3. Η ενίσχυση της εταιρικής και της εξωστρέφειας με Δημιουργία Προϋποθέσεων Οικονομικής και Κοινωνικής Σύγκλισης

Ειδικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος της ΟΤΔ είναι οι ακόλουθοι:

1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού και αγροδιατροφικού τομέα
2. Διαφοροποίηση και Ενίσχυση της Αγροτικής Απασχόλησης με Έμφαση στο Τρίπτυχο “Τουρισμός – Τοπικά Προϊόντα – Ποιότητα”
3. Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας, της Δικτύωσης και της Ποιότητας – Αναγνωρισιμότητας των Τοπικών Προϊόντων και Υπηρεσιών
4. Βελτίωση – Διαφοροποίηση του Τουριστικού Προϊόντος
5. Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής του Αγροτικού Πληθυσμού
6. Ανάδειξη της Ταυτότητας και της Τοπικής Ιδιαιτερότητας των Χωριών
7. Προστασία, Αναβάθμιση και Ανάδειξη των Φυσικών και Πολιτιστικών Πόρων
8. Ενίσχυση της Δικτύωσης και των Συνεργασιών σε Περιφερειακό, Εθνικό και Διεθνές Επίπεδο
9. Δημιουργία – Ενδυνάμωση Συλλογικών Σχημάτων Αναπτυξιακής Πολιτικής

Το τοπικό πρόγραμμα περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

1. Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων
2. Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων
3. Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών
4. Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση
5. Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής
6. Σήμανση αξιοθέατων και μνημείων
7. Έργα υποδομής μικρής κλίμακας (μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων, μικρά έργα πρόσβασης της γεωργικές εκμεταλλεύσεις)
8. Χώροι άσκησης πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία κλπ.
9. Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων

10. Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία – συλλογές–εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά

11. Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών.

Αναφορικά με τις επιδοτήσεις παραθέτουμε τους παρακάτω πίνακες-εικόνες⁶

Εικόνα 1^η

Προκηρυσσόμενες Δράσεις		Προκηρυσσόμενα ποσά Δ.Δ.	Ποσοστό Ενίσχυσης	Δικαιούχοι	Περιοχή Παρέμβασης
Κωδικός	Δράση				
L123a	Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων	120.000,00	50%	Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ	Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης
L312-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων	80.000,00	50%	Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου 311 που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον Καν (ΕΚ) 800/2008	Σύνολο περιοχής παρέμβασης
L312-2	Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών	70.000,00	50%		
L312-3	Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση	70.000,00	50%		
L313-6	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής	70.000,00	50%		Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης
L313-2	Σήμανση αξιοθέατων και μνημείων	80.000,00	100%	ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, Επιμελητήρια με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα	
L321-1	Έργα υποδομής μικρής κλίμακας (μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων, μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις)	80.000,00	100%	ΟΤΑ α' βαθμού	Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης

Εικόνα 2^η (συνέχεια)

⁶ <http://www.epidotisimag.gr/2015/01/leader-epidotiseis-arkadia-lakonia-argolida/>

L321-2	Χώροι άσκησης πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, όπως κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία κλπ.	80.000,00	100%	ΟΤΑ α' βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα, Επιμελητήρια με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα	Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης
L322-1	Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων	90.000,00	100%	ΟΤΑ α' βαθμού	Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης
L323-4	Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία – συλλογές – εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική πολιτιστική κληρονομιά	80.000,00	100%	ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, Επιμελητήρια με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα	Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης
L323-5	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης κα διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς - στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών	80.000,00	75%	ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, Επιμελητήρια με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα	Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης
ΣΥΝΟΛΟ		900.000,00			

Αναλυτικά ανά δράση, οι επιχειρηματικές και επαγγελματικές δραστηριότητες που επιδοτούνται στο νομό Λακωνίας είναι:

- ✓ Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων
- ✓ Προβλέπεται η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων μεταποίησης και τυποποίησης προϊόντων. Περιλαμβάνονται:
 - ✓ Μονάδες τεμαχισμού – τυποποίησης κρέατος και κρεατοσκευασμάτων
 - ✓ Τυροκομεία
 - ✓ Μικρές μονάδες παραγωγής γιαούρτης
 - ✓ Μονάδες τυποποίησης και συσκευασίας αβγών
 - ✓ Μονάδες τυποποίησης και συσκευασίας μελιού
 - ✓ Μονάδες αναπήνισης κουκουλιών
 - ✓ Μονάδες μεταποίησης σαλιγκαριών
 - ✓ Αποθηκευτικοί χώροι δημητριακών
 - ✓ Ελαιοτριβεία
 - ✓ Οινοποιεία
 - ✓ Επιχειρήσεις συσκευασίας, τυποποίησης, διαλογής, συντήρησης, ψύξης, αποθήκευσης νωπών οπωροκηπευτικών
 - ✓ Επιχειρήσεις συσκευασίας, τυποποίησης και διαλογής πατάτας
 - ✓ Επιχειρήσεις συσκευασίας τυποποίησης και διαλογής σύκων
 - ✓ Επιχειρήσεις συσκευασίας τυποποίησης και διαλογής οσπρίων
 - ✓ Επιχειρήσεις συσκευασίας τυποποίησης και διαλογής ξηρών καρπών
 - ✓ Μεταποιητικές μονάδες φρούτων
 - ✓ Μονάδες χυμοποίησης οπωρών

- ✓ Εργαστήρια μαρμελάδων
- ✓ Εργαστήρια παρασκευής γλυκών κουταλιού
- ✓ Μονάδες παραγωγής τουρσιών
- ✓ Μονάδες παραγωγής ψητών λαχανικών
- ✓ Μονάδες τυποποίησης και επεξεργασίας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών
- ✓ Μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού
- ✓ Αύξηση της αξίας των δασοκομικών προϊόντων

Μπορούν να επιδοτηθούν δαπάνες για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό μονάδων μεταποίησης και εμπορίας δασοκομικών προϊόντων, όπως:

- ✓ Μονάδες μεταποίησης και εμπορίας στρογγυλής ξυλείας όλων των διαστάσεων κωνοφόρων και πλατύφυλλων, καυσόξυλων, φελλού, ερικόριζας.
- ✓ Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής
- ✓ Η δράση αφορά την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό των χώρων εστίασης και αναψυχής.

Επιδοτούνται:

- ✓ Παραδοσιακές ταβέρνες
- ✓ Καφενεία

Οι παρεμβάσεις δύνανται να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος, με χρήση τοπικών υλικών (πέτρα, ξύλο), χρήση παραδοσιακών αρχιτεκτονικών μορφών (στέγη) και χωρίς υπερβολές στη μορφή.

Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών

Ενδεικτικά μπορεί να ενισχυθεί η ίδρυση ή ο εκσυγχρονισμός: Χώρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών (παιδότοποι) για την εξυπηρέτηση των κατοίκων αλλά και των επισκεπτών, δημιουργώντας χώρους για την παραμονή και φύλαξη παιδιών τα οποία θα αξιοποιούν τον χρόνο τους με δημιουργική απασχόληση και μάθηση.

- Το Λιανεμπόριο .
- Ενισχύονται και επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου:
- Παντοπωλεία
- Λιανικό εμπόριο ποτών σε εξειδικευμένα καταστήματα
- Λιανικό εμπόριο ειδών τουρισμού και λαϊκής τέχνης
- Τα Κομμωτήρια
- Τα Κουρεία

Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων

Η δράση αφορά την ενίσχυση επενδύσεων σε:

Επισκέψιμα αγροκτήματα που μπορούν να περιλαμβάνουν υποδομές διανυκτέρευσης, εστίασης, αναψυχής, χώρους άσκησης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων, χώρους γευσιγνωσίας – οινογνωσίας, μεταποίησης – τυποποίησης γεωργικών προϊόντων, εγκαταστάσεις που σχετίζονται με την καθετοποίηση της παραγωγής του αγροκτήματος.

Α΄ μεταποίηση

Η δράση αφορά ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμούς επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- * Επιχειρήσεις παραγωγής ψωμιού και άλλων αρτοσκευασμάτων
- * Επιχειρήσεις παραγωγής νωπών και διατηρουμένων ειδών ζαχαροπλαστικής
- * Επιχειρήσεις παραγωγής μακαρονιών και άλλων αλευρωδών ειδών όπως χυλοπίτες τραχανάδες κ.λπ.
- * Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων

Στο πλαίσιο αυτής της δράσης ενισχύεται η ίδρυση νέων ή η βελτίωση ήδη υφιστάμενων πολύ μικρών επιχειρήσεων. Ενδεικτικά έργα είναι η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής προϊόντων, όπως:

- * Χειροτεχνήματα μεταλλουργίας
- * Χειροτεχνήματα ξυλοτεχνίας
- * Παραγωγή προϊόντων κεραμικής
- * Ξύλινες κατασκευές (καρέκλες, έπιπλα, έπιπλα κουζίνας)
- * Κατασκευή γεωργικών μηχανημάτων
- * Κατασκευή γεωργικών εργαλείων
- * Πλεκτήρια – υφαντήρια
- * Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου
- * Επιδοτούνται εναλλακτικές μορφές τουρισμού και ειδικές μορφές τουρισμού:
- * Ιαματικός τουρισμός
- * Ορειβατικός τουρισμός
- * Αεραθλητικός τουρισμός
- * Ιππικός τουρισμός
- * Καταδυτικός τουρισμός
- * Χώροι γευσιγνωσίας
- * Ξενώνες έως 40 κλίνες

Η δράση αυτή αφορά στη δημιουργία, την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό υποδομών διανυκτέρευσης υψηλής ποιότητας και μικρής δυναμικότητας (μέχρι 40 κλίνες).

Επιλέξιμες δαπάνες, ανάλογα με τη δράση, είναι η διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, η κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων, η προμήθεια και εγκατάσταση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού, εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, η αγορά καινούργιων οχημάτων – ισοθερμικών βυτίων για τη μεταφορά του γάλακτος, τα

γενικά έξοδα, όπως αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης – εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, η αγορά τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, επίπλων γραφείου και εξοπλισμού.

5.2.Υποδομές στη Λακωνία μέσω ΕΣΠΑ 2014-2020

5.2.1.Ο δρόμος Μονεμβασιά-Νεάπολη

Στο ΕΣΠΑ έχει ενταχθεί με απόφαση του περιφερειάρχη Πελοποννήσου, ύστερα από θετική αξιολόγηση της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής, η κατασκευή του δρόμου Νεάπολη - Μονεμβασιά στη Λακωνία, με συνολικό προϋπολογισμό 15.700.000 ευρώ.

Το έργο αφορά την κατασκευή δρόμου συνολικού μήκους περίπου 9 χιλιομέτρων, με νέα χάραξη κατά 90% και βελτίωση του υπολοίπου 10% της υπάρχουσας οδού, καθώς και την κατασκευή ισόπεδου κόμβου στην αρχή του ,για τη σύνδεση της νέας οδού με την υπάρχουσα και κυκλικό κόμβο στο τέλος του έργου, για τη σύνδεση του νέου δρόμου με την υπάρχουσα οδό Νεάπολης - Μολάων στην περιοχή των Αγίων Αποστόλων.

Με την ολοκλήρωση του έργου θα συντομεύσει κατά πολύ και θα διευκολυνθεί η πρόσβαση στη Νοτιοανατολική Λακωνία και τα Κύθηρα.

5.2.2.Το ξενοδοχείο Ξενία στη Σπάρτη

Το έργο «Βιοκλιματική αναβάθμιση του Ξενία Σπάρτης και μετατροπή του σε κέντρο πολιτιστικών, τουριστικών και διοικητικών δραστηριοτήτων», συνολικού προϋπολογισμού 2.000.000 ευρώ, το οποίο προβλέπει εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης του κτιρίου με την προσέγγιση του ολοκληρωμένου βιοκλιματικού σχεδιασμού και τη λειτουργία του ως κέντρο με ποικιλία δραστηριοτήτων.

Το έργο εντάσσεται στο πλαίσιο της πρόσκλησης για «Παρεμβάσεις αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού για την αξιοποίηση του δημόσιου τουριστικού κεφαλαίου».

Η απόφαση ένταξης του υπεγράφη από την αρμόδια Ειδική Γραμματέα και οι διαδικασίες για την υλοποίηση του αναμένεται να ξεκινήσουν μέσα στο 2017.

Η αποκατάσταση και αξιοποίηση του κτιριακού συγκροτήματος του «Ξενία» Σπάρτης αποτελούσε διαχρονικά μια πάγια αναγκαιότητα και επιθυμία των Σπαρτιατών. Ένας χώρος με ιστορία, και σε προνομιακό σημείο της πόλης, αναβαθμίζεται.

Η συνεργασία της Κυβέρνησης με το Δήμο Σπάρτης έφερε το αποτέλεσμα.

Ως εκ τούτου, σε λίγο καιρό οι πολίτες θα μπορούν να απολαμβάνουν τις νέες εγκαταστάσεις του «Ξενία» αναβαθμισμένες και εκσυγχρονισμένες σε κέντρο προσέλκυσης πολιτιστικών και τουριστικών δραστηριοτήτων.

5.2.3. Ο δρόμος Σκούρα – Γεράκι στη Λακωνία

Με θετική αξιολόγηση της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ ο δρόμος Σκούρα - Γεράκι Λακωνίας, συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης 14.060.000 ευρώ.

Το έργο αφορά την κατασκευή δύο ανεξαρτήτων οδικών τμημάτων.

Το πρώτο τμήμα αφορά σε δρόμο, με νέα χάραξη, ενιαίας επιφάνειας κυκλοφορίας με την αρχή και το πέρας του τμήματος να ορίζεται επί της υφιστάμενης επαρχιακής οδού.

Το δεύτερο τμήμα του έργου αφορά σε παράκαμψη του Γερακίου, από τα νότια του οικισμού, με νέο δρόμο με διατομή ενιαίας επιφάνειας κυκλοφορίας.

Η αρχή του δεύτερου τμήματος ορίζεται επί της υφιστάμενης επαρχιακής οδού 500 μ. περίπου πριν τη διασταύρωση με την οδό Σκάλας - Λεωνιδίου, όπου προβλέπεται τετρασκελής κόμβος. Το πέρας του τμήματος ορίζεται επί της οδού Σκάλας - Λεωνιδίου περί τα 4,5 χλμ. μετά το Γεράκι.

Κεφάλαιο Έκτο

Έρευνα μέσω συνεντεύξεων για την εφαρμογή του ΕΣΠΑ 2014-2020 στο Νομό Λακωνίας

Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό παραθέτουμε τις συνεντεύξεις που έλαβαν μέρος τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2017 σε φορείς του δημοσίου στο νομό Λακωνίας, αναφορικά με το νομό Λακωνίας με το πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Στόχος των συνεντεύξεων αυτών είναι να γίνουν σαφή στο ευρή κοινό, οι προσθέσεις και οι προτιμήσεις των φορέων του Δημοσίου που συμμετείχαν σε αυτήν την έρευνα, σχετικά με το πρόγραμμα ΕΣΠΑ.

Μέσω της ποιοτικής αυτής έρευνας μπορούμε να δούμε ποιοι είναι οι ξεκάθαροι στόχοι που έχει το κράτος για το νομό Λακωνίας από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ μέσω του Δήμου Σπάρτης , του Νοσοκομείου , της Αντιπεριφέρειας Πελ/σου, του Πανεπιστημίου Πελ/σου , το Επιμελητήριο , την Αρχαιολογία και το Σύνδεσμο Ξενοδόχων Λακωνίας.

Οι συνεντεύξεις σε κάθε φορέα γίνανε στον καθένα ξεχωριστά.

6.1.Συνέντευξη στο Δήμο Σπάρτης.

Η συνέντευξη παραχωρήθηκε από την Μακρυσσοπούλου Χριστίνα Δημοτικό Σύμβουλο του Δήμου Σπάρτης.

Υπεύθυνη σε θέματα προγραμματισμού. Δήμος Σπάρτης

Πόσο σημαντική είναι η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ για το Δήμο Σπάρτης;

Απάντηση

Είναι πολύ σημαντική η χρηματοδότηση ,διότι από μόνος του ο Δήμος και βάσει του προϋπολογισμού καλύπτει την εξυπηρέτηση ετήσιων αναγκών του.

Για την υλοποίηση νέων υποδομών κυρίως, το ΕΣΠΑ συνεισφέρει ως χρηματοδοτικό εργαλείο. Με την προϋπόθεση ύπαρξης ίδιας συμμετοχής στο μέτρο των δυνατοτήτων του. Διαφορετικά ο δήμος θα έπρεπε να καταφύγει σε εξωτερικό δανεισμό για την υλοποίηση αυτών.

Έχει αξιοποιήσει μικρό μέρος τέτοιων προγραμμάτων με προοπτική να αξιοποιήσει τα μέγιστα δυνατά ανάλογα με τις εκάστοτε προκλήσεις.

Κατά πόσο αναβαθμίζεται ο ρόλος των Δήμων και ιδιαίτερα ο Δήμος Σπάρτης από τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ ;

Απάντηση

Ουσιαστικά αναβαθμίζεται σε συγκεκριμένους τομείς μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ αναφορικά με δράσεις υλοποίησης νέων τεχνολογιών αξιοποιούνται προγράμματα ενέργειας και περιβάλλοντος.

Παράδειγμα αποτελεί η διεκδίκηση χρηματοδότησης για παρακολούθηση από γραφείο προγράμματος ηλεκτροφωτισμού και των οχημάτων του δήμου, μέσω ελέγχου συστήματος παρακολούθησης εργασιών μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας.

Το πλέγμα δράσεων του νέου ΕΣΠΑ, τόσο από το αναπτυξιακό όσο και από το κοινωνικό του σκέλος, στηρίζει νεες θέσεις εργασίας για το Δήμο Σπάρτης;

Απάντηση

Ναι βέβαια σύμφωνα με την ανακοίνωση του Δήμου Σπάρτης.

Ο Δήμος Σπάρτης με την αρ. πρωτ. 8503/7-4-2017 αίτηση χρηματοδότησης είχε ζητήσει την υλοποίηση πράξης με τίτλο: <<Συγκρότηση και λειτουργία Κέντρου Κοινότητας και Κινητής μονάδας στο δήμο Σπάρτης με περιοχή ευθύνης την περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας>> προϋπολογισμού 306.720,00 €.

Η ανωτέρω Πράξη εντάχθηκε με την αρ. 1378/13-6-2017 Απόφαση Περιφερειάρχη Πελοποννήσου στο ΕΠ Πελοπόννησος 2014-2020, Άξονας Προτεραιότητας «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού-Ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση», που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Δικαιούχος της πράξης είναι ο Δήμος Σπάρτης, όπου και θα λειτουργήσει υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας και της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου, με την ακόλουθη διάρθρωση:

α) Κέντρο Κοινότητας στο Δήμο Σπάρτης (κεντρική Μονάδα)

β) Κινητή Μονάδα Κέντρου Κοινότητας, η οποία αποτελεί «βραχίονα» του Κέντρου Κοινότητας, με περιοχή ευθύνης την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, για την κάλυψη των αναγκών των λοιπών Δήμων-Εταίρων.

Το Κέντρο Κοινότητας θα στελεχωθεί από δύο Κοινωνικούς Επιστήμονες, πλήρους απασχόλησης (Κοινωνικό Λειτουργό και Ψυχολόγο), που θα συντονίζουν τα προγράμματα, τις δράσεις και τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Κέντρου Κοινότητας, ενώ η Κινητή Μονάδα θα στελεχωθεί από δύο Κοινωνικούς Επιστήμονες πλήρους απασχόλησης (Ψυχολόγο και Κοινωνικό Λειτουργό) και ένα Οδηγό.

Η διάρκεια λειτουργίας της δομής είναι τρία έτη.

Ο Δήμος Σπάρτης έχει δρομολογήσει τις περαιτέρω απαραίτητες ενέργειες για την έναρξη λειτουργίας του Κέντρου Κοινότητας (υπογραφή προγραμματικής σύμβασης, αποφάσεις Δημοτικού Συμβουλίου, πρόσληψη του προβλεπόμενου επιστημονικού προσωπικού).

Η πράξη θα υλοποιηθεί μέσω Προγραμματικής Σύμβασης που θα συναφθεί, μεταξύ του Δήμου Σπάρτης (Δικαιούχος της Πράξης), της Περιφέρειας Πελοποννήσου και των Δήμων της Π.Ε. Λακωνίας (Σημ.: Οι Δήμοι Σπάρτης, Μονεμβασίας και Ελαφονήσου έχουν λάβει σχετική απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου), οι οποίοι θα υποστηρίζονται μέσω της Κινητής Μονάδας.

Στην προγραμματική περιγράφονται οι προδιαγραφές λειτουργίας και το πλαίσιο συνεργασίας για τη λειτουργία του «Κέντρου Κοινότητας», ώστε να μην υπάρξει διάκριση στην παροχή υπηρεσιών, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής κάθε πολίτη (εκτός Δήμου-έδρας, απομακρυσμένες ή/και ορεινές απομακρυσμένες περιοχές), άλλα πολύ περισσότερο, έτσι ώστε να καταπολεμηθεί με ουσιαστικό τρόπο ο κοινωνικός αποκλεισμός με βασική παράμετρο τη χωρική διάσταση και τις τοπικές ιδιαιτερότητες.

Στόχος της συγκεκριμένης δομής είναι να παρέχει ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών ώστε να αποφευχθεί η διασπορά πόρων και να επιτευχθεί η ολιστική παρέμβαση σε πολλές ομάδες πληθυσμού, και να υποστηρίξει την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου. Μέσω των Κέντρων Κοινότητας επιδιώκεται η ανάπτυξη ενός ενιαίου μηχανισμού Κοινωνικών Δομών μιας στάσης, ο οποίος συνδυάζει ανθρώπινο δυναμικό, σύγχρονα μέσα και τεχνικές δικτύωσης για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και

διασύνδεση των πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες που υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης.

Προσφέρει ένα ευρύ φάσμα ολοκληρωμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και, ειδικότερα:

- Πολίτες που διαβιούν στην περιοχή παρέμβασης και κατά προτεραιότητα άτομα και οικογένειες που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.
- Παιδιά που βιώνουν καταστάσεις αποκλεισμού Ωφελούμενοι του προγράμματος «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης» (ΚΕΑ).
- Άτομα λοιπών ευπαθών Κοινωνικών ομάδων (π.χ. Ρομά, μακροχρόνια άνεργοι ωφελούμενοι προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας, ΑΜΕΑ, κλπ) Πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο, μετανάστες τρίτων χωρών, δικαιούχων διεθνούς προστασίας.

Συνοπτικά οι υπηρεσίες που θα παρέχονται στο Κέντρο Κοινότητας είναι:

- ✓ Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των ωφελουμένων που κατατάσσονται στις «ευπαθείς ομάδες», με στόχο τη βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου και σκοπό την προώθηση στην απασχόληση (εξατομικευμένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση, κατάρτιση ατομικών πλάνων και παροχή υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής συμβουλευτικής στήριξης).
- ✓ Δικτύωση και συνεργασία με λοιπές αρμόδιες Υπηρεσίες και Κοινωνικές Δομές στην Π.Ε. με επιμέρους φορείς και Υπηρεσίες (Υπηρεσίες ΟΤΑ, Δημόσιες Υπηρεσίες, εθελοντικές οργανώσεις, οργανισμούς κοινωνικού χαρακτήρα κλπ) για την εξυπηρέτηση των αναγκών τους.
- ✓ Υπηρεσίες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης στο ευρύ κοινό.

Με στόχο την επίτευξη των ανωτέρω, οι βασικές αρχές και η φιλοσοφία της λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας βασίζονται:

- ❖ Στην εξατομικευμένη προσέγγιση, αρχικά χαρτογραφώντας τα απαραίτητα βήματα για την πορεία του ωφελούμενου προς την κοινωνική ένταξη ή/και την απασχόληση και στη συνέχεια υποστηρίζοντας και παρακολουθώντας τη διαδικασία αυτή στη σύνδεση με δημοτικές, τοπικές και υπερτοπικές (π.χ. κεντρικές).
- ❖ Υπηρεσίες που συμβάλλουν στην κοινωνική προστασία, την κοινωνική ένταξη και την προώθηση στην απασχόληση των ωφελουμένων στην ανάπτυξη διαδικασιών συνεργασίας με κάθε αρμόδιο φορέα και
- ❖ Υπηρεσία στη δημιουργία δικτύων (και εν γένει, στη δικτύωση) μεταξύ του Κέντρου Κοινότητας και φορέων που υλοποιούν δράσεις ή ενέργειες σχετικές.

Επίσης υπάρχει προγραμματισμός να διεκδικηθούν μέσω νέου ΕΣΠΑ δράσεις υπηρεσιών πρόνοιας για τους Ρομά και για την δημιουργία κέντρου ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ).

Για έργα στον τομέα του περιβάλλοντος και των υποδομών, έχουν ήδη προκηρυχθεί προσκλήσεις άνω των 500 εκατ. ευρώ με τελικούς δικαιούχους τους Δήμους, ενώ το επόμενο διάστημα θα εκδοθούν επιπλέον προσκλήσεις ύψους 720 εκατ. ευρώ. Πιο ποσό θα διεκδικήσει ο Δήμος Σπάρτης;

Απάντηση

Έως τώρα δεν υπάρχουν μελέτες. Μόνο η μελέτη σχετικά με τις δράσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αστικών αποβλήτων περίπου τεσσάρων εκατομμυρίων ευρώ.

Ανάλογα με τη δράση-πρόσκληση που θα προκηρυχθεί και την οικονομική δυνατότητα του δήμου για την ίδια συμμετοχή.

Ο τομέας του περιβάλλοντος και των υποδομών είναι στις άμεσες ανάγκες έργων για ένταξη χρηματοδότησης από το νέο ΕΣΠΑ.

- ✓ Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος όπως η ορθολογική και αποδοτική διαχείριση του πόσιμου νερού το οποίο αποτελεί και πόλο διεκδίκησης της ΔΕΥΑΣ (Δημοτική Επιχείρηση Δήμου Σπάρτης).
- ✓ Ορθολογική διαχείριση απορριμμάτων.
- ✓ Δράσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αστικών αποβλήτων.
- ✓ Βελτίωση δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης δήμου Σπάρτης.
- ✓ Οι μελέτες αστικής ανάπτυξης με τη συνεργασία τεχνικών υπηρεσιών με εξωτερικούς συνεργάτες.
- ✓ Η ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων (πράσινα κτίρια) κυρίως σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τα οποία έχουν ήδη ξεκινήσει μελέτες των υπηρεσιών του δήμου για την ένταξη και χρηματοδότησής τους όταν προκηρυχθούν αντίστοιχες δράσεις στα προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ.

Οι Δήμοι θα μπορούν να αξιοποιούν αυτούς του πόρους προκειμένου να υλοποιήσουν έργα ωφέλιμα που ωστόσο δεν θα ήταν επιλέξιμα στα προγράμματα του ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Κάποιες δράσεις σύμφωνα με την οικονομική κατάσταση του δήμου μέχρι ενός ποσοστού ίδιας συμμετοχής, μπορούν να καλυφθούν και να υλοποιηθούν.

Χωρίς την οικονομική ενίσχυση μέσω ΕΣΠΑ δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν ωφέλιμα έργα.

Ο δήμος μπορεί να καλύψει μόνο τις ετήσιες ανάγκες του προϋπολογισμού του.

Πως θα γίνει η διαχείριση των κεφαλαίων αναφορικά με το Δήμο Σπάρτης;

Απάντηση

Ανάλογα με την πρόσκληση – δράση που θα προκηρυχθεί και το πλαφόν τους.

Κυρίως στις υποδομές δίνεται βαρύτητα και προορίζονται τα περισσότερα χρήματα κυρίως στο περιβάλλον, τις νέες τεχνολογίες και τις κοινωνικές δομές.

Υπάρχει ανάγκη για συνεργασία ανάμεσα στα επίπεδα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι εφικτή αυτή η συνεργασία;

Απάντηση

Φυσικά είναι απαραίτητη γιατί χωρίς αυτή δεν υλοποιείται τίποτα.

- ✓ Περιφέρεια και δήμος, αναφορικά με κοινωνικές δομές για τον εξευγενισμό των Ρομά με κοινή στρατηγική μεταξύ Δήμων και Περιφέρειας.
- ✓ Με την περιφέρεια όχι τόσο όσο οι ανάγκες το απαιτούν
- ✓ Οι δήμοι μεταξύ τους με το κέντρο κοινότητας και κινητής μονάδας, είναι εφικτή αν υπάρχει κοινή γραμμή πλεύσης για το καλό του τόπου.
- ✓ Είναι θέμα πολιτικής τακτικής γιατί δεν υπάρχει κοινός μηχανισμός δράσης και συνεργασίας για τη διαχείριση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ.

6.2. Συνέντευξη στο Νοσοκομείο Σπάρτης

Η συνέντευξη παραχωρήθηκε από το κ. Σωτ. Μπότσιο Διοικητή του Νοσοκομείου Σπάρτης.

Πόσο σημαντική είναι η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ για τα Νοσοκομεία της Πελ/σου;

Απάντηση

Είναι αναμφίβολα πολύ σημαντική.

Το ΕΣΠΑ είναι χρηματοδοτικό εργαλείο, όμως το πρόβλημα είναι η έλλειψη μηχανισμού να το «περπατήσει».

Είναι εμφανής η απουσία συγκρότησης ενός οργάνου κρατικού/μηχανισμού ο οποίος θα καταγράφει τις ανάγκες του εκάστοτε φορέα εν προκειμένω του Υπουργείου Υγείας θα ενημερώνεται και θα λειτουργεί σε όλα τα στάδια διεκδίκησης των προγραμμάτων ΕΣΠΑ από το αρχικό έως το τελικό στάδιο.

Η πληροφόρηση και η ενημέρωση πραγματοποιείται «εξωθεσμικά» .

Δηλαδή μέσω ιδιωτών πληροφορούμαστε για αυτά. Και η Υγειονομική Περιφέρεια είναι ο φορέας που επιλαμβάνεται των προγραμμάτων αυτών.

Το πλέγμα δράσεων του νέου ΕΣΠΑ, τόσο από το αναπτυξιακό όσο και από το κοινωνικό του σκέλος, στηρίζει νέες θέσεις εργασίας για τα Νοσοκομεία Πελ/σου.;

Απάντηση

Ναι στηρίζει νέες θέσεις εργασίας.

Υπάρχουν αυξημένες ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό, όπως γιατρούς ,όμως συμβαίνει να εμφανίζεται το φαινόμενο να προκηρύσσονται θέσεις αλλά να μην υπάρχει ενδιαφέρον να καλυφτούν και να παραμένουν κενές.

Μιλώ για το Νοσοκομείο Σπάρτης. Το Νοσοκομείο Σπάρτης έχει αυξημένες ανάγκες και θα διεκδικήσει ανθρώπινο δυναμικό. π.χ υπάρχει έλλειψη ψυχιάτρων και ανάγκη στελέχωσης ψυχιατρικής κλινικής σύμφωνα με τις ανάγκες που υπάρχουν.

Αλλά και ιατρικό προσωπικό βασικών ειδικοτήτων όπως π.χ παθολόγοι, ,αλλά και νοσηλευτές και βοηθητικό προσωπικό.

Γίνεται συντονισμένη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων με σκοπό την ανάσχεση της τάσης φυγής των νέων επιστημόνων στο εξωτερικό;

Απάντηση

Ευελπιστώ να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια και οι φορείς Υγείας να μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ να κρατήσουν τους επιστήμονες στην πατρίδα μας.(εδώ ανέφερε π.χ την κόρη του μηχανικό της οποίας πληρώνει ο ίδιος το ταμείο της ΤΣΜΕΔΕ διότι η ίδια αδυνατεί οικονομικά ,λόγω μη επαγγελματικής αποκατάστασης).

Τα κονδύλια τα οποία ενίσχυαν το ανθρώπινο δυναμικό στα Νοσοκομεία θα πηγαίνουν στους νέους επιστήμονες που δεν έχουν απαραίτητα μόνιμη σχέση σε αυτά αλλά όλα τα τυπικά προσόντα για να ενταχθούν σε αυτά;

Απάντηση

Το Νοσοκομείο Σπάρτης εφημερεύει 30 ημέρες το μήνα.

Υπάρχει έλλειψη χώρου και προσωπικού για να καλυφτούν οι ανθρωποώρες.

Αν κάποιος έχει τα τυπικά προσόντα και υπάρχουν οι ανάγκες ναι στη στελέχωση με νέους επιστήμονες για να καλυφτούν οι ανάγκες.

Με βάση τις δυνατότητες που μας δίνει η ένταξη χρηματοδοτήσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το οποίο έχει ως εστίαση το ανθρώπινο δυναμικό, έγινε νέος σχεδιασμός, ώστε να αλλάξουν οι ομάδες των ανθρώπων που ενισχύονται στα Νοσοκομεία;

Απάντηση

Επιθυμητός σκοπός μας είναι η βελτίωση και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών με εστίαση στο ανθρώπινο δυναμικό.

Σχεδιάζω τη δημιουργία ομάδων εργασίας ανθρώπινου δυναμικού του νοσοκομείου αποτελούμενη από διάφορες ειδικότητες οι οποίοι θα εργαστούν ώστε να προτείνουν βελτιώσεις υπηρεσιών. όπως π.χ πληρωμή δαπανών σε εύλογο χρονικό διάστημα, μέσω του αποθεματικού του, μείωση γραφειοκρατίας κ.α.

Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Νοσοκομείου (π.χ η έκταση ελαιοδέντρων κ.λ.π).

Η ενδυνάμωση των ΤΟΜΥ(Τοπικές Μονάδες Υγείας) μέσω ΕΣΠΑ με επιπλέον προσωπικό και προσιτό περιβάλλον στους πολίτες.

Ήδη αυτά που λειτουργούν έχουν θετικό αντίκτυπο.

Πως θα αλλάξει η πολιτική αξιοποίησης των κονδυλίων αναφορικά με τον κλάδο υγείας σε σχέση με αυτό που συνέβαινε πριν το 2015 ;

Απάντηση

Όπως αναφέρθηκε με την δημιουργία μηχανισμού κρατικού να «περπατήσει» τα προγράμματα ΕΣΠΑ για λογαριασμό των δημόσιων φορέων.

Χρειάζεται νομοπαρασκευαστικό πλαίσιο σαφώς διατυπωμένο για αυτό.

Με την αλλαγή νοοτροπίας μικροπολιτικών συμφερόντων και άσκησης πολιτικής με γνώμονα όχι το «ίδιον όφελος» αλλά το κοινό καλό.

Το νοσοκομείο Σπάρτης χρήζει βελτίωση υποδομών, κατά τη γνώμη μου πρέπει να στεγαστεί σε νέο κτίριο και υπάρχει δέσμευση Περιφέρειας στο νέο ΕΣΠΑ να προβλεπτεί η αντιστήριξη του υπάρχοντος κτιρίου ,επίσης αναβάθμιση ή επέκταση της πτέρυγας των επειγόντων.

Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιρίου, ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, δίκτυο με υποδομή τεχνολογίας με δυνατότητα μεταφοράς εικόνας αξονικής κατευθείαν στα χειρουργεία π.χ.

Για τα παραπάνω χρειάζεται νέο κτίριο. το υπάρχον δεν μπορεί να υποστηρίξει νέες δομές και τεχνολογίες.

Τέλος Ανάπτυξη υποδομών υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας όπως είναι το ηλεκτρονικό ραντεβού.

6.3.Συνέντευξη στο Επιμελητήριο Λακωνίας

Η συνέντευξη παραχωρήθηκε από την πρόεδρο του Επιμελητηρίου Λακωνίας κα. Βασιλική Δερτιλή.

Πόσο σημαντική είναι η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ για το Επιμελητήριο Λακωνίας;

Απάντηση

Γύρω στις 6.700 επιχειρήσεις μέλη του επιμελητηρίου στη Λακωνία.

Κυρίως μικρομεσαίες στους τομείς μεταποίηση υπηρεσίες εμπόριο και εξαγωγές.

Κύριος σκοπός μας είναι η αναβάθμιση και άνοδος της επιχειρηματικότητας των επιχειρήσεων αλλά και των νέων που θα δημιουργηθούν του νομού μας.

Οι επιχειρήσεις του Νομού Λακωνίας είναι μικρές κυρίως και λιγότερο μικρομεσαίες. Θα παραθέσω κάποια στοιχεία για το προηγούμενο ΕΣΠΑ στη Λακωνία.

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΥΠΟΒΟΛΕΣ	ΕΓΚΡΙΣΗ	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ	ΠΟΣΟ
Καινοτομία	3	1	1	88.800,00
Μεταποίηση	6	5	1(μη ολοκλήρωση) λόγω μη ύπαρξης ίδιων κεφαλαίων	64.830,23 €
Εναλλακτικός τουρισμός	6	4	3	182.533,83 €
Εξωστρέφεια Ανταγων επιχ. I,II	2	2	2	83.476,14 €
Εκσυγχρονισμός Χερσαίων Εμπορευματικών Οδικών Μεταφορών	2	1	1	80.304,00 €
Γυναικεία επιχ/τα	25	14	3	91.000,48 €
Νεανική επιχ/τα	34	21	14	480.051,41 €
Πράσινος Τουρισμός	5	3	0	0,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	83	51	25	1.071.075,03 €

Τα ως άνω στοιχεία δεικνύουν ότι κάτι δεν κάνουμε καλά εμείς οι επιχειρηματίες. Δηλαδή υποβάλλουμε σχέδια παραπάνω των δυνατοτήτων μας μη ορθολογικός προγραμματισμός. Βασικός παράγοντας η χρηματοδότηση και ίδια συμμετοχή. Η οικονομική κατάσταση μετά το 2010 δυσκόλεψε την παροχή δανεισμού και αποτέλεσε τροχοπέδη στην υλοποίηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ.

Είναι λοιπόν σημαντική η χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ με δικλίδες ασφαλείας εφόσον διασφαλίζεται η ίδια συμμετοχή από τον ίδιο τον επιχειρηματία είτε από δανεισμό, είτε από άλλες πηγές εσόδων για τους υποψήφιους.

Τα επιμελητήρια υλοποιούν τα προγράμματα ΕΣΠΑ μέσω της διαχειριστικής των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων με έδρα την Πάτρα.

Τα επιμελητήρια Πελοποννησίου, Δυτικής Ελλάδος, Ηπείρου και Ιονίων νήσων έχουν ιδρύσει τον ΕΦΕΠΑΕ που είναι ο ενδιάμεσος φορέας επιχειρηματικών προγραμμάτων και ανταγωνιστικότητας καθώς και αρμόδιος για την υποβολή, διάχυση της πληροφορίας, έγκριση και υλοποίηση των προγραμμάτων με πλήρη διαφάνεια.

Κατά πόσο αναβαθμίζεται ο ρόλος του Επιμελητηρίου από τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Τέσσερις δράσεις, που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ 2014-2020 και συγκεκριμένα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία 2014-2020».

Το συνολικό ύψος της ενίσχυσης ανέρχεται στα 370 εκατ. ευρώ, τα οποία θα κατανεμηθούν σε δύο κύκλους. Βασιζόμενα στη φιλοσοφία της Στρατηγικής της έξυπνης Εξειδίκευσης.

- ✓ Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- ✓ Πρόγραμμα "Νεοφυής Επιχειρηματικότητα".
- ✓ Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών υφιστάμενων επιχειρήσεων με την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές.
- ✓ Πρόγραμμα "Ενίσχυση τουριστικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών".

Σύμφωνα με τη φιλοσοφία του νέου ΕΣΠΑ σαφώς και αναβαθμίζεται ο ρόλος του Επιμελητηρίου Λακωνίας.

Δίνεται η δυνατότητα για αύξηση της πραγματικής απασχόλησης, με σκοπό τη στήριξη όσων έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση.

Επίσης εισάγονται καινοτόμες αλλαγές που διευκολύνουν τους ενδιαφερόμενους στη διαφάνεια στις διαδικασίες υποβολής και αξιολόγησης.

Πολλαπλά οφέλη που αυτά θα δημιουργήσουν στην πραγματική οικονομία: νέες θέσεις εργασίας, εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτόμων πρακτικών, στήριξη νέων παραγωγικών δομών και επιχειρήσεων.

Ενισχύεται ο Τουρισμός, με έμφαση στην ενίσχυση των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων.

Ωστόσο αξίζει να αναφερθεί ότι ενώ έχουν υποβληθεί προτάσεις από το προηγούμενο έτος δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η αξιολόγηση τους. Δεν έχει οργανωθεί ακόμη η ΜΟΔ μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας από το Υπουργείο .

Κατά πόσο είναι εφικτή η απορρόφηση όλων των κονδυλίων του Προγράμματος ΕΣΠΑ που αφορούν το επιμελητήριο Λακωνίας ;

Απάντηση

Είναι εφικτή εφόσον καταστεί δυνατή η εξασφάλιση ιδίων κεφαλαίων όπως προαναφέρθηκε.

Παλαιότερα υπήρχε δανειοδότηση από τράπεζες για τη χρηματοδότηση ίδιας συμμετοχής.

Υπάρχει απογοήτευση ευελπιστούμε ότι θα βρεθεί κάποια εναλλακτική λύση όπως το πρόγραμμα JEREMY.

Είναι δύσκολο αλλά λόγω βαρύτητας που θα δοθεί από το νέο ΕΣΠΑ στη νεοφυή επιχ/τα και καινοτομία καθώς και η αναπτυξη στον πρωτογενή τομέα μεταποίησης του νομού μας, πιστεύω ότι θα βρεθεί λύση. μέσω της δημιουργίας ανταγωνιστικού προϊόντος που θα βοηθήσει την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων. όπως στο προηγούμενο ΕΣΠΑ όπως είναι η δημιουργία ζυθοποιίας.

Το πλέγμα δράσεων του νέου ΕΣΠΑ, τόσο από το αναπτυξιακό όσο και από το κοινωνικό του σκέλος, στηρίζει νέες θέσεις εργασίας για το Επιμελητήριο Λακωνίας;

Απάντηση

Ναι βέβαια και στηρίζει .

- ✓ Νεοφυή επιχ/τα αφορά στην ίδρυση νέων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων από ανέργους και από ασκούντες επαγγελματική δραστηριότητα που δεν έχουν σχέση μισθωτής εργασίας.*
- ✓ Πρόγραμμα και πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.*
- ✓ Υποστήριξη πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, είτε ανέργων είτε αυτοαπασχολούμενων, για την έναρξη/υποστήριξη της άσκησης επαγγελματικής*

δραστηριότητας συναφούς με την ειδικότητά τους σε αυτοτελή επαγγελματικό χώρο.

Ως αυτοτελής επαγγελματικός χώρος ορίζεται ο χώρος που αποτελεί χωριστή ιδιοκτησία, διαθέτει δικές του παροχές κοινής ωφέλειας (π.χ. ηλεκτρισμού) και δεν χρησιμοποιείται με οποιοδήποτε τρόπο ως κατοικία (κύρια ή δευτερεύουσα).

Κατά πόσο είναι εφικτή η αναβάθμιση μικρών και πολύ μικρών υφιστάμενων επιχειρήσεων μέσω των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Το πρόγραμμα θα ενισχύσει υφιστάμενες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε 8 στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του Επιμελητηρίου Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) και είναι οι εξής:

- ✓ Αγροδιατροφή / Βιομηχανία Τροφίμων
- ✓ Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ)
- ✓ Υλικά / Κατασκευές
- ✓ Εφοδιαστική Αλυσίδα
- ✓ Ενέργεια
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας ΤΠΕ
- ✓ Υγεία

Μπορούν να συμμετέχουν υφιστάμενες & νέες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις:

- ✓ Υφιστάμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους 8 στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας και τηρούν βιβλία Β' και Γ' κατηγορίας, οι οποίες μέχρι 31/12/2015 έχουν κλεισμένες δύο ή περισσότερες διαχειριστικές χρήσεις ή
- ✓ Νέες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους 8 στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας και δεν εμπίπτουν στην ως άνω κατηγορία των υφιστάμενων και έχουν συσταθεί μέχρι 31/12/2015.

Είναι εφικτή εφόσον λυθεί το πρόβλημα της χρηματοδότησης ,ολοκληρωθούν οι αξιολογήσεις , “περπατήσει” γενικότερα το πρόγραμμα.

Θα υπάρξει ενίσχυση των τουριστικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών τους;

Απάντηση

Ναι θα υπάρξει η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων για τον εκσυγχρονισμό της υποδομής και της λειτουργίας τους, την ποιοτική αναβάθμιση τους

και τον εμπλουτισμό, την αναβάθμιση και την πιστοποίηση των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, ώστε να βελτιώσουν την θέση τους στην εσωτερική και διεθνή τουριστική αγορά.

Στην πράξη ωστόσο από πέρσις έχουν υποβληθεί αιτήσεις αλλά δεν έχουν προχωρήσει οι αξιολογήσεις από μεριάς του υπουργείου και οι υποψήφιοι δεν ξέρουν ακόμα αν θα ενταχθούν στη χρηματοδότηση του νέου ΕΣΠΑ.

Το επιμελητήριο Λακωνίας μέσω των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ ποιες κατηγορίες επαγγελματιών στηρίζει και με ποια κριτήρια;

Απάντηση

Στηρίζει όλους τους κλάδους των επιχειρήσεων και ειδικότερα θα προωθήσει την επιχειρηματικότητα μέσω της δημιουργίας εγχώριων αλυσίδων αξίας.

Πρόγραμμα «Ανάπτυξη clusters, meta-clusters και άλλων δομών ενεργού στήριξης της επιχειρηματικότητας για τη δημιουργία εγχώριων αλυσίδων αξίας στους στρατηγικούς κυρίως τομείς της χώρας όπως είναι ο τουρισμός.

Το cluster που σχετίζεται με τον τουρισμό είναι μία ομάδα η οποία φιλοδοξεί να ενισχύσει, όσο αφορά την αειφόρο ανάπτυξη, την ταυτότητα του εκάστοτε προορισμού - ό,τι τον κάνει διαφορετικό από άλλους προορισμούς - και τα οποία οι φορείς είναι όλοι υπεύθυνοι για αυτό.

Τα clusters είναι «μια ομάδα εταιρειών και ιδρυμάτων που συσχετίζονται σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή και συνδέονται αλληλοεξαρτώμενες με την παροχή ομάδων προϊόντων ή / και υπηρεσιών.

Λόγω της εγγύτητάς τους (τόσο από την άποψη της γεωγραφίας όσο και δραστηριοτήτων) τα μέλη των clusters καθοδηγούνται από διάφορους εξωγενείς παράγοντες σε σχέση με τη θέση ανάλογα την υπάρχουσα ζήτηση στην αγορά θα επικεντρωθούμε στην τυποποίηση προϊόντων, την ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση των αγροτικών συνεταιρισμών.

Τα μέλη του επιμελητηρίου ενημερώνονται μέσω του διαδικτύου.

Έχουμε ετοιμάσει και θα αποστείλουμε προσωπικά ενημερωτικό δίπτυχο στα πλαίσια ενημερωτικής καμπάνιας στις τουριστικές επιχειρήσεις νόμου για την προώθηση των τοπικών Λακωνικών προϊόντων.

Επίσης χρηματοδοτούμε τα μέλη μας το 50 % κόστος εξόδων συμμετοχής σε εκθέσεις προβολής.

Στην έκθεση Θεσ/κης είναι δωρεάν η συμμετοχή. Επίσης η προβολή έκθεσης μέσω της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ EXPO.

Το επιμελητήριο Λακωνίας μέσω των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ στηρίζει τους ανέργους;

Απάντηση

Υπάρχει διάχυση πληροφορίας από το Επιμελητήριο Μέσω των προγραμμάτων και σε συνεργασία με ΟΑΕΔ ανακοινώνονται προγράμματα .

Συγκεκριμένα μέσω ΕΣΠΑ “ Επιχορήγηση επιχειρήσεων για την απασχόληση 1.295 ανέργων ηλικίας 25-29 ετών που ολοκλήρωσαν τα προγράμματα «Απόκτηση Εργασιακής Εμπειρία”. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αναπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση και Δια Βίου Μαθηση.

Υπάρχει συνεργασία με άλλους δημόσιους φορείς για την απορρόφηση των Κονδυλίων του Προγράμματος ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Ναι υπάρχει αμφίδρομη υποχρέωση για συνεργασία και από το Επιμελητήριο είμαστε ΝΠΔΔ και από μέρους Δημόσιων Υπηρεσιών .

Με το Υπουργείο όχι όσο απαιτείται, ευελπιστούμε να αλλάξει αυτό. Με υπηρεσίες Νόμου Αντιπεριφέρεια Δήμους κλπ ναι.

6.4 Συνέντευξη στην Ένωση Ξενοδόχων Λακωνίας

Από τον κ.Δημ. Πολλάλη Πρόεδρο Ξενοδόχων Λακωνίας.

Πόσο σημαντική είναι η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ για το σύνδεσμο ξενοδόχων Λακωνίας και ιδιαίτερα για τις τουριστικές ξενοδοχειακές μονάδες της Λακωνίας;

Απάντηση

Οπωσδήποτε είναι σημαντικό χρηματοδοτικό εργαλείο για τη χώρα μας και το Νομό μας που βασίζονται στον τουρισμό και την γεωργία.

Παρέχει στήριξη, αν και στον τουριστικό χώρο έχουν παρεισφρήσει κατηγορίες ατόμων όπως π.χ γιατροί , δικηγόροι χωρίς απαιτούμενη εξειδίκευση.

Με αποτέλεσμα να επιδοτούνται επιχειρήσεις όπου τα εμπλεκόμενα άτομα που δεν έχουν σχέση με τον τουρισμό αμιγώς.

Το ΕΣΠΑ τονώνει την επιχειρηματικότητα και γενικότερα την οικονομία της περιοχής.

Πρέπει να γίνεται ορθολογική διαχείριση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ και να τηρούνται τα χρονοδιαγράμματα καθώς και οι εκάστοτε προδιαγραφές να μην απαξιώνονται από το υπάρχον σύστημα.

Κατά πόσο αναβαθμίζεται ο ρόλος των ξενοδόχων Λακωνίας από τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Σε σημαντικό βαθμό.

Όμως τα προγράμματα τα διεκδικεί ο καθένας χωριστά σαν επιχείρηση.

Μέσω της εφαρμογής της έξυπνης εξειδίκευσης ,παρέχεται η δυνατότητα διεκδίκησης προγραμμάτων για εκσυγχρονισμό των καταλυμάτων , παροχή καινοτόμων εφαρμογών πληροφορικής ,εκπαίδευση προσωπικού με νέες μεθόδους e learning.

Όλα αυτά συντελούν σε αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τουρισμό άρα και σε αύξηση του κύκλου εργασιών και τόνωση της περιφερειακής οικονομίας.

Κατά πόσο είναι εφικτή η απορρόφηση όλων των κονδυλίων του Προγράμματος ΕΣΠΑ που αφορούν τις ξενοδοχειακές μονάδες της Λακωνίας;

Απάντηση

Κακή εμπειρία από παρελθόν από παρόμοια προγράμματα όπως αναπτυξιακός νόμος.

Δεν «τρέχουν» το πρόγραμμα λόγω κωλυσιεργίας γραφειοκρατικής και μη συντονισμού και ομαλής ροής των εμπλεκόμενων στη διαδικασία.

Έλλειψη μηχανισμού από κρατική πλευρά.

Ούτε και από πλευράς Ένωσης Ξενοδόχων Λακωνίας.

Λειτουργεί ο κάθε επιχειρηματίας χωριστά.

Το πλέγμα δράσεων του νέου ΕΣΠΑ, τόσο από το αναπτυξιακό όσο και από το κοινωνικό του σκέλος, στηρίζει νέες θέσεις εργασίας για τις τουριστικές μονάδες Λακωνίας;

Απάντηση

Ναι , οποιαδήποτε αναβάθμιση υπηρεσιών όπως η διαφήμιση, νέες θέσεις εργασίας μέσα από αύξηση κύκλου εργασιών σημαίνει νέο προσωπικό.

Εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως αγροτουρισμός , αν και λείπει θεσμικό πλαίσιο γι αυτό.

Κατά πόσο είναι εφικτή η αναβάθμιση μικρών και πολύ μικρών υφιστάμενων επιχειρήσεων στον ξενοδοχειακό τομέα μέσω των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ;

Απάντηση

10.000 ξενοδοχεία η Ελλάδα.

Το 80% των ξενοδοχείων είναι μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις οικογενειακού χαρακτήρα.

Είναι απαραίτητη.

Είναι εφικτή η αναβάθμιση εφόσον διασφαλίζεται η ίδια συμμετοχή στο εκάστοτε πρόγραμμα ΕΣΠΑ.

Λόγω κρίσης όμως είναι δύσκολο.

Πλέον οι ξενοδοχειακές μονάδες μοχθούν να καλύψουν τις βασικές τους υποχρεώσεις.

Η τουριστική σεζόν έχει περιοριστεί σε 1 μηνά. Αυτό το διάστημα σχεδόν κανείς δεν μπορεί να καλύψει τις ετήσιες υποχρεώσεις. Οι ξενοδόχοι του Νομού μας επιθυμούν να εκπαιδευτούν. (Τουριστική Αγωγή).

Υπάρχει Ειδική μέριμνα για ΑΜΕΑ.

Θα υπάρξει ενίσχυση των τουριστικών ξενοδοχειακών μονάδων τόσο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων όσο και των μεγαλύτερων, για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών τους ;

Απάντηση

Ναι στην ποιότητα των υπηρεσιών.

- Αστεροποίηση βασισμένη σε ποιοτικές υπηρεσίες.
- Ηλεκτρονική προβολή.

Η ενίσχυση αυτή σε τι αφορά;

Απάντηση

- ✓ Εκσυγχρονισμό των ξενοδοχείων σε ΤΠΕ.
- ✓ Εκπαίδευση των εργαζομένων σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας μέσω σεμιναρίων η εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
- ✓ Τουριστική προβολή. Διαπιστώνεται η ανάγκη καταγραφής ανά Νομό των τουριστικών επιχειρήσεων και της προβολής αυτών μέσω διαδικτυακού ιστότοπου.

- ✓ Η εφαρμογή ΓΠΕ και καινοτομιών στον Τομέα του τουρισμού και του Πολιτισμού η οποία θα προσφέρει τεχνογνωσία και ενημέρωση στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις.
- ✓ Ανάπτυξη και αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού μέσω ενεργειών που απαιτούνται προς την κατεύθυνση αυτή.

Υπάρχει συνεργασία με άλλους δημόσιους φορείς για την απορρόφηση των Κονδυλίων του Προγράμματος ΕΣΠΑ;

Απάντηση

- ✚ Με αρχαιολογία Ψηφιοποίηση κάστρου Μονεμβασιας,Σπήλαιο Καστανιάς, LINK μέσω αυτής. Όχι όμως ουσιαστική συνεργασία.
- ✚ Τδρυμα Νιάρχου να αναλάβει μελέτες για Μουσείο Σπάρτης.
- ✚ Με Δήμο ναι, μέλος επιτροπής τουρισμού.
- ✚ Με Αντιπεριφέρεια όχι όσο θα έπρεπε. Περιορίστηκε σε σύσκεψη χωρίς άλλο αποτέλεσμα. Απουσία προσέγγισης με επιχειρηματίες Τουριστικών κατ/των.
- ✚ Αντίθετοι με Αντιπεριφέρεια.

Ο τουρισμός πάει καλά. Δεν είμαστε ανταγωνιστικοί. Μόνο οι γνωστοί προορισμοί έχουν δουλειά.

Όταν υπάρξουν δράσεις θα υπάρξει ενδιαφέρον.

Ο καλύτερος έχει σύμβουλο που χτυπά προγράμματα από Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω προγράμματος συνεργασίας με άλλη Ευρωπαϊκή περιφέρεια όπως η Ιταλία και η Κύπρος.

Το τουριστικό προϊόν μας δεν μπορεί να είναι ανταγωνιστικό λόγω της υψηλής φορολογίας.

Ο αγροτουρισμός πάσχει από την έλλειψη θεσμικού πλαισίου.

Στη Λακωνία υπάρχουν πιο πολλοί ξένοι τουρίστες λόγω των ηλεκτρονικών κρατήσεων.

Εν συνεχεία, τουρισμός, πολιτισμός και γαστρονομία.

Σε αυτά, δεν υπάρχει προώθηση τοπικών προϊόντων μέσω ξενοδοχείων,

Δεν υπάρχει σύνδεση με τοπικά προϊόντα.

6.5.Συνέντευξη στην Αντιπεριφέρεια Λακωνίας

Η συνέντευξη παραχωρήθηκε από τον κ. Δημήτριο Χλωράκο πολιτικό μηχανικό εκπρόσωπο Υποστηρικτικού Γραφείου Αντιπεριφερειάρχη Ν. Λακωνίας.

Πόσο σημαντική είναι η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ για το Αντιπεριφέρεια Λακωνίας;

Απάντηση

Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) αποτελεί κύριο παράγοντα χρηματοδότησης μέσω της οποίας επωφελείται η Αντιπεριφέρεια Λακωνίας.

Χρηματοδοτούνται δράσεις , ώστε να υλοποιούνται μεγάλα έργα στον τομέα των υποδομών όπως έργα εγγειοβελτιωτικά , οδοποιίας , λιμενικά έργα όπως το λιμάνι του Γυθείου (22 εκατ. ευρώ) , η Μαρίνα της Μονεμβάσας και του Γυθείου , έργα πολιτισμού ,Σχολεία και δημόσια κτίρια ενεργειακών προδιαγραφών , Νοσοκομείο (καινούργια πτέρυγα και σύνδεση με υπάρχων κτίριο).

Επίσης υλοποιούνται έργα σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος όπως αντιπλημμυρικές ζώνες προστασίας, προστασία από κατολισθήσεις, αξιοποίηση πόσιμου νερού, απόβλητα, προστασία περιοχών NATURA.

Κατά πόσο αναβαθμίζεται ο ρόλος της Αντιπεριφέρειας από τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Το ΕΣΠΑ συντελεί στην ανάπτυξη και αναβάθμιση του Νομού, στην εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, στην ενίσχυση της , στην ενδυνάμωση του Εμπορίου , στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στην ολοκλήρωση και τη βελτίωση των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών οδικών συνδέσεων.

Η Περιφερειακή ενότητα προγραμματίζει και ετοιμάζει μελέτες κυρίως σε έργα οδοποιίας εθνικούς και επαρχιακούς δρόμους που έχει την κύρια αρμοδιότητα , με ίδια χρηματοδότηση και υποβάλλει την ώριμη μελέτη αι προσπαθεί να τις εντάξει στη χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ.

Επίσης μέσω προγραμματικών συμβάσεων ή εξουσιοδότησης που συνάπτουμε με δημόσιους φορείς όπως το Υπουργείο Πολιτισμού , το Υπουργείο Υγείας και τους Δήμους υλοποιούμε επιβοηθητικά έργα και δράσεις αυτών των φορέων, που αδυνατούν να υλοποιήσουν από μόνοι τους για το Νομό.

Μετά το 2011 με τη διαχείριση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ από τη διαχειριστική αρχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου η εισροή χρημάτων από τη χρηματοδότηση δράσεων μέσω ΕΣΠΑ ξεπέρασε τα 100 εκ. ευρώ σε σχέση με πριν.

Κατά πόσο αναβαθμίζεται το υπόβαθρο του νομού σε θέματα υγείας από τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Με την ανάπτυξη των υποδομών όπως έργα οδοποιίας , βελτίωση οδικών δικτύων , διευκολύνεται και αναβαθμίζεται η πρόσβαση του πολίτη σε δομές υγείας.

Η υλοποίηση και βελτίωση των έργων υποδομής σχετικά με την υγεία δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας ως προς την στελέχωση των δομών αυτών.

Συγκεκριμένα η Αντιπεριφέρεια Λακωνίας χρηματοδότησε την επέκταση του Νοσοκομείου Σπάρτης και την σύνδεση της καινούργιας πτέρυγας με το υπάρχων κτίριο. Επιπρόσθετα , ετοιμάζει 4 μελέτες αναβάθμισης/ανακαίνισης των Τοπικών Κέντρων Υγείας του Νομού έτσι ώστε να εγκριθούν και να ενταχθούν στο νέο ΕΣΠΑ.

Κατά πόσο αναβαθμίζεται το πολιτιστικό υπόβαθρο του νομού από τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Ειδικά το νέο ΕΣΠΑ με την ενίσχυση της πρόσβασης σε καινοτόμες δράσεις και με τη χρήση ΤΠΕ βοηθά γενικότερα την τοπική αυτοδιοίκηση της Περιφέρειας για ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών ηλεκτρονικής προβολής των πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας.

Το ΕΣΠΑ ενισχύει την ελκυστικότητα των χώρων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Νομού Επίσης μέσω προγραμματικών συμβάσεων με το Υπουργείο Πολιτισμού ενισχύει έργα υποδομών / αναστύλωσης μνημείων πολιτισμού όπως για παράδειγμα η αναστύλωση της βυζαντινής εκκλησίας στη Ζαραφώνα ή ο σχεδιασμός μελέτης του νέου μουσείου Σπάρτης.

Το πλέγμα δράσεων του νέου ΕΣΠΑ, τόσο από το αναπτυξιακό όσο και από το κοινωνικό του σκέλος, στηρίζει νέες θέσεις εργασίας για το Νομό Λακωνίας;

Απάντηση

Λόγω της δραματικής αύξησης των ποσοστών ανεργίας μέσω της υλοποίησης των δράσεων ΕΣΠΑ δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας .

Για την υλοποίηση των έργων οδοποιίας πολιτισμού, υγείας ,δημιουργούνται αντίστοιχες εργασιακές ανάγκες και κάλυψη αυτών προκειμένου να υλοποιηθούν να λειτουργήσουν και να συντηρηθούν τα χρηματοδοτούμενα έργα.

Από κοινωνική σκοπιά μέσω υλοποίησης δράσεων στηρίζονται νέες θέσεις εργασίας. Συγκεκριμένα η «Συγκρότηση και λειτουργία Κέντρου Κοινότητας και Κινητής Μονάδας στο Δήμο Σπάρτης με περιοχή ευθύνης την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας» θα υλοποιηθεί μέσω Προγραμματικής Σύμβασης που θα συναφθεί, μεταξύ του Δήμου Σπάρτης (Δικαιούχος της Πράξης), της Περιφέρειας Πελοποννήσου και των Δήμων της Π.Ε. Λακωνίας (Σημ.: Οι Δήμοι Σπάρτης, Μονεμβασιάς και Ελαφονήσου έχουν λάβει σχετική απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου), οι οποίοι θα υποστηρίξονται μέσω της Κινητής Μονάδας.

Στόχος της συγκεκριμένης δομής είναι να παρέχει ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών ώστε να αποφευχθεί η διασπορά πόρων και να επιτευχθεί η ολιστική παρέμβαση σε πολλές ομάδες πληθυσμού, και να υποστηρίξει την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου. Μέσω των Κέντρων Κοινότητας επιδιώκεται η ανάπτυξη ενός ενιαίου μηχανισμού Κοινωνικών Δομών μιας στάσης, ο οποίος συνδυάζει ανθρώπινο δυναμικό, σύγχρονα μέσα και τεχνικές δικτύωσης για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες που υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης.

Προσφέρει ένα ευρύ φάσμα ολοκληρωμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και, ειδικότερα:

- ✓ Πολίτες που διαβιούν στην περιοχή παρέμβασης και κατά προτεραιότητα άτομα και οικογένειες που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.
- ✓ Παιδιά που βιώνουν καταστάσεις αποκλεισμού Ωφελούμενοι του προγράμματος «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης» (ΚΕΑ). Άτομα λοιπών ευπαθών Κοινωνικών ομάδων (π.χ. Ρομά, μακροχρόνια άνεργοι ωφελούμενοι προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας, ΑΜΕΑ, κλπ)
- ✓ Πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο, μετανάστες τρίτων χωρών, δικαιούχων διεθνούς προστασίας κλπ. Το Κέντρο Κοινότητας θα στελεχωθεί από δύο Κοινωνικούς Επιστήμονες, πλήρους απασχόλησης (Κοινωνικό Λειτουργό και Ψυχολόγο), που θα συντονίζουν τα προγράμματα, τις δράσεις και τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Κέντρου Κοινότητας, ενώ η Κινητή Μονάδα θα στελεχωθεί από δύο Κοινωνικούς Επιστήμονες πλήρους απασχόλησης (Ψυχολόγο και Κοινωνικό Λειτουργό) και ένα (1) Οδηγό.

Η Αντιπεριφέρεια Λακωνίας θα μπορεί να αξιοποιεί αυτούς τους πόρους προκειμένου να υλοποιήσει έργα ωφέλιμα ;

Απάντηση

Σαφώς και ναι.

Διότι μέσω ΕΣΠΑ μπορούν να υλοποιούνται υψηλού κόστους έργα. Εφόσον με ιδία χρηματοδότηση εξασφαλιστούν οι μελέτες και κατατεθούν προς έγκριση. Εφόσον εγκριθούν προγραμματίζονται από την Περιφέρεια να καλύπτονται στο έπακρο οι χρηματοδοτικά από το ΕΣΠΑ.

Εμείς σαν Αντιπεριφέρεια Λακωνίας καταγράφουμε τις ανάγκες κυρίως σε έργα υποδομών και οδοποιίας και λόγω ύπαρξης τεχνικών υπηρεσιών προσπαθούμε να έχουμε ώριμες μελέτες ολοκληρωμένες έτσι ώστε να ενταχθούν στο ΕΣΠΑ και να υλοποιηθούν.

Πως θα γίνει η διαχείριση των κεφαλαίων αναφορικά με την Αντιπεριφέρεια ;

Απάντηση

Σύμφωνα με την καταγραφή αναγκών όπως ή αναγκαιότητα ενός έργου οδοποιίας ή η ανέγερση μιας δομής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο Νομό και εφόσον υπάρχουν έτοιμες μελέτες προς υποβολή , έγκριση και ένταξη στο ΕΣΠΑ.

Η Αντιπεριφέρεια δίνει βαρύτητα σε Έργα υποδομών κυρίως, κατόπιν προστασία του περιβάλλοντος και καινοτομία.

Υπάρχει ανάγκη για συνεργασία ανάμεσα στα επίπεδα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι εφικτή αυτή η συνεργασία;

Απάντηση

Επιβάλλεται ,είναι άμεση. Από τον σχεδιασμό των έργων την ανταλλαγή τεχνογνωσίας.

Υλοποιείται μέσω προγραμματικών συμβάσεων με φορείς άλλων Υπουργείων και τους Δήμους.

Λειτουργούμε συνεπικουρικά με τους άλλους φορείς και εκπροσώπους Επιχειρηματικών κλάδων του Νομού.

Θα υπάρχει σωστός προγραμματισμός και σχεδιασμός για την υλοποίηση των δράσεων σε όλα τα επίπεδα;

Απάντηση

Πρωταρχικά με βάση την οικονομική θέση της χώρας τις ανάγκες του Νομού , την συνεργασία των φορέων σε επίπεδο Νομού , αλλά και της Περιφέρειας Πελοποννήσου σημαντικό είναι να ιεραρχηθούν οι ανάγκες στο Νομό να καταγραφούν και με

συνεργασία των εμπλεκόμενων διευθύνσεων να πραγματοποιηθούν ολοκληρωμένες μελέτες προς έγκριση .

6.6.Συνέντευξη στο Πανεπιστήμιο Πελ/σου

Η συνέντευξη παραχωρήθηκε από τον Κριεμάδη Αθανάσιο Πρώην Πρόεδρο του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού και πρώην Αντιπρύτανη Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Πόσο σημαντική είναι η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ για το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου;

Απάντηση

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) αποτελεί το πλέον σημαντικό χρηματοδοτικό εργαλείο προερχόμενο από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση του ΕΣΠΑ 2014-2020 επωφελείται σε μεγάλο ποσοστό , μέσω δράσεων , ερευνητικών προγραμμάτων και επιμόρφωσης για διάχυση γνώσης ,όπως:

- *Την Μονάδα Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας (ΜΟΚΕ) με στόχο την καλλιέργεια των επιχειρηματικών και καινοτομικών ικανοτήτων των φοιτητών σε ερευνητικό και διδακτικό επίπεδο επιμόρφωσης , έτσι ώστε είναι να κατανοήσουν τις ευκαιρίες, τις προοπτικές και τη δυνατότητα προσφοράς στην κοινωνία, μέσα από επιχειρηματικές και καινοτομικές προσπάθειες και να αναπτύξουν τις απαιτούμενες ικανότητες και την αυτοπεποίθηση για να είναι σε θέση να φέρουν αυτές τις προσπάθειες σε πέρας με επιτυχία.*
- *Το Γραφείο Διασύνδεσης με την επιχειρηματική κοινότητα έχει σημαντική επιτυχία, καθώς έχει αναπτυχθεί σημαντική συνεργασία με φορείς της οικονομίας (Συνδέσμους, Επιμελητήρια κλπ) στο πλαίσιο διαφόρων πρωτοβουλιών και προγραμμάτων καθώς και στο πλαίσιο των μαθημάτων που ήδη προσφέρει το Πανεπιστήμιο.*
- *Τα προγράμματα πρακτικής άσκησης των φοιτητών και η άμεση διασύνδεση τους με την επιχειρηματική κοινότητα και την παραγωγική διαδικασία.*

Από το προηγούμενο ΕΣΠΑ εμείς ως τμήμα χρηματοδοτηθήκαμε με 300.000,00 Ευρώ , και το ΠΑΝ/ΜΙΟ Πελ/σου συνολικά 6 εκατομμύρια ευρώ.

Στο νέο ΕΣΠΑ 2014-2020 αιτηθήκαμε προς χρηματοδότηση ερευνητικό πρόγραμμα 1 εκατ. ευρώ.

Το πλέγμα δράσεων του νέου ΕΣΠΑ, τόσο από το αναπτυξιακό όσο και από το κοινωνικό του σκέλος, στηρίζει τους προπτυχιακούς φοιτητές με κοινωνικά κριτήρια;

Απάντηση

Σύμφωνα με την οικονομική θέση της χώρας , επιβάλλεται ο σχεδιασμός παρεμβάσεων ώστε να ληφτεί μέριμνα για προπτυχιακούς φοιτητές με χαμηλά εισοδηματικά κριτήρια που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Στο ΕΣΠΑ Το «Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Επιμελών Φοιτητών που ανήκουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες» εντάσσεται και χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», με συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Μέσω Ι.Κ.Υ. προκηρύσσονται υποτροφίες για όλα τα Τμήματα / Σχολές των ΑΕ.Ι. της χώρας και μοριοδοτούνται φοιτητές από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Δημιουργείται μια δομή κοινωνικής μέριμνας στα ΑΕΙ;

Απάντηση

Το Υπουργείο Παιδείας έχει δεσμεύσει από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, ποσό 51.033.496 ευρώ για το «Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Επιμελών Φοιτητών που ανήκουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες».

Με το πρόγραμμα αυτό, 2.700 υποτροφίες θα χορηγηθούν από το ΙΚΥ για 9 μήνες επί 4 χρόνια. Αντιστοιχούν 520 ευρώ ανά φοιτητή μηνιαίως που σπουδάξει εκτός τόπου διαμονής και 400 ευρώ ανά φοιτητή μηνιαίως που σπουδάξει στον τόπο διαμονής.

Συγχρόνως δεσμεύτηκαν 21.000.000 ευρώ για το πρόγραμμα «Υποστήριξη Δομών Κοινωνικής Μέριμνας Φοιτητών». Το κονδύλι αυτό θα διατεθεί στα ΑΕΙ της χώρας και θα αξιοποιηθεί ανάλογα με τις ανάγκες που τα ίδια θα προκρίνουν.

Προγράμματα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών σε Επιχειρήσεις .(Άμεση διασύνδεση με την παραγωγή).

Μέσω δομών Κοινωνικής Μέριμνας ΠΟΥ επιδοτούνται από ΕΣΠΑ Αναβάθμιση υποδομών εργαστηρίων (στο συγκεκριμένο τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού).

Υπάρχει ενίσχυση των νέων ερευνητριών και ερευνητών με ακαδημαϊκά κριτήρια;

Απάντηση

Ναι ουσιαστική στήριξη.

Επιδοτούνται Διδάκτορες για ερευνητικά προγράμματα –διάχυση γνώσης. Μεταδιδακτορικές έρευνες.

Επένδυση στους υψηλά καταρτισμένους νέους ανθρώπους. Χωρίς οικονομική ενίσχυση από Ευρωπαϊκά Προγράμματα δεν θα ήταν δυνατό αυτό.

Γίνεται συντονισμένη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων με σκοπό την ανάσχεση της τάσης φυγής των νέων επιστημόνων στο εξωτερικό;

Απάντηση

Όχι συντονισμός –όχι αξιοποίηση στο έπακρο προγραμμάτων.

Χρειάζονται νέοι μηχανισμοί στήριξης και υλοποίησης προγραμμάτων για διδασκαλία, έρευνα διάχυση γνώσης επιστημονικά Τεχνολογικά πάρκα ή Θερμοκοιτίδα παροχής υποδομών και υπηρεσιών (χώροι γραφείων και εργαστηρίων, κλπ.).

Σύμφωνα με τη Διεθνή Ένωση Επιστημονικών Πάρκων (International Association of Science Parks, IASP, www.iasp.ws) «επιστημονικό/τεχνολογικό πάρκο είναι ένας οργανισμός που τον διαχειρίζονται εξειδικευμένα στελέχη με κύριο στόχο τον εμπλουτισμό της κοινότητάς τους μέσω της προώθησης μιας κουλτούρας καινοτομίας και ανταγωνισμού στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις και ιδρύματα γνώσης».

Τα κονδύλια τα οποία ενίσχυαν το ανθρώπινο δυναμικό στα ΑΕΙ θα πηγαίνουν στους νέους επιστήμονες που δεν έχουν απαραίτητα μόνιμη σχέση με τα ΑΕΙ αλλά όλα τα τυπικά προσόντα για να ενταχθούν σε αυτά;

Απάντηση

- Κοινωνικά κριτήρια
- Τεχνογνωσία

Όχι μόνιμη σχέση ενισχύονται άτομα εκτός Παν/μίου να παράξουν ερευνητικό έργο – ευθύνη διδασκαλίας (μικρές ομάδες έρευνας ενισχύονται).

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση» (ΕΠΕΔΒΜ) αποτελεί ένα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται δράσεις για: την εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και παράλληλα με το εκπαιδευτικό σύστημα, τη σύνδεση εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, τη δια βίου μάθηση και την έρευνα.

Με βάση τις δυνατότητες που μας δίνει η ένταξη χρηματοδοτήσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το οποίο έχει ως εστίαση το ανθρώπινο δυναμικό, έγινε νέος σχεδιασμός, ώστε να αλλάξουν οι ομάδες των ανθρώπων που ενισχύονται;

Απάντηση

- *Ενίσχυση φοιτητών όλων των κατηγοριών*
- *Έρευνα*
- *Αύξηση ευκαιριών απασχόλησης.*

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση» (ΕΠΕΔΒΜ) αποτελεί ένα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται δράσεις για την εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και παράλληλα με το εκπαιδευτικό σύστημα, τη σύνδεση εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, τη δια βίου μάθηση και την έρευνα.

Πως θα αλλάξει η πολιτική αξιοποίησης των κονδυλίων των συγχρηματοδοτούμενων έργων του Υπουργείου Παιδείας, σε σχέση με αυτό που συνέβαινε πριν το 2015;

Απάντηση

Αλλάζει ριζικά με:

- ❖ Νέους επιστήμονες χωρίς απαραίτητα μόνιμη σχέση με τα ΑΕΙ αλλά όλα τα τυπικά προσόντα για να ενταχθούν σε αυτά.*
- ❖ Γραφείο Διασύνδεσης φοιτητών με αγορά εργασίας*
- ❖ Προγράμματα διδασκαλίας*
- ❖ Εργαστήρια με έρευνα*

Χρηρίζουν χρηματοδότησης:

- Νέες θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων*
- Νέοι επιστήμονες επιστημονικά πάρκα*
- Σύνδεση επιστημονικής κοινότητας με παραγωγή (οικονομικό εμπορικό επιμελητήριο).*

Συνολικά θα κατευθυνθούν 330 εκατ. ευρώ από το νέο ΕΣΠΑ στην Ανώτατη Εκπαίδευση και 1 δις ευρώ στην έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη που επιδιώκει να στηρίξει την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας στους υψηλά καταρτισμένους νέους ανθρώπους, το πιο σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα αυτής της χώρας. Πόσο σημαντικό είναι αυτό για το Πανεπιστήμιο;

Απάντηση

Το Παν/μιο στερείται πόρους. Διεκδικεί χρήματα από εθνικούς φορείς και ΕΣΠΑ.

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου θα επωφεληθεί πολλαπλά από τους πόρους από το νέο ΕΣΠΑ που θα διατεθούν στην Ανώτατη Εκπαίδευση για

- ✓ *Την βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και της μάθησης*
- ✓ *την ενίσχυση της πρόσβασης και του ανοικτού χαρακτήρα της Ανώτατης Εκπαίδευσης.*
- ✓ *Τις υποδομές έρευνας και ανάπτυξη νέων / αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (κτιριακές παρεμβάσεις, εκσυγχρονισμός εξοπλισμού) με επικέντρωση στις επιμέρους ανάγκες όπως καταγράφονται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, όπου αποδεδειγμένα προκύπτει ανάγκη ενίσχυσης υφιστάμενων υποδομών.*
- ✓ *Την βελτίωση των μεθόδων διδασκαλίας, χρήση και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, ανοιχτές και ψηφιοποιημένες εκπαιδευτικές πηγές και μεθόδους, την κινητικότητα εκπαιδευτικού προσωπικού με στόχο την εκμάθηση νέων και καλών πρακτικών διδασκαλίας - σχεδιασμού προγραμμάτων, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, καθώς και, όπου είναι εφικτό, την επιμόρφωση καθηγητών σε ζητήματα μεθοδολογιών διδασκαλίας και σχεδιασμού καινοτόμων προγραμμάτων.*
- ✓ *Την παραγωγή του ερευνητικού έργου.*
- ✓ *Τις υποτροφίες σε προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και διδακτορικούς και μεταδιδακτορικούς ερευνητές.*

Επίσης συνέντευξη παραχώρησε και η κ. Ζυγά Σοφία Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του τμήματος Νοσηλευτικής του Παν/μίου Πελοποννήσου

Πόσο σημαντική είναι η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ για το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου;

Απάντηση

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου επωφελείται από τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ με διάφορες

δράσεις ενίσχυσης των φοιτητών, των νέων ερευνητών, των νέων επιστημόνων και των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση του ΕΣΠΑ 2014-2020. Οι δράσεις αυτές αφορούν σε: υποτροφίες αλληλεγγύης (στήριξη οικονομικά ευάλωτων φοιτητών και φοιτητριών με σκοπό την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών τους), ενίσχυση δομών κοινωνικής μέριμνας φοιτητών (ενίσχυση δομών ΑΕΙ που αφορούν την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και ΑΜΕΑ), απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες, κατόχους διδακτορικού, υλοποίηση διδακτορικής έρευνας στην Ελλάδα, ενίσχυση μεταδιδακτόρων ερευνητών, υποστήριξη νέων ερευνητών και ερευνητριών για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων, πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης φοιτητών.

Το πλέγμα δράσεων του νέου ΕΣΠΑ, τόσο από το αναπτυξιακό όσο και από το κοινωνικό του σκέλος, στηρίζει τους προπτυχιακούς φοιτητές με κοινωνικά κριτήρια;

Απάντηση

Τα τελευταία χρόνια, η δραματική αύξηση των ποσοστών της ανεργίας και των νοικοκυριών που διαβιούν κάτω από τα όρια της φτώχειας δεν μπορεί παρά να επηρεάζει αρνητικά τα ποσοστά επιτυχούς ολοκλήρωσης των σπουδών προπτυχιακών φοιτητών. Έτσι, παρότι οι σπουδές στη χώρα μας παρέχονται δωρεάν, δεν είναι λίγοι οι νέοι που αναγκάζονται να αναβάλλουν τη φοίτηση τους ή αδυνατούν να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους λόγω του επιπλέον κόστους που επιφέρει η φοίτηση ως προς θέματα σίτισης και στέγασης, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου απαιτείται μετεγκατάσταση από το μόνιμο τόπο διαμονής των φοιτητών. Οι υπάρχουσες ελλείψεις σε υποδομές φοιτητικής μέριμνας αλλά και οι ανάγκες αναβάθμισης υφιστάμενων κτηριακών υποδομών επιβάλλουν το σχεδιασμό παρεμβάσεων ώστε να καλυφθούν καλύτερα οι ανάγκες μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών, με προτεραιότητα στα άτομα με χαμηλά εισοδηματικά κριτήρια και από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, με καλύτερη αξιοποίηση της υφιστάμενης χρηματοδότησης και των

δημοσίων δαπανών ως προς τις παροχές φοιτητικής μέριμνας. Η ενίσχυση της υποστήριξης προς τους φοιτητές ώστε να επιτύχουν την ολοκλήρωση των σπουδών τους περιλαμβάνει μια δέσμη ενεργειών για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα που προέρχονται από ειδικές κοινωνικές ομάδες πληθυσμού και αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, ιδιαίτερα όσον αφορά τον πρώτο κύκλο σπουδών στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Το «Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Επιμελών Φοιτητών που ανήκουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες» εντάσσεται και χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», με συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Το Ι.Κ.Υ. προκηρύσσει για το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 κατ' ελάχιστον 3.685 υποτροφίες για όλα τα Τμήματα / Σχολές των ΑΕ.Ι. της χώρας. Σκοπός του προγράμματος είναι η ενίσχυση και υποστήριξη της έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών φοιτητών που διαθέτουν χαμηλά εισοδήματα, καθώς και η διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση των ΑΜΕΑ και των ατόμων που ανήκουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες. Με το Πρόγραμμα αυτό μοριοδοτούνται φοιτητές που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και των οποίων η συμμετοχή στη φοιτητική ζωή δυσχεραίνεται, είτε εξαιτίας κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων, είτε εξαιτίας σωματικών ή ψυχικών διαταραχών.

Δημιουργείται μια δομή κοινωνικής μέριμνας στα ΑΕΙ;

Απάντηση

Στη κατεύθυνση της επιπλέον ενίσχυσης της κοινωνικής μέριμνας φοιτητών, για την υποστήριξη και έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών τους, το Υπουργείο Παιδείας έχει δεσμεύσει από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, ποσό 51.033.496 ευρώ για το «Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Επιμελών Φοιτητών που ανήκουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες». Με το πρόγραμμα αυτό, 2.700 υποτροφίες θα χορηγηθούν από το ΙΚΥ για 9 μήνες επί 4 χρόνια. Αντιστοιχούν 520 ευρώ ανά φοιτητή μηνιαίως που σπουδάζει εκτός τόπου διαμονής και 400 ευρώ ανά φοιτητή μηνιαίως που σπουδάζει στον τόπο διαμονής. Συγχρόνως δεσμεύτηκαν 21.000.000 ευρώ για το πρόγραμμα

«Υποστήριξη Δομών Κοινωνικής Μέριμνας Φοιτητών». Το κονδύλι αυτό θα διατεθεί στα ΑΕΙ της χώρας και θα αξιοποιηθεί ανάλογα με τις ανάγκες που τα ίδια θα προκρίνουν.

Υπάρχει ενίσχυση των νέων ερευνητριών και ερευνητών με ακαδημαϊκά κριτήρια;

Απάντηση

Η ενίσχυση νέων ερευνητών επιτυγχάνεται στο πλαίσιο της Πρόσκλησης «Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΣΠΑ 2014-2020). Μέσω της Δράσης δίνεται η δυνατότητα υλοποίησης μικρών προτάσεων οι οποίες κατατίθενται από ομάδες νέων ερευνητών. Στόχος είναι η ενίσχυση του ακαδημαϊκού βιογραφικού των ωφελουμένων και η ενίσχυση των ερευνητικών δεξιοτήτων τους, προκειμένου να βελτιωθούν οι προοπτικές ακαδημαϊκής / ερευνητικής καριέρας τους. Η Δράση θα ολοκληρωθεί σε 3 κύκλους και θα διατεθούν περίπου 10.000.000€ σε κάθε κύκλο και συνολικά 30.000.000€. Το πλέγμα δράσεων του νέου ΕΣΠΑ, τόσο από το αναπτυξιακό όσο και από το κοινωνικό του σκέλος, υποστηρίζουν την Ανώτατη Εκπαίδευση. Από τη μια προωθείται η στήριξη προπτυχιακών φοιτητών με κοινωνικά κριτήρια, καθώς και η δημιουργία δομών κοινωνικής μέριμνας στα ΑΕΙ και από την άλλη ενισχύονται οι νέοι ερευνητές και ερευνητριες με ακαδημαϊκά κριτήρια. Ο αριθμός των νέων ερευνητριών και ερευνητών που θα ενισχυθούν αυξάνεται σημαντικά τη νέα περίοδο, με τις αμοιβές τους να διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα. Συνολικά θα κατευθυνθούν 330 εκατ. ευρώ από το νέο ΕΣΠΑ στην Ανώτατη Εκπαίδευση και 1 δις ευρώ στην έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη. Επιδιώκεται έτσι να στηριχθεί η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας στους υψηλά καταρτισμένους νέους ανθρώπους, το πιο σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα αυτής της χώρας. Παρότι έχουν συκοφαντηθεί συστηματικά τα τελευταία χρόνια, τα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια έχουν μείνει όρθια. Αποτελεί καθήκον και απόλυτη προτεραιότητα η ενίσχυση και η συνολική αναβάθμιση της δημόσιας Παιδείας.

Γίνεται συντονισμένη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων με σκοπό την ανάσχεση της τάσης φυγής των νέων επιστημόνων στο εξωτερικό;

Απάντηση

Η συντονισμένη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων έχει σκοπό την ανάσχεση της τάσης φυγής των νέων επιστημόνων στο εξωτερικό, μέσα από τη στήριξη της νέας δυναμικής επιχειρηματικότητας, τη σύνδεση της επιχειρηματικότητας με την ερευνητική δραστηριότητα στη χώρα και την ενίσχυση των νέων ερευνητριών και ερευνητών στα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. Με προγράμματα όπως αυτό για την υποστήριξη των νέων ερευνητών, αλλά και με μία σειρά άλλα για την ενίσχυση των επιστημόνων, της έρευνας και της καινοτομίας και της σύζευξη τους με την παραγωγή και τις επιχειρήσεις, δίνεται η δυνατότητα στους νέους ανθρώπους να παραμείνουν στον τόπο τους και να αναπτύξουν την επιστημονική, ερευνητική και επιχειρηματική δραστηριότητα που αντιστοιχεί στο υψηλό επίπεδο σπουδών τους. Και κυρίως, να κάνουν δική τους υπόθεση την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Στρατηγικός στόχος είναι η στήριξη των νέων επιστημόνων, η αναστροφή του φαινομένου της φυγής τους από τη χώρα και η έμπρακτη υποστήριξη της καινοτομίας μέσα σε αυτή την εξαιρετικά δυσμενή συνθήκη που έχει διαμορφώσει η οικονομική κρίση για τη νέα γενιά. Στην κατεύθυνση αυτή, μέσω και του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας, επιδιώκεται να δοθούν στους ερευνητές όλα τα 'εργαλεία' ώστε να χαράξουν στη χώρα μας νέους δρόμους στην επιστήμη.

Τα κονδύλια τα οποία ενίσχυναν το ανθρώπινο δυναμικό στα ΑΕΙ θα πηγαίνουν στους νέους επιστήμονες που δεν έχουν απαραίτητα μόνιμη σχέση με τα ΑΕΙ αλλά όλα τα τυπικά προσόντα για να ενταχθούν σε αυτά;

Απάντηση

Αλλάζει ριζικά η πολιτική αξιοποίησης των κονδυλίων των συγχρηματοδοτούμενων έργων του Υπουργείου Παιδείας, σε σχέση με αυτό που συνέβαινε πριν το 2015. Σκοπός πλέον είναι τα κονδύλια τα οποία ενίσχυναν το

ανθρώπινο δυναμικό στα ΑΕΙ να πηγαίνουν στους νέους επιστήμονες που δεν έχουν απαραίτητα μόνιμη σχέση με τα ΑΕΙ αλλά όλα τα τυπικά προσόντα για να ενταχθούν σε αυτά. Με βάση τις δυνατότητες που δίνει η ένταξη χρηματοδοτήσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το οποίο έχει ως εστίαση το ανθρώπινο δυναμικό, έγινε νέος σχεδιασμός, ώστε να αλλάξουν οι ομάδες των ανθρώπων που ενισχύονται. Στο εξής θα μπορούν να ενισχύονται όσοι ήταν εκτός των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ χωρίς μόνιμη σχέση διδασκαλίας μέχρι τώρα. Ενισχύονται νέοι άνθρωποι με προσόντα, ώστε να αποκτήσουν και διδακτική εμπειρία και να παράξουν ερευνητικό έργο, ώστε να σταματήσει η φυγή εγκεφάλων προς το εξωτερικό. Αυτοί οι άνθρωποι έχουν όλη την ευθύνη σχεδιασμού του διδακτικού έργου που θα κάνουν και θα ηγηθούν μικρών ομάδων έρευνας. Δίνεται έμφαση στην πραγματική καινοτομία που παράγεται στα ΑΕΙ με διασφάλιση του δημόσιου χαρακτήρα του χώρου και του έργου το οποίο παράγεται.

Με βάση τις δυνατότητες που μας δίνει η ένταξη χρηματοδοτήσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το οποίο έχει ως εστίαση το ανθρώπινο δυναμικό, έγινε νέος σχεδιασμός, ώστε να αλλάξουν οι ομάδες των ανθρώπων που ενισχύονται;

Απάντηση

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου είναι να αυξάνει τις ευκαιρίες απασχόλησης, να προωθεί την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, να ενισχύει την κοινωνική ένταξη, να συμβάλλει στην καταπολέμηση της φτώχειας, και να βελτιώνει την ικανότητα των δημόσιων διοικήσεων να εξυπηρετούν καλύτερα τους πολίτες και τα άτομα που αναζητούν εργασία. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση» (ΕΠΕΔΒΜ) αποτελεί ένα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται δράσεις για: την εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και παράλληλα με το εκπαιδευτικό σύστημα, τη σύνδεση εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, τη δια βίου μάθηση και την έρευνα.

Πως θα αλλάξει η πολιτική αξιοποίησης των κονδυλίων των συγχρηματοδοτούμενων έργων του Υπουργείου Παιδείας, σε σχέση με αυτό που συνέβαινε πριν το 2015;

Απάντηση

Αλλάζει ριζικά η πολιτική αξιοποίησης των κονδυλίων των συγχρηματοδοτούμενων έργων του Υπουργείου Παιδείας, σε σχέση με αυτό που συνέβαινε πριν το 2015. Σκοπός πλέον είναι τα κονδύλια τα οποία ενίσχυαν το ανθρώπινο δυναμικό στα ΑΕΙ να πηγαίνουν στους νέους επιστήμονες που δεν έχουν απαραίτητα μόνιμη σχέση με τα ΑΕΙ αλλά όλα τα τυπικά προσόντα για να ενταχθούν σε αυτά. Με βάση τις δυνατότητες που μας δίνει η ένταξη χρηματοδοτήσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το οποίο έχει ως εστίαση το ανθρώπινο δυναμικό, έγινε νέος σχεδιασμός, ώστε να αλλάξουν οι ομάδες των ανθρώπων που ενισχύονται.

Συνολικά θα κατευθυνθούν 330 εκατ. ευρώ από το νέο ΕΣΠΑ στην Ανώτατη Εκπαίδευση και 1 δις ευρώ στην έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη που επιδιώκει να στηρίξει την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας στους υψηλά καταρτισμένους νέους ανθρώπους, το πιο σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα αυτής της χώρας. Πόσο σημαντικό είναι αυτό για το Πανεπιστήμιο;

Απάντηση

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου θα επωφεληθεί πολλαπλά από τους πόρους από το νέο ΕΣΠΑ που θα διατεθούν στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Μεταξύ άλλων θα προαχθεί η βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και της μάθησης και η ενίσχυση της πρόσβασης και του ανοικτού χαρακτήρα της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Θα ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα του ρόλου των Πανεπιστημίων στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας. Τα μέτρα αφορούν σε υποδομές έρευνας και εκπαίδευσης και συνιστούν αδιαμφισβήτητα επένδυση στη γνώση προκειμένου να καλύψουν τις υφιστάμενες ελλείψεις τόσο σε πλαίσιο

υποδομών όσο και επιστημονικού εξοπλισμού που είναι σημαντικές στα περισσότερα πανεπιστημιακά ιδρύματα της χώρας. Επιπλέον προβλέπονται μέτρα για την ανάπτυξη νέων / αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (κτιριακές παρεμβάσεις, εκσυγχρονισμός εξοπλισμού) με επικέντρωση στις επιμέρους ανάγκες όπως καταγράφονται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, όπου αποδεδειγμένα προκύπτει ανάγκη ενίσχυσης υφιστάμενων υποδομών. Επιπρόσθετα σχεδιάζονται δράσεις που θα επιφέρουν βελτίωση των μεθόδων διδασκαλίας, ώστε η εκπαίδευση να είναι περισσότερο ελκυστική, να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις μάθησης και να είναι ανοιχτή και προσβάσιμη. Τέτοια μέτρα δυνητικά περιλαμβάνουν την χρήση και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, ανοιχτές και ψηφιοποιημένες εκπαιδευτικές πηγές και μεθόδους, την κινητικότητα εκπαιδευτικού προσωπικού με στόχο την εκμάθηση νέων και καλών πρακτικών διδασκαλίας - σχεδιασμού προγραμμάτων, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, καθώς και, όπου είναι εφικτό, την επιμόρφωση καθηγητών σε ζητήματα μεθοδολογιών διδασκαλίας και σχεδιασμού καινοτόμων προγραμμάτων κ.α. Στην κατεύθυνση της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης σχεδιάζεται επίσης μια σειρά μέτρων που θα ενισχύσει την παραγωγή του ερευνητικού έργου ώστε να διατηρηθεί αλλά και να αυξηθεί το παραγόμενο ερευνητικό έργο της χώρας μας. Ενδεικτικές δράσεις μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν την οικονομική ενίσχυση με τη μορφή υποτροφιών σε προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και διδακτορικούς και μεταδιδακτορικούς ερευνητές. Η διάσταση της ισότιμης συμμετοχής των δυο φύλων περιλαμβάνεται στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων που αφορούν στο ερευνητικό πεδίο ώστε να μειωθούν οι διαφορές που παρατηρούνται ανάμεσα στη συμμετοχή ανδρών και γυναικών. Παράλληλα, μέσω του επιχειρησιακού στόχου επιδιώκεται η ανάπτυξη και βελτίωση του εθνικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση που θα σχετίζεται με την αξιολόγηση της παρεχόμενης ποιότητας του διδακτικού και ερευνητικού έργου, των προγραμμάτων σπουδών και λοιπών υπηρεσιών (διοικητικών υπηρεσιών, φοιτητικής μέριμνας, υποδομών ΤΠΕ, διαφάνειας στη διαχείριση των οικονομικών πόρων, κ.λπ.).

6.7. Συνέντευξη στην Αρχαιολογία Λακωνίας

Η συνέντευξη παραχωρήθηκε από την κ. Μαρία Τσούλη, ΠΕ Αρχαιολόγος Προϊσταμένη Τμήματος Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιολογικών Χώρων, Μνημείων, Αρχαιογνωστικής Έρευνας και Μουσείων Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Πόσο σημαντική είναι η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ για την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας;

Απάντηση

Η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ είναι εξαιρετικά σημαντική για την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας.

Κατ' ουσία αποτελεί το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο της Υπηρεσίας, καθότι οι πιστώσεις από εθνικούς πόρους (Τακτικός προϋπολογισμός και Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων) έχουν μειωθεί ριζικά.

Όσον αφορά στην προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο 2007-2013: Η Εφορεία υλοποίησε δέκα (10) έργα, συνολικής τελικής δαπάνης 7.000.000,00 ευρώ περίπου (7.037.954,34 ευρώ).

Τα ποσοστά απορρόφησης των έργων έφτασαν το 99-100%.

Η επιλογή των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων, στα οποία πραγματοποιήθηκαν εργασίες στερέωσης, αποκατάστασης και ανάδειξης, κατανεμημένα σε ευρείες γεωγραφικές ενότητες της Λακωνίας (Λακεδαίμονα, Επίδαυρο Λιμηρά, Μάνη), έγινε με γνώμονα την ιστορική τους σημασία και τις ανάγκες συστηματικής συντήρησής τους. Τα έργα εντάχθηκαν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007–2013» και στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα».

Συνοπτικά, υλοποιήθηκαν τα ακόλουθα έργα:

- *«Προστασία, Διαμόρφωση, Ανάδειξη και Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων της Σπάρτης»*

- «Προστασία, Προβολή και Ανάδειξη μνημείων που έχουν αποκαλυφθεί στον πολεοδομικό ιστό της Σπάρτης και σύνδεσή τους με τα βυζαντινά μνημεία της Ακρόπολης»
- «Οργάνωση, βελτίωση της επισκεψιμότητας του αρχαιολογικού χώρου Γερακίου και συντήρηση μνημείων»
- «Στερέωση και αποκατάσταση του ναού του Αγίου Νικολάου στην Οχιά Μέσα Μάνης Νομού Λακωνίας»
- «Αποκατάσταση και ανάδειξη Ιερού Ναού Αγίας Βαρβάρας στο Σκουτάρι Γυθείου π.ε. Λακωνίας»
- «Αποκατάσταση και ανάδειξη ναών Παναγίας Μυρτιδιώτισσας και Αγίας Άννας στην Κάτω Πόλη Μονεμβασίας»:
- «Αποκατάσταση και Ανάδειξη Ανατολικού Τείχους στην Κάτω Πόλη Μονεμβασίας»:
- «Ανάδειξη περιοχής ναού Αγίας Σοφίας και Κεντρικής Πύλης στην Άνω Πόλη Μονεμβασίας»:
- Υποέργο «Ανασκαφικές διερευνήσεις στο πλαίσιο αποκατάστασης του Ι.Ν. Παναγίας Οδηγήτριας ή Αγίας Σοφίας στην Άνω Πόλη Μονεμβασίας».
- «Έκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου Νεάπολης Βοιών»

Παράλληλα με τα αρχαιολογικά έργα αυτεπιστασίας, η Εφορεία υλοποίησε 20 υποέργα «Αρχαιολογικών Εργασιών και Ερευνών» ενταγμένα σε Πράξεις της Π.Ε. Λακωνίας ή των Δήμων της περιοχής, συνολικής τελικής δαπάνης 5.172.648,04 ευρώ. Σε αυτά τα υποέργα απασχολήθηκαν συνολικά 279 άτομα όλων των ειδικοτήτων. Στο μεγαλύτερο από τα έργα αυτά, το έργο του «Οδικού άξονα Κόρινθος-Τρίπολη-Καλαμάτα και κλάδος Λεύκτρο-Σπάρτη» με προϋπολογισμό 3.300.000€ (Υποέργο 10), το ποσοστό απορρόφησης έφτασε το 99%.

Κατά πόσο αναβαθμίζονται οι αρχαιολογικοί χώροι από τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Από τις δράσεις που εντάχθηκαν στην Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, όσον αφορά στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία που δέχθηκαν επεμβάσεις, όχι

μόνο καλύφθηκαν οι στόχοι της προστασίας και ανάδειξης των σημαντικότερων μνημείων, αλλά επίσης διαμορφώθηκαν οργανωμένοι και επισκέψιμοι αρχαιολογικοί χώροι.

Με τις παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν ενισχύθηκε η αισθητική και διδακτική αξία των υλικών καταλοίπων του κεντρικού αρχαιολογικού χώρου της Σπάρτης και άλλων αρχαιολογικών χώρων της Λακωνίας και δημιουργήθηκαν λειτουργικά και εύκολα αναγνώσιμα αρχαιολογικά σύνολα για τους κατοίκους και τους επισκέπτες της περιοχής.

Στο νέο ΕΣΠΑ προάγεται η αναβάθμιση των αρχαιολογικών χώρων μέσω της εξειδίκευσης δράσεων που αφορούν Καινοτόμες Εφαρμογές και την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στον τομέα τουρισμού – πολιτισμού.

Συγκεκριμένα και σύμφωνα με ημερίδα που πραγματοποιήθηκε από την ΠΕΠ Πελ/σου αναδείχτηκε η ανάγκη εφαρμογής του ηλεκτρονικού εισιτηρίου για μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους καθώς επίσης και η διεύρυνση του ωραρίου αυτών ιδίως τους μήνες όπου υπάρχει αυξημένη τουριστική κίνηση .

Το πλέγμα δράσεων του νέου ΕΣΠΑ, τόσο από το αναπτυξιακό όσο και από το κοινωνικό του σκέλος, στηρίζει νέες θέσεις εργασίας για την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας;

Απάντηση

Στο νέο ΕΣΠΑ δεν προβλέπεται Τομεακό Πρόγραμμα Πολιτισμού.

Ως εκ τούτου, η Εφορεία σχεδιάζει κυρίως δράσεις που μπορούν να ενταχθούν σε άλλους Τομείς, όπως νέες τεχνολογίες, ψηφιακές εφαρμογές περιήγησης και ξενάγησης σε αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία, ενεργειακή αναβάθμιση πολιτιστικών κτηρίων (σχετική δράση έχει σχεδιαστεί για Παλαιό Αρχαιολογικό Μουσείο Σπάρτης) κτλ.

Επιπλέον, υπάρχουν Υπο-έργα «Αρχαιολογικών Εργασιών και Ερευνών» της Εφορείας, ενταγμένα σε Πράξεις της Π.Ε. Λακωνίας ή των Δήμων της περιοχής, τα οποία είτε συνεχίζονται από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο (έργα phasing: Βελτίωση της οδού Γύθειο-Αρεόπολη-Γερολιμένας, Αποχετευτικά έργα πόλεως Νεάπολης) είτε θα ξεκινήσουν στη νέα (Επέκταση της οδού Λυκούργου).

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας θα μπορεί να αξιοποιεί αυτούς του πόρους προκειμένου να υλοποιήσει έργα ωφέλιμα που ωστόσο δεν θα ήταν επιλέξιμα στα προγράμματα του ΕΣΠΑ;

Απάντηση

Η εξεύρεση πόρων για χρηματοδότηση του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού για το Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο, όπως προβλέπεται στη Σχετική Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ Περιφέρειας Πελοποννήσου και ΥΠΠΟΑ, όσο και της υλοποίησης αυτού, αποτελεί πρωτοβουλία και ευθύνη της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Εν τούτοις, η προώθηση των ενεργειών για το Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο (ανάθεση και υλοποίηση προμελέτης-Μουσειολογικής πρότασης) αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα της Εφορείας, έχει προβλεφθεί στο ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης της Εφορείας και θα καλυφθεί από εθνικούς πόρους.

Λοιπές δράσεις που αξιολογήθηκαν ως προτεραιότητα της Εφορείας υπάρχει πρόβλεψη να υλοποιηθούν στο πλαίσιο πολιτιστικών χορηγιών (ενεργειακή αναβάθμιση Παλαιού Αρχαιολογικού Μουσείου, εφαρμογή μελέτης αποκατάστασης αρχαίου θεάτρου Σπάρτης, μελέτες ανάδειξης αρχαιολογικού χώρου Πελλάνας) .

Να σημειωθεί ότι οι βασικές προτεραιότητες της Εφορείας για τα επόμενα έτη αποτελούν προώθηση και επιτάχυνση των διαδικασιών για την ίδρυση του Νέου Αρχαιολογικού Μουσείου Σπάρτης και την ενεργοποίηση μηχανισμών για την προστασία και αποτελεσματική διαχείριση του μεσαιωνικού οικιστικού συνόλου του Μυστρά, την αναβάθμιση της μορφής και της λειτουργίας του και την παράλληλη προώθηση ενεργειών που θα βελτιώσουν την επικοινωνιακή του διάσταση.

Πως θα γίνει η διαχείριση των κεφαλαίων από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας;

Απάντηση

Για τα Υποέργα «Αρχαιολογικών Εργασιών και Ερευνών» της Εφορείας που υλοποιούνται ήδη γνωρίζουμε ότι υπάρχει κεντρικός Διαχειριστής, ο Διαχειριστής του συνόλου της Πράξης (Περιφέρεια Πελοποννήσου, Υπουργεία).

Κεφάλαιο Έβδομο

Συμπεράσματα

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την εργασία και ειδικότερα από τις συνεντεύξεις που δόθηκαν για τον Ν. Λακωνίας είναι τα εξής :

- ✓ Τα προγράμματα ΕΣΠΑ είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την οικονομία της Ελλάδας και κάθε τύπου ειδικότερα.
- ✓ Βοηθούν μέσω των οικονομικών πόρων στην έρευνα και την καινοτομία σε πολλαπλά επίπεδα.
- ✓ Επιδοτούν νέες επιχειρήσεις σε πολλούς οικονομικούς κλάδους όπως είναι η γεωργία (πρωτογενής τομέας) και οι νέες τεχνολογίες.
- ✓ Βοηθούν στην μείωση της Ανεργίας σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο καθώς προσφέρουν εργασία σε ανθρώπους που είναι μακροχρόνια άνεργοι.
- ✓ Βοηθούν τις νέες επιχειρήσεις να εξελιχθούν και να μεγαλώσουν σε καιρούς κρίσης και οικονομικής αβεβαιότητας.
- ✓ Στηρίζουν τις νεοφυείς επιχειρήσεις.
- ✓ Στηρίζει τις νέες επενδύσεις.

- ✓ Στηρίζουν επιχειρήσεις Δήμων όπου το κράτος αδυνατεί να χρηματοδοτήσει.
- ✓ Στηρίζουν προγράμματα που αφορούν τον Πολιτισμό της Ελλάδας.
- ✓ Στηρίζονται οι Τουριστικές επιχειρήσεις με πόρους που το κράτος είναι αδύνατο να διαθέσει.
- ✓ Στηρίζονται νέα Δημόσια έργα υποδομών όπως τα οδικά δίκτυα της χώρας.
- ✓ Στηρίζονται Δημόσια έργα που λόγω κρίσης έμειναν στάσιμα.
- ✓ Το πρόγραμμα 2014-2020 στηρίζει την Τριτοβάθμια εκπαίδευση με επιδοτήσεις σε νέους φοιτητές.
- ✓ Βοηθούν οικονομικά νέες οικογένειες με τις επιδοτήσεις σε παιδικούς σταθμούς.
- ✓ Βοηθά γενικότερα τους οικονομικά ασθενέστερους.
- ✓ Βοηθά στην συνοχή της κοινωνίας που λόγω κρίσης δημιούργησε ανισότητες.

Βιβλιογραφία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ «ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ» Digitally signed by European Commission signature for SFC.Brussels.2014.

Διαδικτυακή Βιβλιογραφία

www.espa.gr

www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx

www.espa.gr/el/pages/staticOPPeloponnisos.aspx

www.parnonas.gr/ti-ine-to-programma-leader/

www.epidotisimag.gr/2015/01/leader-epidotiseis-arkadia-lakonia-argolida/

<http://www.antagonistikotita.gr>

